

EMBCB-20/2011.
(EMBCB-53/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának**
2011. október 5-én, szerdán, 10 órakor
a Képviselői Irodaház I. emelet III. számú tanácstermében
megtartott üléséről

A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	6
Dr. Balsai István, a 2006-os őszi erőszakos rendőri fellépést vizsgáló miniszterelnöki megbízott jelentése címmel benyújtott jelentés (J/4277. szám) (Általános vita)	7
<i>Hozzászólások</i>	7
<i>Dr. Kontrát Károly államtitkár (Belügyminisztérium) válaszai</i>	28
<i>További hozzászólások</i>	31
<i>Dr. Kontrát Károly államtitkár (Belügyminisztérium) válaszai</i>	42
<i>Szavazás az általános vitára való alkalmasságról</i>	43
<i>Szavazás dr. Gulyás Gergely ügyrendi javaslatáról</i>	43
<i>Szavazás Lendvai Ildikó ügyrendi javaslatáról</i>	44
Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről, általános vita: Tibet ügyében címmel benyújtott határozati javaslat (H/3682. szám)	45
<i>Szabó Timea (LMP) szóbeli kiegészítése</i>	45
<i>A Külügyminisztérium álláspontjának ismertetése</i>	46
<i>Hozzászólások</i>	46
<i>Szavazás a tárgysorozatba-vételről</i>	50
Az Alkotmánybíróságról szóló törvényjavaslat (T/4424. szám) (Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság önálló indítványa) (Általános vita)	51
<i>Dr. Salamon László szóbeli kiegészítése</i>	51
<i>A kormány álláspontjának ismertetése</i>	52
<i>Hozzászólások</i>	52
<i>Szavazás az általános vitára alkalmasságról</i>	53

Napirendi javaslat

1. **Dr. Balsai István a 2006-os őszi erőszakos rendőri fellépést vizsgáló miniszterelnöki megbízott jelentése** címmel benyújtott jelentés (J/4277. szám)
(Általános vita)

2. Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről, általános vita:
Tibet ügyében címmel benyújtott határozati javaslat (H/3682. szám)
(Szabó Tímea, dr. Schiffer András és Vágó Gábor (LMP) képviselők önálló indítványa)

3. **Az Alkotmánybíróságról** szóló törvényjavaslat (T/4424. szám)
(Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság önálló indítványa)
(Általános vita)

4. **Egyebek**

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Lukács Tamás** (KDNP), a bizottság elnöke

Dr. Gulyás Gergely (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabó Tímea (LMP), a bizottság alelnöke
Demeter Zoltán (Fidesz)
Kóvári János (Fidesz)
Kubatov Gábor (Fidesz)
Wittner Mária (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)
Varga László (KDNP)
Baracska József (MSZP)
Lendvai Ildikó (MSZP)
Nyakó István (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Zagyva György Gyula (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Berényi László (Fidesz) Wittner Máriának (Fidesz)
Csöbör Katalin (Fidesz) dr. Gulyás Gergelynek (Fidesz)
Ékes Ilona (Fidesz) Kubatov Gábornak (Fidesz)
Farkas Flórián (Fidesz) Harrach Péternek (KDNP)
Gajda Róbert (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)
Lendvai Ildikó (MSZP) megérkezéséig Baracska Józsefnek (MSZP)
Kulcsár Gergely (Jobbik) dr. Gaudi-Nagy Tamásnak (Jobbik)
Szünet után:
Csöbör Katalin (Fidesz) Varga Lászlónak (KDNP)
Ékes Ilona (Fidesz) Wittner Máriának (Fidesz)
Kóvári János (Fidesz) dr. Lukács Tamásnak (KDNP)
Kubatov Gábor (Fidesz) dr. Gulyás Gergelynek (Fidesz)
Baracska József (MSZP) Lendvai Ildikónak (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) megérkezéséig Zagyva György Gyulának (Jobbik)
Zagyva György Gyula (Jobbik) távozása után dr. Gaudi-Nagy Tamásnak (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Kontrát Károly államtitkár (Belügyminisztérium)
Dr. Morvai Krisztina EP-képviselő
Takács Szabolcs Ferenc főosztályvezető (Külügyminisztérium)
Dr. Salamon László, az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság elnöke
Dr. Gáva Krisztián helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

Megjelentek

Dr. Csizmadia Tamás főosztályvezető (Belügyminisztérium)
Dr. Vajta István titkárságvezető (Belügyminisztérium)
Mányai Zoltán sajtófőnök (Belügyminisztérium)
Krassó László szerkesztő, újságíró
Filipovics József volt bv. főtörzsőrmester
Orbán Éva újságíró
Szabó András Ferenc (N1TV)
Hunyadi Gábor (Jobbik-frakció)
Gonda László, a Közhatalmi Jogsértettek Egyesületének alelnöke, szóvivő, Néptribun 2006
Dr. Grespik László (Nemzeti Jogvédő Alapítvány; Budapesti Ügyvédi Kamara)
Göbl György, a Közhatalmi Jogsértettek Egyesületének elnöke
Nagy Linda szóvivő (Belügyminisztérium)
Dr. Géczi Dóra (Belügyminisztérium)
György Bálint (OGY Sajtószolgálat)
Benyó Rita (MTV)
Bodonyi Eszter (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)
Tatár József (KJA-tag)
Magyar Attila (Echo Televízió)
Császár Attila (Hír Televízió)
Balla László (MTI)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 7 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. LUKÁCS TAMÁS (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait, és külön szeretettel köszöntöm Morvai Krisztina EP-képviselő asszonyt. Megállapítom, hogy 13 képviselő személyesen, 7 pedig helyettesítéssel képviselteti magát a mai ülésen. A bizottság határozatképes.

Először napirend-kiegészítésekről fogunk vita nélkül dönteni. Ki ért egyet dr. Gaudi-Nagy Tamás napirend-kiegészítésre vonatkozó javaslatával, amelynek címe: „Az országos rendőrfőkapitány bizottsági meghallgatása a Független Rendészeti Panasztestület 2010-es jelentése miatt?” (9) Ki nem ért vele egyet? (6) Ki tartózkodott? (5) Megállapítom, hogy a napirend kiegészítésére vonatkozó javaslat nem kapta meg a szükséges többséget.

Szintén vita nélkül határozunk arról, egyetért-e a bizottság azzal, hogy az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság állami jogsértéseket vizsgáló albizottságának 2010. december 10-én elfogadott jelentéséről további angol fordítást kérjünk, hiszen a jelentés angol fordítása már megvan, ami megtalálható az emberi jogi bizottság honlapján.

Ügyrendben jelentkezett Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr. Parancsoljon!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Csupán azért kértem szót, mert – ahogy elnök úr is jelezte – a 2006-os eseményekről készült albizottsági jelentés angol fordítása valóban rendelkezésre áll, de ez nem helyettesíti az egész nyolcéves időszak jogsértéseit összefoglaló jelentést, amelyről viszont nincs angol nyelvű fordítás. Ezt az Európa Tanácsban számtalanszor kérik tőlem, tegnap is kérték, s valószínűleg holnap is kérni fogják, amikor majd felszólalok az elmúlt időszak jogsértéseivel kapcsolatban.

ELNÖK: Akkor most teszem meg az ügyrendi észrevételem, amit e nélkül nem tettem volna meg.

Az egyik az, hogy napirend-kiegészítést benyújtani csak létező napirendhez lehet. Tehát felkérem a képviselő urat, hogy napirend-kiegészítést olyan időpontban nyújtson be az ülés kezdetéig, amikor van ülés, mert úgy általában napirend-kiegészítést logikailag kizárt.

Másrészt, amiről most szavazunk, azért nem házszabályszerű, tekintettel arra, hogy a bizottsági keret felhasználásáról 60 százalékban kizárólag az elnök, 40 százalékról pedig a két alelnökkel közösen dönt. Ha ilyen kérése van a képviselő úrnak, akkor szíveskedjék Sneider Tamás elnök úrhoz fordulni; nyilván eleget fog tenni a kérésének. (Dr. Gaudi-Nagy Tamás közbeszólására:) Úgy gondoltam, hogy frakciótársa. Hogy erről a bizottság szavazhat-e, ha akar, akkor házbizottsági állásfoglalást is kérek, tekintettel arra, hogy a Házzsabály rendezi ezt a kérdést, ezért úgy gondolom, hogy erről szavazni nem lehet. De a kérésére szavaztatni fogok.

A másik megjegyzésem, hogy szó szerint olvastam fel az ön indítványát. Ön most kifogásolja azt, amit ön ide leírt. Köszönöm szépen.

Szavazunk. Ki az, aki ezt napirendre kívánja venni? (Szavazás.) 3 igen. Aki nem kívánja? (Szavazás.) 10 nem. Tartózkodott? (Szavazás.) 1 tartózkodás. A bizottság nem vette napirendjére. Köszönöm.

A jegyzőkönyv számára: közben kiegészültünk, megérkezett Lendvai Ildikó is, úgyhogy őt már nem kell helyettesíteni. Köszönöm.

A kiküldött napirendről kérek szavazást. Aki elfogadja a kiküldött napirendet? (Szavazás.) 17 igen. Aki nem? (Szavazás. – Nincs ilyen.) Aki tartózkodott? (Szavazás.) 3 tartózkodás mellett a bizottság elfogadta a napirendet. Köszönöm szépen.

**Dr. Balsai István, a 2006-os őszi erőszakos rendőri fellépést vizsgáló miniszterelnöki megbízott jelentése címmel benyújtott jelentés (J/4277. szám)
(Általános vita)**

Az 1. napirendi pont: dr. Balsai István, a 2006-os őszi erőszakos rendőri fellépést vizsgáló miniszterelnöki megbízott jelentésének általános vitára való alkalmassága.

Szeretettel köszöntöm dr. Kontrát Károly államtitkár urat a Belügyminisztériumból, dr. Csizmadia Tamás főosztályvezetőt és dr. Vajta István titkárságvezetőt.

A napirendi pont megtárgyalása a következőképpen történik. Azt kérem, hogy az első körben mindenki a jelentésről tegye meg észrevételeit, kérdéseit, feltételezéseit. A kör után utolsóként Morvai Krisztina képviselő asszonynak adok szót. E kör után a felvetett kérdésekre a minisztérium illetékesei válaszolnak; majd a válaszok után újabb kört tartunk a válaszok ismeretében.

Kérem a munkatársaimat, hogy a hozzászólásra jelentkezés sorrendjét rögzítsék. Kérem mindenkitől, hogy miután most a Balsai-jelentésről van szó, a Balsai-jelentésről szóljon. Köszönöm.

Elsőként Gaudi-Nagy Tamás jelentkezett.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Magyar Polgárok! *(Nyakó István: Bocsánat, elnök úr, lehet egy ügyrendi?)*

ELNÖK: Igen?

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Bocsánat, elnök úr, de szokás, hogy a kormány előterjesztésével kapcsolatban a kormány mondjon egy-két mondatot, ha van mondanivalója egyébként az anyaggal kapcsolatban. Végül is egy 144 oldalas dokumentumról beszélünk. Találkoztam már Kontrát Károllyal egy másik bizottságban, ahol nem vagyok bizottsági tag, ott azért ki bírt mondani két-három mondatot a jelentéssel kapcsolatban. De ha nem akar, akkor ezt is megértem természetesen.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, Nyakó képviselő úr. Ez dr. Balsai István – aki nincs jelen – jelentése, amelyet a kormány nyújtott be. De ha államtitkár úr ki akarja valamivel egészíteni a jelentést, akkor szívesen adok erre lehetőséget.

DR. KONTRÁT KÁROLY államtitkár (Belügyminisztérium): Annyiban, hogy azt kérem Nyakó képviselő úrtól, kellő tisztelettel beszéljen velem. Én úgy gondolom, hogy nem ki bírtam néhány szót mondani, hanem nyilatkoztam. Itt a bizottság ülését az elnök úr vezeti, én ahhoz igazodom. Ha szót kapok, válaszolok.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gaudi-Nagy Tamás!

Hozzászólások

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Magyar Honfitársak! Tisztelt itt ülő Sajtómunkások és Aldoatok, többek között Göbl György, a Közhatalom Jogsértettjeinek elnöke, illetve egy olyan BV-őr, aki szemtanúja volt annak, hogy parancsnoki utasításra milyen módon történtek bántalmazások a magyar börtönökben. Az előttünk fekvő jelentés mindenképpen egy mérföldkő a 2006 őszi rendőri erőszakkal kapcsolatos felelősségre vonás és igazságtétel történetében. Nagyon sok jelentés

előzte meg ezt az anyagot, amelyeket most nyilván nem lehet végigtekinteni, egy bővített mondatban mégis utalnék arra, hogy ami 2006 szeptemberében és októberében történt, az – ahogy a jelentés végkövetkeztetése is mondja – a hatalom megtartása érdekében alkalmazott rendőri erőszak, majd az azt követő ügyészségi, bírósági és büntetés-végrehajtási közreműködéssel történt megfélemlítő hadművelet volt, amelynek egyértelműen az volt a célja, hogy az embereket elrettentsék az ellenállástól, amelyet a balatonöszödi hazugságbeszéd nyilvánosságra kerülése váltott ki.

A jelentés, amely egy nagyon alapos kutatómunkán alapszik, közel egyéves munkával készült el. Nagyon sajnálom, hogy Balsai István volt képviselőtársunk most nem lehet itt, hiszen ez neki szívügye volt. De abban, hogy ő most nem lehet itt, az is szerepet játszik, hogy noha ez a jelentés már fél évvel ezelőtt elkészült, csak most került nyilvánosságra. Én magam is szorgalmaztam, de Morvai Krisztina is és más képviselőtársam is szorgalmazta az elmúlt hetekben, hogy ennek a jelentésnek mielőbb nyilvánosságra kell kerülnie, hogy szolgálgassa az elszámoltatás ügyét, mert a legtöbb rendőrpáncsnoki bűncselekmény – amit nagyon helyesen és alaposan végigelemez a jelentés – ötéves büntethetőségi elévülési idővel rendelkezik. Bár a miniszterelnöki biztos úr feladata elsődlegesen a 2006. október 23-ai rendőri brutalitás és tömeges emberi jogsértések kivizsgálása volt, azonban nem tehetette meg azt – mint ahogy annak idején a Civil Jogász Bizottság sem tehetette meg –, hogy ne foglalkozzon a szeptemberi jogsértésekkel, hiszen ezek, ahogy a jelentés is írja, egyfajta megalapozások és előjátékok voltak. De persze nemcsak előjáték volt, mert jelentőségében, a testi sérülések és jogsértések méreteiben bizony vetélkedik az október 23-ai jogsértésekkel. Végül is örülünk annak, hogy hosszabb pihentetés után mégis előkerült a jelentés. Bár államtitkár úr két hete a parlamentben nem reagált arra az azonnali kérdésemre, hogy miért nem került nyilvánosságra a jelentés, a lényeg az, hogy most itt van.

A jelentés nagy erénye, hogy jelentős mértékben támaszkodik a korábbi jelentésekre, különösképpen is a Civil Jogász Bizottság – amelyet Völgyesi Miklós és Morvai Krisztina vezetett társelnökként – jelentésére, amely 2007-ben lett letéve az asztalra. Ez a bizottság akkor még nem volt abban a helyzetben – bár a megállapításai a mai napig is helytállóak –, hogy a kulisszák mögé tekintsen és megvizsgálhassa az állam oldalán keletkezett okiratos bizonyítékokat és felvételeket. Balsai István miniszterelnöki megbízottnak viszont megvolt az a lehetősége – többek között a Nemzeti Jogvédő Szolgálat két elnökségi tagjának, valamint Göbl Györgynek a bevonásával –, hogy megállapítsa, mi olvasható ki az állami erőszaktetelek sorából, hogy alátámasztható-e az az állítás – ami a jelentésben olvasható –, hogy Gyurcsány Ferenc hatalmának a megtartása érdekében az arroganciát és az ökölpolitikát választotta a véleménynyilvánítási jogukat gyakorló tüntetőkkel szemben.

Ez a munka rengeteg egyedi eseten is alapul. Nagy örömmel láttam, hogy a jelentés több olyan durva jogsértést is tartalmaz, amelyek szerint tipikusan olyan embervadászat jellegű cselekmények történtek, amelyeknek az eseményekhez semmi közük nem volt, hanem csak éppen az utcán tartózkodó embereket vadásztak le, vagy éppen egy, a tüntetésen részt vevő személyt, akivel szemben szükségtelen és aránytalan volt az alkalmazott erőszak. Hozzá kell tennem, hogy az itt megjelent esetekben kártérítésekre még nem került sor. Remélem, hogy az igazságtételnek ez a része is mielőbb teljesülni fog.

Azt viszont szeretném elmondani, bízom benne, hogy a parlamenti vitában képviselőtársaim nyitottak lesznek arra, hogy a jelentés sok-sok erénye mellett a jelentésben tévesen szereplő elemek onnan kikerüljenek, illetve az abból hiányzó fontosabb elemek meg belekerülhessenek. Szeretnék kiemelni néhányat ezek közül, mert elsődleges cél a büntetőjogi felelősségre vonás, legalábbis nekem, mint jogvédőnek ez a célom, de szerintem minden jóérzésű magyar embernek az a célja, az lehet a valós vágya, hogy azokat, akik ezt a véres megtorló sorozatot páncsnoki szinten elrendelték, illetve tudomásul vették, nem akadályozták meg és végrehajtották, azaz büntetőjogilag bármilyen módon kimutatható

felelősséggel bírnak, bíróság elé kell állítani és meg kell büntetni. Erre van egy nagyon jó példa. Olaszországban 2001-ben volt egy globalizációellenes tüntetés, melynek során több száz emberrel szemben hasonló vagy még durvább kegyetlenséggel jártak el rendőrök. Ott tíz év után, de még az elévülési időn belül száz év letöltendő börtönbüntetést szabtak ki 25 rendőrtisztre. Azt gondolom, ez az egyik szint, amit mindenképpen meg kell ütnünk. A másik pedig az, hogy az akkori politikai vezetés kőkeményen büntetőjogi felelősséggel tartozik. A jelentésnek ez az egyik legerősebb része, amely talán a leginkább támogatható, hiszen a Btk. 261. §-a szerinti terrorcselekmény elkövetése igenis megállapítható azokra a politikai és rendőrségi vezetőkre, akik a lakosság megfélemlítését szolgáló erőszakos cselekmények tömegeit követték el előjáróként azzal, hogy nem akadályozták meg a rendőrök brutalitását, vagy úgy, hogy tudomásul vették, illetve a rendőrtiszteknek tartott eligazításon ilyen óhajt, vágyat fejeztek ki, kvázi felbujtó jellegű cselekményt követtek el. Ez alaposan fennforog Gyurcsány Ferenc esetében, hiszen szeptember 19-én az Országházban tartott rendőri vezetőknek eligazítást – a rendőri vezetők ezt elismerték az albizottság meghallgatásán –, majd a szolgálati utat megkerülve többször is közvetlenül kapcsolatba lépett rendőri vezetőkkel. Úgy gondolom, nagyon sok érdekes dolog fog kiderülni akkor, ha valóban meggyanúsítják ezeket a rendőri vezetőket.

Nagyon bízom benne, hogy a szeptemberi vérengzésekkel kapcsolatban még nem állt be az elévülés, mert ha beállt, az bizony nagyon komoly felelőssége azoknak, akik ezt a jelentést nem hozták nyilvánosságra. Egyébként a jelentés szerint vagy személy szerinti tanúként való meghallgatás, vagy gyanúsítás kell ahhoz, hogy megszakadjon a büntethetőség elévülése. Tudomásom szerint Gergényi Péteren, illetve a TV-székházat nem megfelelően védő rendőri vezetőn kívül még nem volt meggyanúsítás.

Szeretnék rátérni azokra a tényállásbeli tévedésekre, hiányosságokra is, amelyeket szerintem mindenképpen szükséges korrigálni a jelentésben. A jelentés készítésekor rendelkezésre álltak a rendőrség által készített videofelvételek. Ez nagy fordulatot jelentett az ügyben, mert addig a büntetőeljárásokban – amit például Göbl Györggyel szemben koncepcióos eljárásként folytattak és három év után sikerült elérni a felmentését – vagy a kártérítési ügyekben, amelyekben a meghurcoltak kárigényét érvényesítettük, ha a rendőrség számára terhelő eseményről esett szó, akkor nem voltak meg a felvételek. Most hirtelen meglettek a felvételek, amelyek egyértelműen bemutatják, hogy a szeptemberi és októberi véres események során mindig a rendőrség alkalmazott először erőszakot, a rendőrség volt az, amely a tüntetőkkel szemben jogellenesen lépett fel. Ez igaz a szeptember 18-ai TV-székháznál történt ostromra is, ahol a jelentéssel ellentétben nem a tüntetők kezdtek dobálni, hanem az oda kivezényelt, rosszul felszerelt és magukra hagyott rendőri erők alkalmaztak először könnygázt és használták a gumibotot, majd pedig október 23-án délelőtt a Nádor utcában történt spontán gyülekezést a rendőrség jogellenesen oszlatta fel, bár – megdöbbentő módon – a mai napig is tart a bírósági eljárás ebben az ügyben. Erről egyébként nem szól a jelentés, holott nagyon jó lett volna, ha ez is felidézésre került volna. De ott, a jelentés azt írja: a tüntetők megbontották a kordont, és ezért kellett a rendőrségnek fellépni. Ez nem igaz. A felvétel, amelyet Göbl Györgyék most összeállítottak, és egyébként itt is látható, mi készítettünk egy beszélgetést, egy dokumentumfilmet erről Morvai Krisztinával, ez látható a világhálón: ez egyértelműen kizárt, tehát nem így történt. Ott igenis, Papp Lajossal és a többi békés tüntetővel szemben a rendőrök jogellenesen léptek fel.

Ugyanez történt az Alkotmány utcánál. Délután három órakor szerettek volna visszatérni a tüntetők a hajnalban kiürített Kossuth térre. Nagyon fontos, és ezt megállapítja viszont a jelentés, helyesen, hogy azóta megszületett egy legfelsőbb bírósági felülvizsgálati ítélet, amely megállapítja, hogy jogellenesen oszlatták fel a Kossuth téri tüntetőket. A rendőrséggel való megállapodás alapján ők és mások szerettek volna szabadon ünnepelni, visszatérni a Kossuth térre. Ebben őket megakadályozták. Szintén tévesen szerepel a

jelentésben, hogy itt a tüntetők alkalmaztak volna erőszakot vagy bontották volna meg úgy a kordont, hogy ez kiváltotta a rendőri erők támadását. Hozzá kell tenni, a rendőri jelentésekben Molotov-koktélos támadástól kezdve szamurájkardos támadáson át minden szerepel – a felvételek abszolút kizárják ezt. És ott minden átmenet nélkül berántják Pogány Andrást, illetve a Nádor utcában pedig K. Jánost, és ott indul a rendőrség részéről az erőszak. És még erre sem reagálnak a tüntetők erőszakosan; utána a könnygázgránátos támadásokkal kezdik el szorítani az embereket az Astoria felé.

Nagyon fontos hiányossága a jelentésnek, hogy október 24-én hajnalban a Ferenciek terei barikád feltörése után hihetetlen intenzitású embervadászat indult meg szintén. Erről rádióforgalmazási adatokat láttunk, és meg is kérdeztük az akkori vezetőket, és próbáltuk szembesíteni őket, hogy hogyan szerepelhettek ilyenek a rádióforgalmazási adatokban, hogy: ejtsetek túszoikat, mindenkit kerítsetek körbe, még aki Budára ment, az után is menjetek utána. Tehát elképesztő dolgok történtek. Egyébként a 14 feldolgozott esetből 8 ilyen, október 24-e hajnali embervadászatokból származó esetet tartalmaz. Tehát szerepel esetként, csak mint tényállási elem hiányzik a jelentésből, és gondolom, nem lesz ellenére a kormánynak sem, hogy ezt emeljük be, hiszen ott több tucat fiatal nagyon durván bántalmaztak, megaláztak, megkínóztak, elképesztő esetek történtek; magyar zászlós-sálas fiatalembert fojtogattak a nyakánál fogva, tehát itt rengeteg nagyon durva dolog történt. Nagyon szeretnénk, ha ez bekerülne.

A tényállási elemek hiányosságaiban még nem említettem: szeptember 19-20-án is hiányzik annak a megemlítése, hogy egy békés tüntetés indult a Köztársaság téren az MSZP székháza előtt, 19-én este, tehát a TV-székház ostromának másnapján. Aznap délelőtt volt ez a bizonyos, Gyurcsány Ferenc által tartott eligazítás a rendőrtiszteknek, és ezután indult meg az igazán komoly visszacsapás a rendőrség részéről, amiben teljesen osztom a jelentés azon véleményét, hogy ebben nyilván szerepet játszhatott a TV-székházostrom elvesztése, amiben őket lényegében nem segítették ki, illetve itt tényleg bosszúvágy vezette a rendőrséget. Ha ez benne szerepelne, akkor pontosan láthatnánk, hogy azért történt szeptember 19-20-án ez a belváros egészére kiterjedő embervadászat-folyam, mert a rendőrség gyakorlatilag, úgy tűnik, szabad kezet kapott, és ez végül is a jelentésből valóban kiderül. Előljárói intézkedés elmulasztása minimum, ami megvalósult a rendőrparancsnokok részéről, mind a rendőri csúcส์vezetők, mind pedig az alegységparancsnokok, helyszíni parancsnokok részéről.

További részletekre is jó lenne, ha még fény derülne. Mi feltártuk ezeket az eseteket, rendelkezésre bocsátottuk. A Magyar Rádió udvarán húsz-harminc fiatal térddepeltettek, vertek, kínoztak, ez nem szerepel kellő intenzitással; illetve a különböző fogdákon zajló kínzások sem, például a VIII. kerületi kapitányság fogdáján valóban nagyon durva esetek fordultak elő, bordáját tört fiatalembert percek alatt vertek, több tanú egybehangzó állítása szerint. A bv-intézetekben a befogadások előtt történtek szintén nagyon durva bántalmazások; úgy gondolom, ez is nagyobb súllyal szerepelhetett volna. Ez a volt bv-őr a Hír TV Célpont műsorában is elmondta, és most is kész elmondani – bár az a kérése, hogy felismerhető hang- és képfelvétel ne készüljön róla, hiszen a mai napig tartania kell az esetleges következményektől –, mindenesetre ő el tudja azt mondani, hogy az akkori bv-vezetés tulajdonképpen arra biztatta őket, hogy mindent szabad megtenni, adjatok nekik.

Összességében a jelentés arra mindenképpen alkalmas – remélem, hogy ebben a kiegészített formában majd –, és az valóban nagy erénye, hogy fellistázza a személyi állományt, tehát az összes rendőrparancsnokot, akik akkor szerepet játszottak. Tehát rendelkezésre áll tulajdonképpen egy olyan forгатókönyv, egy olyan bizonyíték-tömeg, e mögött nyilván a videofelvételekkel, illetve az okiratokkal, rendőrségi okiratokkal, amelyek alapján most már mielőbb meg kell tenni a feljelentéseket, illetve el kell juttatni ezt a jelentést a legfőbb ügyész úrhoz. Mi ezt kértük is Morvai Krisztinával szeptember 16-án tett feljelentésünkben, amellyel szeretnénk volna a szeptemberi rendőrbűncselekmények elévülését

megszakítani. Ennek akkor van értelme, és akkor érzik a polgárok is azt, hogy valóban igazságtétel történik, ha nem csak eggyel több jelentés lesz a történelem sorában, hanem ez lesz az a jelentés, amely alapján bíróság elé lehet állítani azokat, akik a rendőri erőket a saját hatalmuk megtartása érdekében használták, és ehhez sajnos – még egyszer: – az ügyészség és a bíróság is asszisztált. A mai napig a helyükön vannak azok az ügyészek például, akik a rendőrtisztekkel szembeni korábbi tömeges feljelentéseket elutasították, és akik viszont igen nagy számban vitték bíróság elé a meghurcolt fiatalokat.

Ezek előrebocsátásával a Jobbik Magyarországért Mozgalom részéről mi általános vitára alkalmasnak tartjuk a jelentést, azzal, hogy reméljük és kérjük, hogy akkor ezeket a hibákat, hiányosságokat mindenképpen orvosoljuk benne. Köszönöm.

ELNÖK: Képviselő úr, köszönöm szépen. Lendvai Ildikó következik majd, azonban van még előtte egy megjegyzésem. A Házszabály szerint a jelentéshez nem lehet módosító indítványt tenni. Ez a Balsai-féle jelentés, amelyet tárgyalunk, és nem a Gaudi-Nagy Tamás-féle jelentés. Tehát a jelentést egészében így lehet elfogadni vagy nem elfogadni. A Házszabály arra, hogy korigáljunk vagy kiegészítsünk vagy módosító indítványt tegyünk a jelentéshez, nem ad lehetőséget.

Lendvai Ildikó következik.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Volna egy előzetes megjegyzésem, és ha elnök úr, illetve az előterjesztő megengedi, volna három kérdésem és ennek kapcsán való megjegyzésem is hozzá. Hiszen Balsai úrhoz jelen pillanatban nem tehetem meg, de ha jól értem, előterjesztőként van jelen államtitkár úr (*Dr. Kontrát Károly: Tessék parancsolni!*), tehát tud majd felelni bizonyára a kérdéseimre.

Előzetesen a megjegyzés és az alapállás, nem csak az enyém, hanem a szocialista képviselőké. Mindenfajta erőszakot el kell ítélni, és a jogkövetkezményeket a tetteseknek vállalni kell. Legyen szó rendőri brutalitásról, túlkapásról vagy akár aránytalan erőszak alkalmazásáról. Részvét és megkövetés illeti azokat, akiket ilyen aránytalan erőszak ért. Ugyanígy el kell ítélni nyilván azt az erőszakot is, ami a hivatalos jelentések szerint 319 rendőr sérülését okozta. Mindkettő, ha úgy tetszik, lehet, hogy nem jogi értelemben, de erkölcsi értelemben minősített eset. Nyilván ha a rendőr, a rend őre követ el túlkapást, ott magyarázni sem kell, hogy erkölcsileg ez miért veszélyes. De talán azt sem kell magyarázni – ott még bizonyos esetekben sajátos jogi minősítés is fennáll –, hogy a rendőr megtámadása miért ilyen veszélyes a közrend és a közbiztonság szempontjából.

Most ez a jelentés nem vizsgálja a rendőrök irányában elkövetett túlkapásokat, illetve nem túlkapásokat: erőszakot – nem ez volt a célja. Ezt érteni vélem. Ugyanakkor míg a rendőr elkövetőket – helyesen és hála istennek – az igazságszolgáltatás el tudja érni, meg kell jegyezni, hogy jelen pillanatban a rendőrök, a 319 rendőr ellen elkövetett atrocitás tetteit vagy gyanúsítottjait éppen Balsai képviselő úr – bocsánat, alkotmánybíró úr, valamilyen okból azóta –, tehát Balsai képviselő úr előterjesztése következtében már nem érheti el. Balsai képviselő úr jelentésének pedig a 119. oldalán van egy nagyon érdekes megjegyzés, amivel csak egyetérteni lehet. Ő azt mondja, hogy az általa esetleg terrorizmusnak is nevezett, de akármilyen erőszakos cselekmény esetén „a bűnpártolás öt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett minősített eset, ha terrorcselekménnyel kapcsolatban követik el, tehát mindaz, aki segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön, vagy a büntetőeljárás sikerét megghiúsítani törekszik, megvalósíthatja a bűncselekményt is.”

Azt kell mondanom a jelentés kapcsán, hogy Balsai képviselő úr nyilván szándéka ellenére, de megvalósította a bűnpártolás bűncselekményét. Megvalósította, mert terrorcselekménynek olyan alapon nevezi az őszön történeteket, hogy alkalmasak voltak az emberek megfélemlítésére. Ez igaz. Nem vagyok jogász, de tudom, a megfélemlítésre az

ősszel történtek alkalmasak voltak. Bizonyára azonban nemcsak a rendőri cselekmények voltak alkalmasak a megfélemlítésre. Én elég jól emlékszem – ráadásul ott lakom a Veres Pálné utcában, az események helyszínén –, hogy ott ugyan senki sem merté kidugni az orrát a házból. Megfélemlítés tehát valóban volt. Balsai képviselő úr azonban még képviselő korában azzal, hogy az általa előterjesztett és a parlament által elfogadott indítvánnyal lehetetlenné tette, sőt általános felmentést adott azoknak, akik a rendőrök ellen követtek el ilyen cselekményt, bizony szándéka ellenére megvalósította a bűnpártolást.

A három kérdésem nyilván nem államtitkár úrnak szól. Államtitkár úr, ahogy elolvastam a 2006-os nyilvános jegyzőkönyveket az akkori bizottsági ülésről, képviselő korában mindent megtett annak érdekében, hogy konstruktívan tisztázni lehessen az eseményeket.

Az első kérdésem: miért nem vizsgálja a Balsai-féle jelentés a Fidesz-rendezvény szervezőinek azt a cselekedetét, hogy noha a szervezők mind a Balsai-jelentésben, mind a korábbi bizottsági ülés jegyzőkönyvében rögzített módon tájékoztatást kaptak arról, hogy a rendőrség nem tudja megállítani az arrafelé menő tömeget, ezt a kérés ellenére nem megfelelő módon mondták be a mikrofonba. Nekik lett volna módjuk a saját embereiket megvédeni. Erre azonban az eddig olvasott adatok alapján nem tettek meg minden erőfeszítést; nem állítom, hogy rosszhiszeműen, de nem tettek meg. A korábbi nyilvános bizottsági jegyzőkönyvekből kiderül, de a Balsai-jelentés név nélkül szintén utal rá, hogy a Fidesz-rendezvény szervezői közül a rendőrök mindvégig kapcsolatban voltak Nyitrai Zsolttal és Varga Szilviával, mi több Lázár János akkori bizottsági elnök úrral négyszeres telefonváltásban voltak. Azon a bizottsági ülésen a nyilvános jegyzőkönyv szerint Lázár János és Bene főkapitány korrekten és egybehangzóan számol be a telefonbeszélgetések tartalmáról, beszámol arról, hogy a harmadik telefonbeszélgetésen Bene főkapitány tájékoztatást adott arról, hogy áttörték a sorfalat, s nem tudják az ideáramló tömeget elválasztani a Fidesz rendezvényétől és kéri a rendezők ehhez mért intézkedését. Lázár képviselő úr is elismerte ezt a bizottsági ülésen. Balsai képviselő úr, pontosabban alkotmánybíró úr jelentésében nevek nélkül szintén felmerül ez a mozzanat. Ő ezt mintegy a rendezők védelmére adja elő – s mint mondtam, rosszhiszeműséget én sem állítok –, azt mondja, hogy amikor vették a jelzést, akkor lerövidítették a rendezvényt és annyit bementek, hogy az ajánlott útvonal merre van, de sajnos nem mondták be, hogy mi történik pár száz méternyire a Deák téren, nem mondták be, hogy arra nem szabad menni és milyen okból nem szabad arra menni. Nem értem pontosan, hogy ez miért történt. Természetesen nem a rendezvény szervezői felelősek a randalírozásért, nem a rendezvény szervezői felelősek a rendőri túlkapásokért. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: A rendőri randalírozásra gondol?)* Nem. Randalírozásnak nevezem egy tank elkövetését vagy a rendőrök megkéselését. *(Dr. Morvai Krisztina: Senki nem késelte meg a rendőröket!)*

ELNÖK: Bocsánatot kérek, de nyugodjon meg! *(Dr. Morvai Krisztina: Teljesen nyugodt vagyok, de megint összevissza hazudoznak megállás nélkül.)* Képviselő asszony, lehet, hogy az Európai Parlamentben ez szokás, de a magyar parlamentben nem szokás, az emberi jogi bizottságban meg pláne nem szokás, és ez nemcsak illem kérdése, mert ha mindenki bekiabálna, azt úgy hívnánk, hogy agóra, de az egy másik műfaj, a Házsabály szerint ez pedig bizottsági ülés. Nyomatékkal kérem, hogy mindenki mindenkit nyugodtan hallgasson végig, és majd meg fogom adni a lehetőséget, hogy az egyet nem értését kulturált módon, a Házsabály szerint kifejezhesse. Parancsoljon, képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. A magam részéről kötelezőnek tartom a figyelmeztetését, így aztán nyugodtan folytatom. Természetesen nem vádoló, mert mivel is vádolhatnám a Fidesz-rendezvény szervezőit, pusztán kérdezem, hogy

a Balsai-jelentés miért nem tartalmazza azokat a jegyzőkönyveket és hangfelvételeket, amelyek a rendezőkkel való beszélgetéseket rögzítették, azokból bizonyára fény derülne arra, hogy miért nem védtek meg minden lehetséges eszközzel a saját embereiket. Ez a 2006-os jegyzőkönyvekben egyébként el is ismertetik. Bíró Ildikó fideszes képviselő azt mondta, az ő információi szerint tudatosan nem mondták be, hogy mi zajlik pár száz méterrel arrébb, mert attól tartottak, hogy ebben az esetben még inkább arra mennek a Fidesz-nagygyűlés résztvevői, amit én nem tudok elhinni, hiszen az az én kiindulási alapom is, hogy ott törvényes demonstráción törvénytisztelő állampolgárok voltak. Nem hiszem tehát, hogy ha elmondják nekik, mi van arra, akkor arra mentek volna. Ez mégsem történt meg.

Nem pontosan értem – még mindig ebben a kérdéscsoportban –, hogy a Balsai-jelentés szerint tulajdonképpen mikor fejeződött be a rendezvény és mikor kezdődött az oszlatás. Tudniillik a Balsai-jelentés azt írja, hogy nem is 5.45-kor, amikor az oszlatás kezdődött, hanem 6 órakor fejeződött be a rendezvény, s tudtával 6 órakor Orbán Viktor még a színpadon volt. Erre hivatkozik Varga Szilvia beszámolója kapcsán. Ezt végképp nehezen értem, hiszen ha Orbán Viktor úr 6 órakor még a színpadon volt és az oszlatás 5.45-kor kezdődött, lehetetlennek tartom Magyarország miniszterelnökétől, a Fidesz elnökétől, hogy ne figyelmeztette volna saját népét, annál is inkább, mert – mint a Balsai-jelentés is tartalmazza – a rendőrség felszólította az ott lévőköt az oszlatásra, de – ez súlyos hiba, rendőrségi vagy rendőri felszereltségi hiba – a nagy zajban a hangosítás feltehetőleg nem nagyon hallatszott. Egyetlen hely volt a környéken, ahonnan a hangosítás hallható lett volna, és ez a rendezvény nagyszínpada. Onnan viszont valamilyen ok miatt nem hangzott el az, hogy mi történik. Megvannak-e az erre vonatkozó telefonok, vagy csak Lázár képviselő úr, illetve a bizottsági tagok ottani beszámolójára kell hagyatkoznunk, amelyek egyébként ezzel egybehangzanak?

A második kérdésem a következő. A Balsai-jelentés – ha jól olvasom, azonban nem vagyok szakember, de remélem, hogy államtitkár úr és kollégái ebben majd segíteni fognak – a rendőri hibákat arra a két mulasztásra vezeti vissza, hogy nem állítottak sorfalat, illetve hogy elkezdték a tömegoszlatást, holott a tömegoszlatás abban a szituációban nem volt helyesen alkalmazható eljárás; én legalábbis így olvastam. A Balsai-jelentés ugyanakkor a 13. oldalán maga ismeri el, hogy rendőrsorfall állt a József Attila utca magasságában. (*Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Nem így volt.*) Balsai képviselő úrral tessék vitatkozni, mert ő jelentésének a 13. oldalán ezt írja. Én nem voltam ott, ezért nem tudom, ez hogy volt. Balsai képviselő úrnak viszont, mint az ezzel megbízott embernek, kénytelen vagyok hinni. Ezért kérdezem, hogy volt-e ott rendőrsorfall vagy nem. 2006-ban a hivatalos beszámolók szerint – amit Kontrát képviselő úr is hallott azon a bizottsági ülésen – két sorfalról is szó volt, de a Balsai-jelentés egyről beszél, és elmondja, hogy az milyen körülmények között állt fenn. Sorfall ezek szerint volt, de biztosan gyenge volt, ezért meg kell vizsgálni, hogy miért volt gyenge. Értem, hogy képviselő úr vitatkozik Balsai István alkotmánybíró úrral, de én nem vagyok hivatott Balsai alkotmánybíró urat helyettesíteni, bármennyire is vágynék rá. Így aztán folytatnám a kérdést. A Balsai-jelentés azt mondja, hogy a tömegoszlatást hiba volt elkezdeni, noha ő is elismeri, hogy két óra hosszat azért nem kezdték el, mert tartott a Fidesz-rendezvény, és ő is elmondja, hogy másfél óráig próbálták a József Attila utca vonalában megtartani a tömeget.

Kérdezem, mert nem vagyok szakember, hogy ha nem oszlatják az adott tömeget, akkor mit lehetett volna tenni. Hibásan, rosszul, rossz eszközökkel, még egyszer mondom, de mégis milyen rendőri eljárás lett volna követhető akkor, amikor alig pár száz méternyire voltak azok a szállodák, amelyekben az aznap az ünnepekre érkező magas vendégek, köztük koronás fők szálltak meg – oda nyilván nem lehetett odaengedni a tömeget. Ez nem menti a hibákat, csak jogossá teszi talán a kérdést, hogy akkor mi az ördögöt kellett volna csinálni. Semmiképpen sem túlkapásokat. De az oszlatás helyett mit lehetett volna csinálni? Illetve ha egyszer sorfall volt, akkor miért állítja ugyanaz a jelentés egy más oldalán, hogy nem volt sorfall?

Végül a harmadik és utolsó kérdésem a következő. Idéz szám szerint 16 darab másodfokú bírósági ítéletet a jelentés azok közül, amelyek érvénytelenítették a bíróságok elsőfokú döntését a szeptember 18-a után következő előzetes letartóztatások kapcsán. Mi az oka annak, hogy a 16 idézett másodfokú bírósági ítéletből 13-at az a Szívós Mária bírónő, illetve bírói tanácsa mondott ki, aki – nyilván bármilyen összefüggés nélkül – Balsai alkotmánybíró úrral együtt került alkotmánybírói kinevezésre?

Egyetlen megjegyzés – és köszönettel fogom fogadni a nyilván sok információt tartalmazó válaszokat –: amennyiben a kérdésekre megfelelő válasz érkezik, az egy más eset; ha nem kapunk megfelelő választ arra, hogy ez miért hiányzik a jelentésből, és hogyan lehet ezekre választ kapni, akkor nyilván nem fogjuk tudni általános vitára alkalmasnak állítani ezt a jelentést.

Egyetlen kijelentő módú zárás a kérdések után. Miután a Balsai-jelentésben Balsai alkotmánybíró úr fölveti a miniszterelnök, a rendőrségi vezetők terrorizmusban való bűnösségének lehetőségét, tesz egy fontos mondatot, azt mondja: „Távol álljon tőlem tehát, hogy a nevezett bűncselekmény tekintetében kategorikus kijelentést téve bárkit megvádoljak,” – mondja ezt szintén a 119. oldalon – „annak elvi lehetősége azonban fennáll.” Engedjék meg, hogy átköltsem a mondatot: távol álljon tőlem, hogy megvádoljam Balsai alkotmánybíró urat, hogy bármilyen összefüggésben van egyoldalú jelentése alkotmánybíróvá való kinevezésével, de – az ő mondatát veszem át: – annak elvi lehetősége azonban fennáll.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Nagyon életszerű volt az előadása – majdnem úgy adta elő, mintha jelen lett volna. *(Derűltség.)* De egy megjegyzést kénytelen vagyok tenni. A harmadik kérdését, kérem, vonja vissza, mert azt hiszem, hogy ha egyformán értelmezzük a bírói függetlenséget, akkor ezt a kérdést nem lehet feltenni, és erre a kérdésre nem lehet választ adni.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Mivel a bírói függetlenség fontos nekem, a kérdőjelet visszavonom a mondat végéről, és természetesen mint kijelentést teszem meg, hogy érdekes és elgondolkodtató.

A bírói függetlenséget nem én sértem – húsz oldalon keresztül foglalkozik konkrét bírósági esetekkel az anyag. De természetesen mint kérdést visszavonom.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ezzel a magánvélemények kategóriájába került ez a kérdés. Köszönöm szépen.

Gulyás Gergely kért szót.

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Ugyan nem vagyok hivatott, hogy a kormány helyett kérdésekre válaszoljak, de kénytelen leszek érinteni azokat a kérdéseket és azokat a témaköröket is, amelyeket Lendvai képviselő asszony felvetett.

Mindenekelőtt, ha az eseménysorozatot nézzük, amit a Balsai-jelentés kellő részletességgel tárgyal, akkor azt szeretném egyértelművé tenni, hogy a TV-székház ostrománál, minden ellenkező híresztelés dacára, a Fidesz-frakció, illetve a Fidesz-kereszténydemokrata néppárti frakciónak soha, egyetlenegy pillanatra sem azonosult azokkal, akik ott erőszakos vagy köztörvényes bűncselekményeket követtek el. És ugyan a Szocialista Párt az elmúlt napokban – ha még Gyurcsány Ferencet ahhoz a frakcióhoz kell sorolni – tett ezzel kapcsolatban hazug kijelentéseket, de pontosan képviselő asszony, aki akkor frakcióvezető volt, kell hogy emlékezzen arra, hogy miután lebukott az MSZP-frakció

és a kormány azzal, hogy a miniszterelnök beismerése szerint hazugsággal nyerték meg a választást, azért ez némi politikai feszültséget Magyarországon is eredményezett, ahogy a világ összes többi országában is eredményezett volna. Majd ezt követte a TV-ostrom estéje, és az ezt követő napon, tehát két nappal az őszi beszéd nyilvánosságra kerülése után és egy nappal a TV-székház ostroma után frakcióvezető asszony volt az egyik aláírója mint frakcióvezető annak a határozatnak, amelyet az Országgyűlés gyakorlatilag egyhangúlag fogadott el: „Erőszak ellen a békességért”, amely mindenkit arra hívott föl, hogy a tiltakozását törvényes keretek között fejezze ki. Úgyhogy szeretnénk jelezni, hogy azok a beállítások, amelyeket most frakcióvezető asszony itt nem mondott el, de a Szocialista Párt képviselői előszeretettel hangoztatnak, teljesen valótlanok. A Fidesz pozíciója mindig is világos volt azzal kapcsolatban, hogy alkotmányos keretek között fogadja el kizárólag a tiltakozást.

Viszont ezen alkotmányos keretek között – és szerintem ez volt a máig ható legnagyobb tévedés ebben a kérdésben, ami a Szocialista Párt részéről és a kormányuk részéről elhangzott –, tehát az alkotmányos keretek közötti tiltakozás alkotmányos védelmet is élvez. Ezért azok a fejtegetések, hogy a Fidesz-nagygyűlés végén mikor és ki mondta be, hogy merre és hogyan távozzanak el a tüntetők, ezeket lehet vizsgálni, ki is fogok rá részletesen térni, de mégis másodlagosak. Ugyanis az egész ügynek a lényege az, hogy egy jogállam addig jogállam, amíg a békés tüntetőknek és jogszerűen tüntetőknek – akik egyébként egy bejelentett és tudomásul vett rendezvényen vesznek részt – a tüntetés elhagyására lehetőségük van. Ez az, amit az önök kormánya által irányított rendőrség nem biztosított a tüntetőknek, a legcsekélyebb mértékben sem biztosította. Tehát hogy a tüntetők, akik egyébként nagyrészt nem is budapestiek voltak, és mondjuk, a Deák tér felé tömegesen akartak eltávozni, ott be kell-e mondani azt, hogy azért ne menjenek arra, mert ott már gumilövedékkel lönek, vagy pedig ezt nem kell bemondani, hanem elég közölni, hogy a több tízezres tömeg a Kálvin tér irányába távozzon, és hogy minek milyen tömegpszichológiai hatása van, ezen el lehet vitatkozni, de a lényeg az, hogy olyan helyzetet egy jogállamban egy normálisan működő rendőrség nem idézhet elő, hogy egy több tízezres tömeg egy bejelentett, tudomásul vett, alkotmányos védelmet élvező rendezvényről ne tudjon nyugodtan eltávozni.

És akkor ehhez jön az, hogy mikor kezdődött ez a tömegoszlatás. Ez a tömegoszlatás egyébként 51 másodperccel a rendezvény végét követően kezdődött. Itt a végével kapcsolatosan van egy vita, de ugyan képviselő asszony vélhetően még nem járt Fidesz-rendezvényen (*Derültség. – Lendvai Ildikó: Mi tagadás! Ez egy súlyos hiányosság!*), egyrészt vége volt a rendezvénynek akkor, amikor Orbán Viktornak a felszólalása befejeződött, de utána még, azt hiszem, néptánc volt a színpadon, és azt követően volt egy másik. Tehát a két végpontja a rendezvénynek ezek közül az egyik, amikor Orbán Viktor befejezte a beszédét, a másik pedig, amikor a néptánc befejeződött. A néptáncot követően mondták be, hogy mindenki a Kálvin tér irányába távozzon el, és ne a Deák tér felé. Egyébként többször a tömeget felhívták, hogy mindenféle atrocitást kerüljön, erőszakmentes, békés, méltóságteljes nagygyűlés volt. Most ehhez képest 51 másodperccel az Orbán-beszéd végét követően Majoros Zoltán Lapid Lajos utasítását továbbítja, amely szó szerint úgy szól, hogy „kezdjétek meg a tömeg elleni támadást vízcsapásokkal, könnygázgránátcsapásokkal, mert a Fidesz-nagygyűlés befejeződött, és a Kálvin tér irányába mennek el a normális és tisztességes emberek”. Egy több tízezer fős nagygyűlés után, 51 másodperccel az után, hogy az utolsó beszéd befejeződött.

Tehát felvetni azt, hogy ki volt a hibás ebben a kérdésben, hogy a rendőrség milyen szándékkal lépett föl, úgy gondolom, nem lehet. És főleg nem lehet az után, hogy egyébként az erőszakosnak mondott tüntetőket, akik szerintem olyan erőszakos cselekményt semmiféleképpen nem követettek el, ami az oszlatásra okot adott volna, különösen úgy nem, hogy a rendőrséggel volt egy megállapodás, hogy három vagy négy órákor mindenki visszamehet a Kossuth térre, de ezt követően, akiket onnan elkezdett a rendőrség oszlatni, és

akik később egyébként valóban dobáltak és tanúsítottak erőszakos magatartást, a rendőrség és Pigler alezredes többször felhívja a saját feletteseit, hogy őket nem a Fidesz-nagygyűlés irányába kellene oszlatni, ehhez képest tovább oszlatnak a Fidesz-nagygyűlés irányába. Majd amikor Pigler alezredes ezt már sokadszorra teszi szóvá, akkor őt leváltják, és más folytatja az oszlatást ebbe az irányba.

Tehát mindezek a körülmények okszerűvé teszik azt a következtetést, hogy talán a rendőrség kapott olyan politikai utasítást, amelynek az volt a célja, hogy a tüntetőket, az akkorra már egyébként valóban erőszakosan is fellépő tüntetőket rászorítsák a több tízezres békés nagygyűlésre, és így aztán együtt lehessen válogatás nélkül velük szemben fellépni. Képviselő asszony büntetőjogi jogértelmezése a politikai büntetőjog kategóriájába tartozik. Remélem, hogy ezt már meghaladtuk, mert azzal megvádolni Balsai Istvánt, hogy ő bármihez is segítséget nyújtott a semmisségi törvénnyel, az teljes tévedés, ugyanis a semmisségi törvény nem arról szól, hogy bárki a hatóság üldözése elől elmeneküljön vagy a büntetőeljárás sikerét megghiúsítsa, hanem jogerősen lezárt ügyeket nyitott meg azzal, hogy sajnos tömegesen voltak valótlan tartalmú rendőri jelentések. Erre vonatkozóan nyitott meg egyébként lezárt büntetőügyeket ott, ahol már jogerős ítélet volt. Ennek semmi köze a bűnpártolás tényállásához. Nyilván ezt képviselő asszony sem gondolta komolyan, de még a hasonlat sem stimmel.

Végül miután nem volt elég egy alkotmánybíró megtagadni, meg kell támadni egy másikat is. A Szívós Mária által hozott ítéletekkel kapcsolatosan érdemes tudni – miután az általam vezetett albizottság elég részletesen feltárta a bíróságnak az előzetes letartóztatások során tanúsított működését, magatartását; csak oda az MSZP nem delegált képviselőt, ezért nem lehet róla tudomása –, hogy az elsőfokú előzetes letartóztatást elrendelő határozattal szembeni felülvizsgálatokat három bírói tanács tárgyalta, és ezeknek az ügyeknek körülbelül a fele került a Szívós Mária tanácselnök asszony által vezetett tanácshoz, amely a többi tanácshoz hasonlóan 97 százalékosan változtatta meg az elsőfokú határozatot. Szívós Mária egyébként azért kiválóan alkalmas alkotmánybírónak, mert több évtizedes bírói pályafutása erre méltóvá teszi, az pedig, hogy a jogállam kellően válságos óráiban is helyes döntéseket hozott, még inkább alátámasztja, hogy alkalmas az alkotmánybírói szerepre.

Ezeket szerettem volna előrevetíteni, s ha elnök úr engedélyt ad rá, akkor a vita során még élni fogok a felszólalás lehetőségével.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Zagyva György Gyula képviselő úr!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Először az Alkotmány utcában történekekkel kapcsolatban szeretnék feltenni egy kérdést, majd röviden felvázolnám, hogy mi is történt ott, mert a jelentés egyik nagy hiányosságának tartom, hogy nem foglalkozik azzal, a rendőrség miért nem tartotta be azt az ígétét, hogy a Kossuth térre délután 3 órakor visszaengedi a tömeget. Aznap a médiában ez egész nap ment. A Corvin közből több ezer ember vonult az Alkotmány utcába teljesen békésen, és a felvételek is azt bizonyítják, hogy a tömeg a rendőrsorfallal való találkozás után is békés volt. Ott a rendőrök kezdték el oszlatni a békés tömeget. Az igaz, hogy két rácsos kordonelemet eltett az útból a tömeg, ettől eltekintve békésen vonult a rendőrsorfallal elé abban a tudatban, hogy be fogják engedni őket a Kossuth térre, ahova meg volt hirdetve egy rendezvény, amit a rendőrség többször is kommunikált. A jelentésnek foglalkoznia kellene azzal, hogy miért nem engedték vissza az embereket a Kossuth térre, ezért kit terhel a felelősség, melyik rendőri vezető rendelte el azt, hogy a rendőrség ne tartsa be az ígétét. Ha a rendőrség betartotta volna az ígétét és a tömeg bemehetett volna a Kossuth térre, ahol a meghirdetett rendezvényét megtarthatta volna, akkor egész nap semmilyen rendbontás vagy erőszakos esemény nem

történt volna, és október 23-a nem lett volna Magyarország szégyenfoltja. Az első kérdésem tehát az, hogy a jelentés miért nem foglalkozik ezzel a rettenetesen fontos elemmel.

Amikor az Alkotmány utcában elkezdődött a tömegosztatás, az első sorban olyan emberek álltak, akiket elnök úr személyesen is ismer Egerből. Ezt csak azért mondom, nehogy azt gondolja elnök úr, hogy ott a tömeg követett el a rendőrökkel szemben bármilyen atrocitást. Ha kívánja, neveket is tudok mondani. Tehát elnök úr személyes ismerősei, azaz nem feltétlenül csak radikális jobboldali szavazók, hanem Fidesz-szavazók is álltak ott.

ELNÖK: Remélem, hogy őket nem bántották!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): De bizony bántották. Ne röhögjön ezen elnök úr, mert többen megsérültek az ön közeli ismerősei közül is. Amikor ott elkezdődött a tömegosztatás, akkor a tömeg a rendőrök elől elkezdett menekülni a Deák tér irányába, majd a Deák téren megállt. Azt viszont végképp nem értjük, hogy azt a csoportot, amelyik a Deák téren mintegy másfél órán át teljesen békésen várakozott, miért kellett felosztatni. Gulyás képviselő úr az előbb az egyik tömegosztatást azzal indokolta, hogy nem volt békés a tömeg. Nos lehet példát hozni a közelmúltból is arra, hogy olyan tüntetést is felosztatott a rendőrség, ahol a tüntetők teljesen békésen vonultak fel. Például 2009. július 4-én az emberek a fűvön ültek, mégis feloszlatták a tömeget, az embereket pedig összevissza verték, pedig azt végképp nem lehet mondani, hogy erőszakos lett volna az a tüntetés. Az tehát egy teljesen békés tüntetés volt. *(Dr. Gulyás Gergely: Csak nem volt bejelentve!)* A rendőrség az elmúlt öt évben nem egyszer vert összevissza békés embereket, mert ez volt a rendszer. Tehát a Deák téren a tömeg teljesen békés volt, de nyilván csak addig, amíg a rendőrség nem támadt rá. Utána persze, hogy védekezett.

Egyébként ki kell javítanom Lendvai Ildikót, mert ott a tömeg háta mögött nem volt sorfal. Én ott voltam a helyszínen az Alkotmány utcában is és a Deák téren is, de azt, hogy a rendőrség miért terelte a tüntetőket az Astoria, azaz a Fidesz-rendezvény felé, a mai napig sem tudom. Ezt ki kellene vizsgálni, ugyanis ez a jelentés sem mond erről semmit. A rendőri vezetőknek kellene erről számot adni, valamint a rendőri vezetőknek parancsot adó politikusoknak. De hogy ott a tömeg háta mögött nem volt rendőrsorfal, az teljesen biztos. Máig nem értjük, hogy miért kellett felosztatni azt a pár ezer emberből álló tömeget, hiszen – minden kommunikáció ellenére – békés volt, egészen addig, amíg a rendőrség nem kezdte el brutálisan osztatni. De ha már mindenképpen osztatni akartak, akkor két irányban lehetett volna osztatni, olyan rendőrsorfallal azonban – még egyszer mondom – nem volt, amely megakadályozta volna, hogy ezek az emberek az Astoria felé menjenek. Bárki bármit állít, akár Balsai István, akár Lendvai Ildikó állítja, hogy ott volt rendőrsorfallal, ez nem igaz.

Még egy dolog. E miatt a jelentés miatt, de az akkori kormányzati és ellenzéki kommunikáció miatt is nagyon sokan úgy gondolják, hogy a tüntetők az Alkotmány utcában is és a Deák téren is randalíroztak és erőszakosak voltak. Szeretnék ezzel kapcsolatban egy kis szösszenetet elmondani: a Deák téren Szabó Timea alelnök asszony is ott volt és tudomásom szerint őt is elérte egy kósza gumilövedék. Ezek alapján szeretném megkérdezni, hogy akkor Szabó Timea alelnök asszony is csöcselék és randalírozó volt? Azért mondtam el ezt, hogy lássak, nem is olyan egyszerű ez a kérdés. Mi mindenesetre nehezen tudjuk elképzelni alelnök asszonyról, hogy a rendőrök felé bármilyen erőszakos cselekményt tett volna, tehát valószínűleg ártatlanul lőtték meg gumilövedékkel. Vagy nem? *(Dr. Gulyás Gergely: Erről az MSZP tudna nyilatkozni. – Baracska József: Miért, akkor velük volt?)*

ELNÖK: Hallgassuk tovább Zagyva képviselő urat!

ZAGYVA GYÖRGY GYULA (Jobbik): Az október 24-én hajnalban történt embervadászatot szintén nem nagyon feszegeti ez a jelentés, holott ez egy nagyon fontos momentum lenne. Ismert, hogy amikor október 23-án az Astoriától szétzavarták a tömeget, akkor a tömeg a Blaha Lujza tér, illetve a Ferenciek tere irányába távozott, majd a Ferenciek terén épített egy barikádot, amely mögött 2-3 ezer ember több órán keresztül farkasszemet nézett a rendőrökkel. Aztán amikor a barikádot a rendőrök megszüntették és a tömeget szétzavarták, az emberek elkezdtek menekülni, illetve hazafelé indulni – ki-ki vérmérséklete szerint –, de a Duna-parton a távozni készülőknél legalább a fele különböző sérelmet szenvedett el a rendőrök által. Ha nem verték agyon, mint azokat, akik szerepelnek a jelentésben, akkor legalábbis gumibotütést kaptak, szidalmat kaptak, menekülniük kellett, mégpedig úgy, hogy azt a rendőrök nem tudhatták, hogy ki az abból a két-három ezer emberből az a tíz-húsz, aki esetleg, egyébként számomra..., én felmentem azokat az embereket, akik ott a rendőrökkel szemben védekeztek, és valamilyen szintű erőszakos cselekményt elkövettek, mert védekező helyzetben voltak. De ez tíz-húsz ember volt ott a Ferenciek terén, és egy rendőr honnan tudja azt megállapítani, hogy abból a menekülő két-három ezer emberből ki az, aki ott öllene bármilyen cselekményt elkövetett? Ott egy bosszúhadjárat volt, ezt a saját szememmel láttam, én is az elszenvedője voltam. Az, hogy ebből nagyon kevés feljelentés lett, egyébként annak is köszönhető, hogy azok az emberek nem nagyon szerettek volna sem a nyilvánosság elé állni abban a diktatórikus rendszerben, sem bármilyen feljelentést tenni, mert egyébként akkor nagyon könnyen előfordulhatott, hogy egy feljelentőből abban a pillanatban vádlott lett és gyanúsított, és esetleg le is tartóztatták.

Ott tehát több száz embert bántalmaztak a rendőrök, és ezzel sem foglalkozik a jelentés; illetve van még egy momentum, amellyel kapcsolatban szintén szeretném megkérdezni, hogy ez miért szerepel a jelentésben. Ezt előre jelzem, hogy ha ez a momentum benne marad a jelentésben, akkor én semmi esetre sem fogom tudni általános vitára javasolni, és lehet, hogy ez meglepő, de akkor én nem fogok szavazni erre a jelentésre. A TV-székházzal kapcsolatos jelentésrészletnél a 6. oldalon van egy olyan mondat az utolsó bekezdésben, hogy „Az esemény kapcsán máig tartják magukat olyan nézetek, mely szerint az ostrom részben provokáció volt, és a hatalmában meggyengült miniszterelnök a tüntetők túlkapasára várva akarta megfordítani, maga mellé állítani a közvéleményt. Mindmáig nem derült ki az sem, hogy mi történt a megsebesült vagy magukat megadó rendőrök fegyvereivel; kik voltak azok, akik pénzért vettek részt az ostromban.” Tehát tényként kezeli, hogy ott voltak olyan emberek, akik pénzért vettek részt az ostromban, ami felháborító, ez hazugság. És el kell mondjam, hogy egyébként Kerényi Imrének és Bencsik Andrásnak az akkori Demokratában megjelent agymenése, és ezt felháborítónak tartom, hogy egy ilyen agymenés, amit egyébként ők sem gondoltak komolyan, hanem csak akkor az első felháborodásukban, félreinformálva leírtak a Demokratában, és egyébként amúgy már többször visszavontak, ez szerepel a jelentésben.

Úgyhogy én semmi esetre sem tudom támogatni; ha ezt nem veszik ki ebből a jelentésből, akkor én ezt nem tudom általános vitára javasolni. Illetve szeretném felhívni a bizottság tagjait, hogy ne szavazzák meg, és Balsai István ezt kapja vissza, és majd még egyszer terjessze a Ház elé vagy a bizottságok elé.

Szerepel itt ebben a részben az is, hogy a mai napig, ami Csintalan Sándor műsorában éveken keresztül fel volt írva főcímként, hogy a mai napig nem tudjuk, kik ostromolták meg a TV-t; érdekes módon én például tudom, hogy kik voltak ott a TV-ostromban, egyébként én is ennél a TV-ostromnak nevezett tüntetésnél jelen voltam. És a mai napig nem szól arról a kommunikáció, és már itt is elhangzott, például éppen Lendvai Ildikó szájából, hogy ezek az emberek a rendőrök elleni atrocitásokért nem lettek megbüntetve. El kell szomorítsam képviselő asszonyt, mai napig ül börtönben ember a TV-ostromért, például, Herda-Nagy Sándornak hívják, a tököli büntetés-végrehajtási intézetben ül letöltendő börtönbüntetésben a

TV-ostromért. És ez egyébként az ellenzéknek, az akkorinak, tehát a Fidesznek mint ellenzéknek is a felelőssége, hogy ezeket egyébként a kommunikációjában letagadta és elhallgatta, hogy akkor nagyon-nagyon sok ember előzetesben ült, 60-80 ember ült előzetesben a szeptember 18-19-20-ai eseményekért, hónapokon keresztül... *(Gulyás Gergely: Mi vizsgáltuk!)* Jó, csak a kommunikációban ez nem jött át! A kommunikációban az jött át, mondom, a Csintalan-műsörtől kezdve mindenhol, hogy senki nem kapott érte semmit. Akkor heteken keresztül a Fideszhez közeli média is azt harsogta, hogy nem tudják, hogy kik voltak, megúszták, s a többi, közben azok az emberek már régen előzetesben voltak. És hogy például ezt a srácot, Herda-Nagy Sándort most az Orbán-kormány alatt viszik vissza egy Gyurcsány-ellenes tüntetésért letöltendőre, azért ezt is felháborítótnak tartom, és erről sem tudnak egyébként, úgy tudom, nagy részben a fideszes képviselők. Ezt csak úgy mellékesen hozzáteszem.

Első körben ennyi lett volna. Majd a következő körben folytatom.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kubatov Gábor ügyrendi kérdésben kér szót.

KUBATOV GÁBOR (Fidesz): Megbocsátanak a bizottság tagjai, csak nekem megütötte a fülemet egy mondat. Az a mondat, hogy „ne röhögjön ezen, elnök úr”. Zagyva képviselő úrnak szeretném felhívni a figyelmét arra, hogy a bizottság elnöke önnek az édesapja lehetne, adja meg az ennek megfelelő tiszteletet. Ez az első.

A második: ha elfogad egy önnél idősebb embertől egy tanácsot, a jó modor mindig segít az elvégzett munkában. Úgyhogy ezt szívlelje meg, legyen kedves!

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nyakó István következik.

De ha megkérhetem a képviselő hölgyeket és urakat, tekintettel arra, hogy a büntetett előélet szenzibilis adat, ha az adatvédelmi törvény feltételeit nem tudják biztosítani, akkor hozzászólásukban mellőzzék. Írásban ezeket az adatokat kihúzzuk... *(Közbeszólások: Elhangzott!)* Bocsánat, az adatvédelmi törvény szerint szenzibilis adat. Úgyhogy kérem, szíveskedjenek ezt betartani. Ez a hozzászólásuk tartalmi részét se nem erősíteni, se nem gyengíteni, ha nem névvel jelzik ezeket az eseteket.

Nyakó István!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Először, nem az ülésvezetést bírálva, csak kérdezem, hogy most a kérdésekről beszélünk, ugye? Mert éppen Gulyás Gergely részéről egyetlen kérdést sem tartottam feltenni, de akkor maradunk a kérdéseknél, és akkor mondhatom a magamét, ugye?

ELNÖK: Bocsánat, azt mondtam, hogy észrevétel, kérdés, bármelyik. Műfajilag mindenki önállóan dönti el, hogy mit kíván. Parancsoljon!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Akkor én értettem félre, mert azt hittem, a következő kör lesz az, amikor summázzuk majd az anyaggal kapcsolatos javaslatunkat, adott esetben, hogy kerüljön-e a parlament elé avagy sem.

Előrebocsátom, aki sértette a köztársaság törvényeit, legyen az rendőr, ügyész, bíró, állampolgár, ne kerülje el a felelősségre vonást. Remélem, hogy ez nemcsak a 2010 előtti esetekre vonatkozik, hanem a nemzeti együttműködés rendszerében is folytatódik ez a szép hagyomány. Bár némi kétséget hagy efelől az, hogy éppenséggel a mai ülésünkön nem hagytuk, hogy Gaudi úr javaslata lehetőséget biztosítson a Rendészeti Panasztestület jelentésével kapcsolatban az országos rendőrfőkapitánynak, hogy megkérdezzük egy-két dologról – de spongyát rá!

Hat kérdésem lenne...

ELNÖK: Bocsánat, képviselő úr, nem akarom megszakítani. Nem tudom, jelen volt-e azon az ülésen, amikor a Rendészeti Panasztestület jelentését tárgyaltuk. Az Országos Rendőr-főkapitányság képviseltette magát. Azok a képviselők, akik jelen voltak, megkapták a lehetőséget, hogy az Országos Rendőr-főkapitányság képviselőinek kérdéseket tegyenek fel. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: De hát nem válaszolt!)* Bocsánat... Ha ön nem volt jelen ezen az ülésen – ha jelen volt, akkor csak emlékeztetem rá, de ha nem volt jelen, akkor a tévedését szeretném kijavítani.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm, ezt igennel vettem, elnök úr, és ennek örülök. Köszönöm szépen még egyszer.

Hat kérdésem lenne a kormány nevében előterjesztőhöz, bár sokat még nem hallottunk tőle – de akkor hat kérdés. Szeretnék ezekre választ kapni, ha mód és lehetőség van rá.

Arra kérem államtitkár urat, mutassa be pontosan, konkrétan, melyik oldalon található a jelentésben az a rész, ami az akkori cselekményeivel kapcsolatban megalapozza az akkori politikai vezetők büntetőjogi felelősségét.

Második kérdésem: mivel magyarázza, államtitkár úr – előrebocsátva, hogy Pintér úr szakmai kiválóságát rendőrszakmai kérdésekben senki nem vitatja, sőt erősíti –, hogy Pintér Sándor nem is olyan régen még nem tartotta szükségesnek az akkori rendőri vezetők akkori cselekményeivel kapcsolatban a vizsgálat megindítását?

Harmadik kérdésem: mivel magyarázza, államtitkár úr, a miniszterelnök felelősségét taglaló jelentésben lévő részt, miszerint a Fidesz a rendbontókat támogatta, a Fidesz felbujtóként, lelki bűnsegédként felelős az akkori történésekben, gondatlanul jártak el a Fidesz szervezői, hiszen 23-a előtt figyelmeztették őket a veszélyekre, ennek dacára mégis a kritikus helyszínre és a kritikus időpontra tették ezt a rendezvényt?

Végül, de nem utolsósorban mivel magyarázza, hogy a Fidesz politikai céljai eléréséhez – ez a jelentésben szerepel – eszközként és gátlástalanul használta fel az ott összegyűlt békés embereket és a rendőrséget?

Mivel magyarázza az előterjesztő, hogy az azóta a titkosítás alól feloldott jegyzőkönyvek – amelyek 2006. október 31-én az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság, a Honvédelmi és rendészeti bizottság, illetve a Nemzetbiztonsági bizottság közös üléséről készültek; jelzem mind a három bizottság akkori elnöke ellenzéki, fideszes vagy KDNP-s képviselő volt – megállapításaival nem találkozunk ebben a jelentésben. Illetve van egy másik, ezt megelőző, azóta a titoktartás alól feloldott jegyzőkönyve is a Honvédelmi, rendészeti és nemzetbiztonsági bizottságnak, amelynek a megállapításai szintén nem szerepelnek a jelentésben. Miért nem?

A jelentés 5. oldalán a következő olvasható: „A kormány előterjesztése szerint az események és az őszi beszéd elhangzása között szoros logikai összefüggés volt.” Ezt elismerem. Balsai úr azonban még nem tudhatta március 15-én, amikor ezt a jelentést letette az asztalra, hogy azóta a WikiLeaksen meg fog jelenni Orbán Viktornak az a mondata – amikor a választási ígéreteivel kapcsolatban kérdezték –, hogy „ne a szavaimra figyeljenek, hanem a tetteimre”. Magyarán, ha ennek kapcsán most randalírozó csoportok jelennek meg Budapesten, akkor a rendőrség szabadon hagyja őket vandálikodni, vagy megpróbál legjobb tudása szerint, immár felkészülve eljárni és a békés rendet helyreállítani?

Az alkotmányügyi bizottság ülésén hallottam először államtitkár urat ebben a kérdésben megnyilatkozni. Komolyan gondolja és fenntartja-e azt az álláspontját, hogy az akkor történtekért jogi felelősséggel tartoznak az akkori szocialista országgyűlési képviselők, az akkori szocialista frakció tagjai, és ez a jelentés melyik részében van alátámasztva? Tehát mi a cselekményünkkel a Btk. mely pontját sértettük meg?

Előljáróban ennyit kívántam elmondani. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wittner Mária képviselő asszony!

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Megpróbálok higgadtan beszélni. Először is párhuzamot vontam 1956 és 2006 történései között. Az első kérdésem az, hogy ki szívárogtatta ki az őszi beszédet, ugyanis úgy tudom, hogy csak egy példány készült belőle és az is páncélszekrényben volt elzárva.

1956-ban elhangzott, hogy „hazudtunk éjjel, hazudtunk nappal, hazudtunk minden hullámhosszon”. Akkor volt két hullámhossz, Kossuth és Petőfi rádió. Gyurcsány Ferenc beszédében az hangzott el, hogy „hazudtunk reggel, éjjel meg este”. No ez nem volt titok előttünk, mert ezt nap mint nap megtapasztaltuk.

A Szabadság téri provokáció idején én már otthon voltam és elejétől a végéig néztem a tévén. Egyértelműen ki tudtam volna emelni a provokátorokat, mert a tévén sokkal jobban lehetett látni, hogy kik azok, mint helyben.

Felvetődik bennem egy kérdés, hogy ki küldte be a vízagyút, majd ki gyűjtötte fel. Persze ha logikai következtetést akarok levonni, egyértelmű számomra, hogy be akartak áldozni egy magyar rendőrt. De miért akartak beáldozni szeptember 17-18-19-én egy magyar rendőrt? Azért, hogy október 23-ával be tudják vezetni a kijárási tilalmat. Tehát eleve meg akarták akadályozni azt, hogy 1956. október 23-ának az 50. évfordulójára békésen tudjunk emlékezni. Ennek előzményei is vannak. Én a vidéket jártam és azt láttam, hogy Pápáról meg Szombathelyről egy-egy busznyi rendőrt hoztak fel Pestre. Aznap három busznyi rendőr érkezett a fővárosba, és a Köztársaság téri pártház pincéjében is szállásoltak el rendőröket, eléggé embertelen körülmények között. Miért ott találtak nekik helyet?

Ki csinálta ezt a provokációt? Mert számomra egyértelmű, hogy provokáció volt. Október 24-én, hétfőn napirend előtt megszólítottam a miniszterelnököt és a hozzászólásomban őt tartottam felelősnek az egészért, valamint a rendőrfőnökét. Választ ugyan nem kaptam tőle, mert azt kiadta albérlésbe Hiller Istvánnak, holott Gyurcsány Ferenc is ott ült a parlamentben és a kérdéseket neki tettem fel.

Lendvai Ildikó azt mondta, hogy a Fidesznek sorfállal meg kell volna akadályoznia, hogy a rendőrök rátolják a tömeget a Fidesz-rendezvény részvevőire. (*Lendvai Ildikó: Ez félreértés.*) Nem egészen félreértés, maradjunk annyiban, más szóval mondta és nem sorfallet említett, de azt igen, hogy a Fidesznek meg kellett volna akadályozni. Akkor nem tudom, hogy miért voltak ott a rendőrök, mert a rendőrök feladata lett volna a sorfal felállítása, hogy ne tolják rá a kiszorított embereket a Fidesz rendezvényére.

Nyakó képviselő úr az imént azt kérdezte, hogy miért abban az időben tartották a megemlékezést. Nos október 23-án reggeltől estig szoktak tartani megemlékezést. Kritikus volt az időpont? Ki tette kritikussá ezt az időpontot? Azt hiszem Gy. F. erre tudna válaszolni, ha egyszer igazat tudna mondani, akár önmagának is.

Az viszont biztos, hogy kaptam egy térképet, amelyen kétszeres piros gyűrűvel hermetikusan elzárva jelölték a Kossuth térieket. Ezt a térképet Morva Krisztinának adtam oda, hogy használja fel a televízióban. Nem tudom hova lett, ezt majd meg kell tőle kérdezni.

1956-ban a forradalom leverése után a népbíróságon sorba állították az elfogottakat. Ezeket abszolút megbízható dupla nullás ügyvédek védtek, az ítéleteket pedig a pártbizottság tette a bíró asztalára. Eldöntött ítéletek voltak. Az 50 éves évforduló kapcsán pedig azt a sok száz fiataalt, akit letartóztattak és bevittek a bíróságra, úgy állították a bíróság elé, hogy meg se kérdezték tőlük, mit csináltak, csak bűnösnek találták őket és fogdába zárták. Ez mire történt? Felsőbb sugallatra. Felsőbb sugallatra történt mindez. Ez a csoportos elbírálás – holott valamennyit külön-külön kellett volna meghallgatni – pontosan visszautal az '56-os ítéletek utáni módszerekre.

Még egy nagyon érdekes dologra hívom fel a figyelmet. Ki vezényelte le 1956-ban a sortüzeket? Apró Antal. És most ki vezényelte le az '56-os évforduló megemlékezésének a vérbefojtását? Szintén az Apró családnak egy klánja, akit úgy hívtak, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök. És ez ellen lehet tiltakozni, de ebben az időben nagyon sokat elővettem a Kapu '90. februári számában megjelent, a KGB 45 pontját. Lehet tanulmányozni, és lehet találni összefüggéseket. Én megtaláltam. Talán önök is.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon, képviselő úr!

BARACSKAI JÓZSEF (MSZP): Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy először is leszögezzem, 2006-ban nem voltam ott sem a TV-ostromnál, sem az október 23-ai Fidesz-nagygyűlésen. Nem voltam parlamenti képviselő sem, és viszonylag laikusként néztem a történeteket. De engedjék meg, hogy egypár szóban hadd idézzem fel, vidéki, egyszerű emberként hogyan láttam az akkor történeteket, és akikkel én kapcsolatban voltam, azok hogyan látták.

Amikor a TV-ostrom elkezdődött, akkor pont a televízióban, talán a m1-en volt Navracsics mostani miniszter úr, Juhász Ferenc és Morvai képviselő asszonynak a férje, Baló Györgynek egy műsora, akkor történtek pont ezek az események, amikor a Hír TV-nek az egyik riportere, amikor elkezdődtek az események, még forradalmi helyzetről, szabadságharcos fiatalokról beszélt, és akkor láttuk, telefonáltak nekem ismerősök, akiknek a gyerekeit egyébként ugyanúgy Zala megyéből is felhoztak rendőröket ide ezekre az eseményekre, és félve telefonáltak nekem, és megosztották velem aggodalmaikat. Én akkor azt láttam, és többek, akikkel beszéltem, azt látták, hogy akkor az a roham, ami a rendőrök ellen irányult, egyszerűen félelmetes volt, és szerintem halálfélelme lehetett ott mindenkinek, mindazoknak, akik bent ültek abban az autóban, amit éppen felgyújtottak; képviselő asszony is mondta, hogy egy vízagyút felgyújtottak. Hogy ezek miért történtek, én nem akarok itt összeesküvés-elméleteket gyártani, de egyszerűen rémisztő volt az a kép, hogy mindez Magyarországon előfordulhatott.

Ahogy itt képviselő urak is mondták, egyrészt az, hogy itt fiatalokat vittek be, nem történt semmilyen erőszakos esemény; ahogy hallgattam utána az eseményeket, hogy nem is történt semmi sem, csak egy üres sörösdobozt gyűrtünk össze, azt dobtuk a rendőrök felé. De még mindig bennem él az a kép, nem tudom, emlékeznek-e rá, ahogy egy félmeztelen fiatalember, aki lehet, hogy éppen szabadságharcos fiatal volt, egy vasrudat, aminek a végén egy... (*Zagyva György Gyula: Nem vasrúd volt! És ezért ül!*) Bocsánat, hadd mondjam el; lehet, hogy nem ugyanarra gondolunk. Egy vasrúd, és annak a végén volt egy ilyen betontömb, valószínűleg valamilyen korlátdarabot körbepörgetett, és próbálta a rendőrök felé dobni. (*Elnök: Ő nem volt ott, de így látta.*) És hallottam azt is egyébként az események után, mint naiv vidéki ember, hogy valóban vittek el olyan embereket, vagy voltak ilyen hírek, hogy voltak ilyen emberek, akik nem csináltak semmit sem.

Utána a Kossuth téren volt egy tüntetéssorozat, ahol a Fidesz politikusai is felszólaltak, és így jutottunk el október 23-ához, ahol nekem fideszes barátaim mondták azt, hogy nem jönnek fel erre a megemlékezésre, mert félnek, hogy hátha balhé lesz.

Utána láttam azokat az eseményeket, amikor elindult a tank. Láttam azt, hogy löttek gumilövedékkel emberekre. Hallottam azt a televízióban, hogy kétségbeesett hangú emberek telefonálnak be, hogy éppen az ő kapualjukban történik akár rendőrattak, vagy nevezhetjük úgy, hogy forradalmi hevületben fiatal szabadságharcosoknak a harca. De mindezeket a dolgokat láttam.

Utána láttuk azt, hogy elkezdődtek az eljárások. Amit itt is mondtak képviselőtársaim, és gondolom, mindenki egyetért vele, hogy minden olyan erőszakos cselekmény, ami akár a rendőrség, akár az állampolgárok részéről megtörténik, az mind elítélendő dolog.

És akkor elérhetünk akár 2010 áprilisáig, amikor országgyűlési képviselő lettem, és elkezdtük a munkát itt az emberi jogi bizottságban, Gulyás Gergő képviselőtársam az albizottságot vezette (*Gulyás Gergely nem tartózkodik a teremben.*), és megpróbálták földeríteni az eseményeket. Egyébként előtte az elmúlt négy évben már három vizsgálati anyag is készült, amit vagy elfogadtak, vagy nem fogadtak el. Ez az albizottság is elvégezte a munkáját, amit vagy elfogadunk, vagy nem fogadunk el.

Mindezekkel csak azt akartam mondani, hogy ahány ember van, annyiféleképpen ítéli meg az eseményeket. Vannak, akik azt mondják, hogy provokáció történt; nem történt semmi, békés tüntetők voltak; alelnök úr azt mondta, hogy voltak erőszakos, köztörvényes bűncselekmények; van, aki azt mondja, hogy ebben a Balsai-anyagban miért van benne, hogy pénzért vettek részt az ostromban, miért van benne és miért feltételeznek ilyeneket. Miért feltételezik azt, hogy az összes rendőr, azok a barátaim is, akiket ide felrendeltek Budapestre, terrorcselekményeket követtek volna el?

És felvetődik az a kérdés is, hogy miért most, 2011. október 5-én tárgyaljuk ezt a jelentést, amikor azt mondták, hogy már fél éve elkészült. Az elnök úr azt nyilatkozta, ha jól tudom, hogy még nem volt rajta a miniszterelnök úrnak a szignója, azért nem hoztuk be. Voltak olyan feltételezések, vagy elmondták azt, hogy amíg mi vagyunk a soros elnöke az Európai Uniónak, addig nem akarjuk előhozni. Nyáron meg azért nem, mert mindenki szabadságon van. Nem tudom, hogy most miért jött elő ez a téma; azért, mert Gulyás Gergő alelnök úr nem végezte jól azt a munkáját, nem beszéltük meg azokat a dolgokat, hogy pontosan 51 másodpercre rá mondták be vagy nem; vagy egy kordon volt, vagy két kordon volt. Tehát nem tudom, hogy ez miért van.

Én azt kérem mindenkitől, hogy ne csapjuk be egymást, térjünk rá a tárgyra, és mondjuk meg, hogy miért kell ezt most tárgyalni. Nem tudom, hogy miért. Szerintünk az ország közvéleményének erre van most szüksége, hogy most megint elővegyük ezeket az eseményeket? Tisztázzuk! Van bíróság... (*Wittner Mária: Várjuk meg, míg elévül?*) Nem kell megvárni! Van bíróság, nem kell megvárni az elévülést! De ne haragudjon, az, hogy most ön is mond egy összeesküvés-elméletet, utána én is mondom egyet, bárki mond – van értelme ennek? Nincs. (*Többek a Fidesz részéről: Van. Bizony!*) Van? Annak, hogy összeesküvés-elméletekről beszélünk? A tényekre van szükség!

ELNÖK: Bocsánat, hallgassuk meg!

BARACSKAI JÓZSEF (MSZP): A tényekre van szükség, azokat pontosan elmondani. Mert hogy most azt feltételezzük, hogy a Balsai-jelentésben is benne van az, hogy ezt feltételezi, most már megint azt mondom, hogy pénzért vettek részt a TV-ostromban... Konkrétan benne van, hogy pénzért vettek részt vagy nincsen? Most nem védeni akarom jobbikos képviselőtársaimat, de én azt gondolom, hogy ezzel a fajta tárgyalási móddal, hogy pontosan most végigmegyünk az eseményeken, hogy 51 perccel (*sic!*) később vagy ki hogyan indította el ezeket az eseményeket, persze, mindez fontos, csak úgy gondolom, hogy nem ebben a jelentésben, hogy egy politikusnak a véleményére, aki most éppen, nem tudom, jutalomból van ott, ahol van – feltételezem, hogy nem azért lett alkotmánybíró –, én úgy gondolom, hogy teljesen felesleges ezt az ügyet most tárgyalni. (*Wittner Mária: Azért, hogy a történelem...!*)

ELNÖK: Köszönjük szépen. Képviselő úr, én azt gondolom, hogy a szavazatával, hogy tárgyaljuk vagy nem tárgyaljuk, természetesen kifejezhetette a véleményét. A bizottság többsége úgy döntött, hogy tárgyaljuk; egy.

Kettő: Kányádi Sándornak egy versét engedje meg, hogy idézzem: „amint hatalma van, módja, a farkas a bárányt okolja”. Az ön frakciójának lett volna három és fél éve arra, hogy akkor tegye meg ezt, hogy elítéli ezeket az erőszakokat. Lett volna három és fél éve arra, hogy megindítsa azokat a büntetőeljárásokat, amelyek jelenleg folynak. Azt gondolom, akármelyik jelentést, korábbi jelentést veszi, valóban igaza van: annak a jelentésnek, ami semmiféle következménnyel nem jár, valóban az égadta világon nincs értelme. Ma, Gulyás Gergely albizottsági jelentését követően a büntetőeljárások megindultak, a Debreceni Katonai Ügyészségen ezen cselekményekkel kapcsolatban folynak. De ez egy nagyon érdekes dolog, amikor a farkas a bárányt okolja.

Három: az Alkotmánybíróság döntése alapján a gyülekezési jog azt jelenti, hogy ha a rendőrség nem támadt volna vagy nem tett volna aktív magatartást a békés tüntetőkkel szemben, akkor is a kötelességét szegte volna meg, mert a gyülekezési jog mint állampolgári alapjog olyan jog az Alkotmánybíróság szerint, amit köteles biztosítani a rendőrség. Úgyhogy ez most nem jó vita, hogy most ki hova tolt és hány perckor. Önmagában, ha azt a körülményt nézzük, hogy a rendőrség nem védi meg a Fidesz-tüntetőket, tehát nem arról van szó, hogy ki tol rá kire vagy nekik támad, csak hogyha nem védi meg, már akkor sem tett volna eleget alkotmányos kötelezettségének.

Képviselő úr, a rendőrséget akkor melyik kormány irányította, és tett-e bármilyen lépést annak érdekében, hogy ebben a kérdésben rendet tegyen? Azért szeretném, ha a jelentésről tárgyalnánk, mert ha a jelentésnek semmilyen következménye nem lesz, akkor az egésznek semmi értelme nincs. *(Dr. Gulyás Gergely visszaérkezik az ülésterembe.)* Arra kérem majd államtitkár urat, hogy egyetlen olyan kérdésre se válaszoljon, amelyik nem a betérjesztő hatáskörébe tartozik. A bizottságot pedig arra kérem, hogy ne foglalkozzon olyan kérdésekkel, amelyek a folyamatban lévő ügyben az ügyészségre, a nyomozó hatóságra tartoznak, mivel nincs információnk arról, hogy a nyomozás a Debreceni Katonai Ügyészségen ezekben az ügyekben pillanatnyilag hogyan áll, miket derítettek már fel. Ezeket az információkat a nyomozás érdekében nyilvánvalóan még a bizottsággal sem fogják megosztani.

Nyakó István következik ügyrendben.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Szerintem jó az, ha mindenkire ugyanazok a szabályok vonatkoznak. Mi folyamatosan érezzük, hogy a Hárszabály a szocialista frakcióval és annak képviselőivel kapcsolatban mindig kökeményen sújt le, mint a munkásosztály vasökle. Nagy tisztelettel mondom, hogy elnök úrnak is be kell tartania a Hárszabályt, és ha véleménye vagy javaslata van, akkor át kell adnia az ülés vezetését az egyik alelnöknek, és utána megteheti az észrevételét.

ELNÖK: Képviselő úr, a Hárszabály szerint egy országgyűlési képviselőt akkor is megillet a véleménynyilvánítás joga, amikor ülést vezet. Szabó Timea alelnök asszony következik.

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm a szót. Megpróbálok visszatérni a Balsai-féle jelentéshez. *(Dr. Gulyás Gergely: Eddig is arról beszéltünk.)* Gulyás Gergely képviselőtársam az elmúlt 25 percben nem tartózkodott a teremben, így nem hallhatta, hogy eltérünk a jelentés tárgyalásától és belementünk olyan részletekbe, amelyek lényegtelenek abból a szempontból, hogy a Balsai-jelentést általános vitára alkalmasnak tartjuk-e vagy nem. Én szeretnék erre az absztrakciós szintre visszatérni és elmondani, hogy miért nem tartom általános vitára

alkalmasnak. Véleményem szerint egy elég gyenge minőségű jelentés született, amely messze alulmúlja a jelentés által hivatkozott többi jelentést szakmaiságában és minőségében, akár a Morvai-, akár a Gönczöl-, akár a Papp-jelentést.

Arra azért valóban jó lenne választ kapni, hogy miért tartott félévig ennek a jelentésnek a megtárgyalása, ugyanis ha jól tudom, már márciusban elkészült. Az egy picit fura válasz, hogy azért, mert a miniszterelnök szignójára vártak. De pont az a kérdés, hogy miért kellett a miniszterelnök szignójára várni félévig.

A másik kérdés az, hogy egyáltalán miért volt szükség erre a jelentésre, miért volt szükség arra, hogy a miniszterelnök a 2006-os őszi eseményeket vizsgáló albizottság megalakulása után kinevezzen egy miniszterelnöki megbízottat azért, hogy készítsen egy párhuzamos jelentést. Úgy gondolom, ez fontos kérdés. Talán azért, mert a miniszterelnök úr nem bízott a Gulyás Gergely által vezetett albizottság munkájában? *(Dr. Gulyás Gergely: Vagy az alelnökben nem bízott.)* Melyikben? *(Dr. Gulyás Gergely: Az albizottság alelnökében.)* Én mint tag vettem részt az albizottság munkájában, amely néhány hónap alatt több ezer oldalnyi anyagot és hetven órányi hangfelvételt vizsgált meg, és hatvanvalahány embert hallgatott meg. *(Dr. Gulyás Gergely: Ez dicséret?)* Nem dicséret, hanem csak azt akarom mondani, hogy szakmailag megalapozott volt az a munka, amelynek a lényegét sikerült 18 oldalban összefoglalni, míg a Balsai-jelentés 144 oldalt tesz ki. Már azt sem értem, hogy miért kellett ilyen terjengősen megfogalmazni a jelentés szövegét.

Maga a jelentés is világossá teszi, hogy a történések minősítése, ebből következően a logikus adatok feltárása már megtörtént. A szerző azt is rögzíti, hogy a miniszterelnök 2010. május 10-én bízta meg azzal, segítsen hozzájárulni ahhoz, hogy kik voltak a 2006. október 23-ai rendőri brutalitás elkövetői, felelősei, illetve hogy konkrétan nevezze meg a felelősöket. Világosan látni kell tehát, hogy a megbízottnak nem volt feladata az események feltárása, a tényállás megállapítása, csupán már a meglévő minősítéshez kellett felelősöket keresnie. Ezért Balsai István – egyébként helyesen – arra a következtetésre jutott, hogy az ő feladata a fellelhető adatok összesítése, értékelése és a felelősök megnevezése, mindez viszont hatósági jogkör nélkül. A büntetőjogi felelősség megállapítása igazságszolgáltatási feladat. Kriminális értelemben vett felelősök egy miniszteri megbízotti vizsgálatban nem nevezhetők meg – várom majd a választ arra, hogy ezzel egyetértenek-e vagy sem –, mert ez sérti az ártatlanság vélelmét. Erre csak akkor kerülhetne sor, ha a bíróság már jogerősen megállapította az elkövetést és a bűnösséget. Magyarul, a Balsai-jelentés jogszerűen kizárólag erkölcsi és politikai, esetleg szakmai felelősséget vizsgálhatott, ilyen feladatra azonban egy demokratikus jogállamban pártpolitikust nem lehet kijelölni.

Az október 23-ai eseményekkel kapcsolatban a jelentés a történések leírása során sem jut tovább a már megismert, illetve az ismeretlen tényeknél. A harckocsi vezetője vagy megállt önként, vagy pedig a rendőrök állították meg. Nem tudni, hogy a harckocsi hogyan került a birtokába, ennek ellenére a szerző párhuzamot von a TV-székháznál felejtett éles lőfegyverekkel megrakott jármű esetével. (Ez a jelentés 14. oldalán található.) Egyébként sejthető, hogy mi a párhuzam, én azonban úgy gondolom, hogy egy hivatalos jelentésben ez elégtelen a további következtetések levonásához.

A tömegoszlatással kapcsolatban a jelentés megállapítja, hogy az Andrassy út és a József Attila utca kereszteződésében időben zárt sorfalat kellett volna alkalmazni. Ezt elmulasztották, a későbbiekben pedig a tömeget már nem lehetett szétválasztani. (Ez a jelentés 19. oldalán található.) Megjegyzem, hogy zárt sorfal felállításáról semmiféle jogszabály nem rendelkezik, az erre vonatkozó megállapítások ezért inkább szakmaiak, mint jogiak.

Szintén ennek a résznek a tárgyalásánál számomra egy értelmezhetetlen dolgot ír le a jelentés. Nem idézem az egész mondatot, de úgy kezdődik, hogy „bizottságunk álláspontja

szerint”. Milyen bizottság? Ha jól tudom, Balsai István miniszterelnöki megbízott volt, de semmiféle bizottsága nem volt. Erre is szeretnék választ kapni.

A büntetés-végrehajtásban tapasztalt brutalitásokkal kapcsolatban leírtakra ugyanaz vonatkozik, mint a korábbiakra. Amennyiben Balsai Istvánnak tudomására jutott ebben a jogkörében bűncselekmények elkövetése, akkor feljelentést kellett volna tennie, akár ismeretlen tettes ellen is. Ez nem történt meg.

A kisiklott igazságszolgáltatásról. Úgy gondolom, téved a szerző – erre is kérem a visszajelzéseket; nem biztos, hogy mindig kérdés formájában hangzanak el ezek, de azért erre is várnék reakciót államtitkár úrtól –, amikor azt mondja, hogy „a képviseleti népszuverenitás mindenek feletti dominanciája nem vitatható” – ez a 74. oldalon található –, ugyanis a hatalommegosztás rendjében a jogalkalmazás felett nincs dominanciája a törvényhozásnak. Egy miniszterelnöki megbízottnak pedig, aki a végrehajtó hatalomhoz tartozik, még kevésbé. Az igazságszolgáltatásra vonatkozó megállapítások egyébként nem tartoznak a jelentéstevő feladatkörébe, amellett, hogy itt sem teljesítette a rábízott feladatot, mert nem nevezte meg konkrétan a felelősöket.

Végül még két rövid megjegyzésem lenne a felülvizsgálati törvényről. Ebben a pontban a szerző éppen az általa említett elvi követelményektől való eltérés, vagyis a bűnüldözés sikertelensége esetén a büntetlenül maradás szükségességét hangsúlyozza. A jelentéstevő egyébként beismeri, hogy teljesíthetetlen volna annak esetenkénti hiteles bizonyítása, hogy a rendőri jelentés hamis volt. Ennek ellenére a bizonyosság szintjén deklarálja, hogy azok intellektuális közokirat-hamisítást valósítottak meg; ez a 105-106. oldalon van a jelentésben. Az én véleményem az, hogy ez egy demokratikus jogállamban teljesen elfogadhatatlan, egyebek mellett azért, mert sérti a Balsai István által is hangsúlyozott ártatlanság vélelmét, megint csak.

Legvégül pedig, amit a rendőrökkel kapcsolatban leír a jelentés, azt hiszem, az végképpen elképesztő. Kifejti, hogy a testület nem minden tagját sértette meg, hiszen viszonylag kevesen vettek részt a tömegosztatásban. Aztán azzal mentegeti az állomány tagjait, hogy „kimerültek lehettek, egyébként is rosszak voltak a körülmények. Ezért fordulhatott elő, hogy a célszemély helyett mást vertek meg és szállítottak el.” Megjegyezném, hogy a célszemélyt sem volna szabad megverni. Tehát itt nem ott volt a hiba, hogy a célszemély helyett mást vertek meg.

Köszönöm, egyelőre ennyi. Aztán majd esetleg a következő körben még hozzászólnék. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Morvai Krisztina képviselő asszonyt illeti a szó.

DR. MORVAI KRISZTINA európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen. Nagyon sok jó része van a jelentésnek, például az anyagi büntetőjogi felelősségnek a taglalása, előljárói intézkedés elmulasztása, és a többi; ezek nagyon erős részek, és látszik, hogy nagyon sok munka van a jelentés mögött.

Ugyanakkor ami néhány fájó hiányosság: az elsőt egy rövid történettel szeretném megvilágítani. Az egyik legmegrázóbb beszámoló a Civil Jogász Bizottság előtt egy idős embertől hangzott el, aki azt mondta, hogy tudják, az a legszörnyűbb ebben az egészben, ami történt, hogy én 1956-ban ott voltam barátaimmal együtt a Kossuth téren a sortűz alkalmával, és a két legjobb barátomat megölték mellettem, agyonlőtték. Eltelt ötven év, szerettem volna emlékezni erre a napra, szerettem volna a Kossuth téren egy-egy mécseszt gyújtani a meggyilkolt barátaimért, és ugyanazoknak a szellemi örökösei tiltottak ki bennünket a Kossuth térről és a saját városunk többi részéből, és ők akadályozták meg abban, hogy méltóképpen emlékezzek a hőseinkre és a barátainkra, akik akkor ott agyonlőtték a magyar embereket.

Mi következik ebből? Az, hogy számomra hiányosság annak a kimondása és tisztázása, hogy egyáltalán mi volt az alapkontextusa ennek a napnak: tudniillik az, hogy a Magyar Szocialista Párt és az SZDSZ koalíciója hozott egy olyan döntést, hogy a jogellenesség talajára helyez át minden olyan magyar állampolgárt, aki szabadon akar emlékezni 1956-ra. Ezt végre ki kellene mondani, és esetleg ha nagyon jogállami és jogtechnikai módon akarunk eljárni, akkor érdemes lenne megvizsgálni, hogy volt-e ennek valamilyen alkotmányos, illetőleg jogszabályi alapja. De hogy időt spóroljak ez ügyben, hadd mondjam, hogy meggyőződésem szerint nem volt. Nem létezett ugyanis az a fogalom, hogy műveleti terület, meg egyáltalán hogyan jönnek azok ahhoz, akármilyen ideológiai háttérű – ezt most ne feszegezzük – aktuális vezetők, hogy egy állami ünnepen, a magyar nemzet egyik legnagyobb vagy talán legnagyobb emléknapiján kimondják azt, hogy gyakorlatilag az egész város műveleti terület. Tehát nekem ez hiányzik, hogy ez nincs kimondva.

Itt Lendvai képviselő asszony is aggodalmas arccal kifejtette, ami általában az MSZP-SZDSZ-kormányának akkor a védekezése volt, hogy de hát félteni kellett a különböző koronás főket meg állami vezetőket ettől a felbőszült magyar nemzettől. Kérem szépen, ha a magyar nemzet úgy viselkedne és olyan félelmetes lenne, amilyenek ezáltal önök beállítanak bennünket, akkor önök most nem ülnének itt, hanem nagyon sokan az MSZP jelenlegi képviselői közül börtönben lennének amiatt, amit a kommunizmus alatt csináltak ezzel a nemzettel; a rózsadombi villából kihajították volna az önök elvtársait; és nem történt volna úgy egy rendszerváltás, hogy egyetlen pofon el nem csattant. Úgyhogy erre a vélelemre, hogy itt valami félelmetes nemzetről van szó, akik itt nekimennének a koronás főeknek, semmiféle alap nem volt. Tehát sem erkölcsi, sem jogi alapja nem volt annak, hogy önök az egész várost lezárták, és hogy gyakorlatilag mintegy a gyülekezési törvény hatálya alá akarták bevonni, mint a régi jó MSZMP-s időkben, azokat az embereket, akik ki akartak menni az utcára. Ez egy teljes képtelenség! Mindenkinek joga lett volna az utcán tartózkodni. Én még azokkal a kollégákkal sem értek egyet, a legnagyobb tisztelet mellett sem, akik azt mondják, hogy joguk lett volna visszamenni az embereknek a Kossuth térre délután háromkor az Alkotmány utcában. Nem! Bárkinek joga lett volna, bármilyen jogcímen a Kossuth térre menni, többek között ennek a bácsinak, aki nyilatkozott a Civil Jogász Bizottság előtt, megemlékezni, mécseset letenni, imádkozni, visszagondolni. Semmilyen joguk az elvtársaknak nem volt arra, hogy a magyar nemzetet ebben megakadályozzák. Ezt azért valahogyan mégiscsak..., tudom, hogy nem lehet, úgyhogy elnézést, tudom, hogy ügyrendileg ez így nem lehetséges, de nagyon-nagyon jólesne a lelkeknek, ha ezt még valahogy bele lehetne tenni ebbe a jelentésbe.

Szorosan ezzel függ össze, hogy még egy elvi kérdést tisztázzunk. A magyar nemzet nem köteles patkányként menekülni akkor, ha diktátorok a felbőszített rendőreik útján nekik esnek, és elkezdik őket bántalmazni. Sem erkölcsileg, sem jogilag. Létezik ugyanis olyan fogalom, hogy jogos védelem, és a jogos védelem megillet bárkit, akit jogellenes támadás ér. Ha az utcán sétálok többedmagammal, és nekünk esnek felbőszült emberek és elkezdnek botokkal ütlegelni meg rugdosni, akkor jogunk van ezzel szemben védekezni, sérülést okozó módon is. Ugyanis hadd mondjam mint büntetőjogász, hogy a magyar büntetőjogban jogellenes támadással szemben nincs kitérés kötelezettség. Tehát joguk volt a megtámadott embereknek a jogellenesen támadó rendőrökkel szemben védekező cselekményként erőszakot alkalmazni. És ezt is végre ki kellene mondani! Ellenkező esetben azt üzenjük a jövő diktátorainak, hogy bármikor ráküldhetik a terrorista legényeiket a magyar nemzetre, mert ha nem fogunk patkányként menekülni, hanem esetleg szembefordulunk velük és megvédjük saját magunkat és a gyerekeinket és a honfitársainkat, akkor majd minket csőcseléknek, erőszakosnak meg egyebeknek fognak bélyegezni. Ezt én még nagyon összefüggésnek tartom.

A 319 rendőr sérüléseivel kapcsolatban gyakorlatilag ugyanazokat kell felelősségre vonni, képviselő asszony, akik a civilek sérüléseikért felelősök: ezek a rendőrpáncsnokok.

Ugyanis tudni kell, és aki a tényállást ismeri, pontosan tudja, hogy ezeknek a sérüléseknek a nagy része a könnygázból származó szemsérülés. Százas nagyságrendben sérültek meg – bizony-bizony szó nem volt késeletről, ez egy óriási nagy hazugság! Most már végre hagyjuk a legendákat, és most már, hogy talán annyi eredménye azért mégiscsak volt a változásoknak, hogy a filmekhez hozzá lehet férni, objektív bizonyítékok alapján tessék, ne legendák alapján megítélni, hogy mi történt. Késes támadás nem volt, egyéb támadás minimális mértékben volt, és gyakorlatilag csak az MTV ostroma során. Ezek a százas nagyságrendű sérülések úgy keletkeztek, hogy arra alkalmatlan, jogellenesen bevetett könnygáztól sérültek meg a rendőrök. Ennyit erről.

Ami még nagyon fontos. Azért itt a fő cél mégiscsak az igazságtétel lenne. Gondoljunk vissza, hogy az úgynevezett rendszerváltás után is hányan harcoltunk azért, hogy a volt kommunista főbűnösöket felelősségre vonják, hogy többek között a sortüzek elkövetői börtönbe kerüljenek. Hát, sajnos nem értünk el igazán nagy sikert. Most még egyszer ezt a hibát, legyünk őszinték, nem szabad elkövetni. Lássunk világosan! Az október 23-ai cselekményekkel kapcsolatban az előjárói intézkedés elmulasztása, annak a minősített esete, amit megvalósítottak azok a rendőrpáncsnokok; ha semmi mást nem csináltak a helyszínpáncsnokok, illetőleg a különböző feljebbvalók, akik látták azt, hogy a rendőrök szemmagasságban lövöldöznek, rugdossák az állampolgárokat, és a többi, és nem csináltak semmit, tehát nem akadályozták meg az alárendeltjeik jogellenes cselekményeit, ezek automatikusan elkövették, tehát ezek nagyon könnyen bizonyítható cselekmények. A jelentésben ott vannak név szerint felsorolva a helyszínpáncsnokoktól kezdve a feljebbvalók. Az előjárói intézkedés elmulasztása megállapításának akadálya nem lenne, akkor, ha valóban megindulnának ezek a büntetőeljárások, és október 23-án a 23-ai cselekmények vonatkozásában bekövetkezik az elévülés. Remélem, elnök úr nem veszi rossz néven, ha tájékoztató jellegű információt kérek arról, hogy végül is hány büntetőeljárás van folyamatban és kik ellen.

Végül mint büntetőjogász hadd mondjam: persze, hogy független az igazságszolgáltatás, ugyanakkor tudjuk, hogy egy kormánynak – nagyon helyesen – van büntetőpolitikája is. Egy kormány mondhatja azt, mint ahogy nemrég mondta is, hogy az uzsora-bűncselekmények felderítése, üldözése, megbüntetése, megelőzése a kormány számára prioritás. Miért ne lehetne a kormány számára prioritás a 2006-os brutalitások felderítése és a büntetőeljárások kezdeményezése? Ez ügyben az utolsó hetekben végre fel kellene venni a munkát. Az ügyészség rosszul érvel, amikor azt mondja, hogy várja a feljelentéseket és a bizonyítékokat, ugyanis az ügyészség feladata, hogy ezeket az eljárásokat hivatalból elindítsa és a bizonyítékokat összegyűjtse. Ez a jelentés kiváló alap arra, hogy a bizonyítékok ott legyenek az ügyészség kezében. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úrnak adom meg a szót, hogy válaszoljon azokra a kérdésekre, amelyek a Balsai-jelentésre vonatkoztak, illetve azokra, amelyekben illetékes az előterjesztő.

Dr. Kontrát Károly államtitkár (Belügyminisztérium) válaszai

DR. KONTRÁT KÁROLY államtitkár (Belügyminisztérium): Tisztelt Bizottság! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Először is szeretnék köszönetet mondani a bizottságnak, hogy napirendjére tűzte a jelentést és megvitatta azt. Egyben kérem a bizottságot, hogy állapítsa meg a jelentés általános vitára való alkalmasságát.

Én tiszteletben tartom a Házsabályt és a bizottság döntéseit. Ismét szeretném elmondani, hogy azért nem mondtam bevezetőt, mert nem kaptam szót, de most is ki tudok emelni minden fontos momentumot.

Szeretném hangsúlyozni, hogy a Belügyminisztérium és az irányítása alá tartozó szervezetek – a rendőrség is – minden segítséget és információt megadtak a miniszterelnöki megbízott részére, hogy a jelentést el tudja készíteni. Mindenféle megkeresésnek eleget tettünk és valamennyi hozzánk intézett kérdésre megadtuk a választ. Közérdeknek tartjuk, hogy kiderüljön az igazság ezekkel a cselekményekkel kapcsolatban, megtörténjen a felelősség megállapítása, és azt követően sor kerüljön a felelősségre vonásra.

Többen is felvetették, hogy egyáltalán miért kapott mandátumot Balsai István. Véleményem szerint ez teljesen világos. Engedjék meg, hogy utaljak a 33/2010. számú országgyűlési határozatra, amely az állami vezetői mulasztások, illetve az állam nevében elkövetett jogsértések áldozatait megillető kártérítésekről szól. Ennek a II. fejezete a 2006 őszi eseményekkel, cselekményekkel kapcsolatos felelősség és az azokkal kapcsolatos kártérítések megállapítását világosan megfogalmazza.

Én nem látok ellentétet az albizottság munkája és Balsai István tevékenysége között, hiszen a kormány programjában világosan nyomon követhető álláspont fogalmazódik meg akkor, amikor a 2006 őszi jogellenes cselekmények elkövetőinek a kiderítésére való szándékát ily módon is kifejezi. Abban bízunk, hogy a tisztelt bizottság támogatja a kormánynak ezeket a törekvéseit és a jelentést általános vitára alkalmasnak tartja.

Több képviselő részéről is elhangzott a „2006. október 23-ai Fidesz-tüntetés” kifejezés. Hadd pontosítsak: az nem Fidesz-tüntetés volt, hanem Fidesz-ünnep, hiszen 2006. október 23-án a Fidesz az 1956-os forradalom 50. évfordulóját ünnepelte az Astoriánál. Ez tehát nem tüntetés volt, hanem az állampolgárokat megillető gyülekezési jognak megfelelő, bejelentett és tudomásul vett ünnep, amely békésen zajlott le. Ezen az ünnepen én is részt vettem. Nagyon sokan jöttek oda családostól, volt olyan kisgyerek, aki a biciklijét is hozta. Voltak ott idősök, fiatalok, akik mind ünnepelni jöttek. Az ünnepség befejezése után pedig az ünnepelők szerettek volna szabadon hazamenni. Ebben akadályozták meg őket.

Most pedig hadd válaszoljak Lendvai Ildikó kérdéseire. Tisztelt képviselő asszony, nem az a kérdés, amiket feltett, hogy hány óra, hány perckor ki hogyan, miről beszélt és miről nem, hanem az a kérdés, hogy ki adott utasítást a rendőrségnek a jogellenes fellépésre. Ki vezényelte, ki irányította a rendőrséget? A jelentésből világosan kitűnik, hogy a Fidesz-ünnepség részvevőinek nem volt módjuk szabadon eltávozniuk a helyszínről, hiszen már korábban megszülettek a rendezvény megtámadásáról szóló döntések. Szeretnénk kideríteni, szeretnénk megtudni, hogy kik adtak utasítást a rendőrségnek, kik áldozták be a magyar rendőrséget. A magyar rendőrség 1990 utáni tevékenységét megbecsülés jellemezte. Közmegegyezés volt a tekintetben, hogy a rendőrség betartja a jogállami normákat és törvényesen működik. De tisztelt képviselő asszony, 2006 őszén annak voltunk tanúi – és a jelentés ezt világosan megállapítja –, hogy a rendőrséget az MSZP-SZDSZ-koalíció és Gyurcsány Ferenc politikai hatalmának a megőrzése érdekében használta fel. Hadd idézzem Sólyom László köztársasági elnök úr 2006. október 1-jén, az önkormányzati választások éjszakáján elhangzott beszédét, amit a nemzethez intézett: „A frakciótársaknak szóló miniszterelnöki beszéd ismertté válása mélységesen megrázta Magyarországot. A felháborodás jogos volt. Az országszerte kialakuló békés tüntetések számomra az emberek egészséges erkölcsi érzékét bizonyították. A katarzis, a megtisztulás azonban elmaradt. A feloldatlanság hamisságban tart minket. Erre nem lehet biztonságosan építeni.” Végül pedig azt mondta elnök úr, hogy „most az Országgyűlésnek van cselekvési lehetősége, a kormány az Országgyűlésnek felelős, az Országgyűlés dönt a miniszterelnök személyéről, az Országgyűlés helyreállíthatja a szükséges társadalmi bizalmat, a megoldás kulcsa a parlamenti többség kezében van.”

Tisztelt Bizottság! 2006. október 6-án került sor a bizalmi szavazásra. Én nemmel szavaztam, és a Fidesz-frakció is nemmel szavazott. A szocialista-szabad demokrata képviselők „igen” szavazata tartotta hatalomban Gyurcsány Ferencet, és ez a bizalmi szavazás

bátorította őt arra, hogy a hatalmat minden eszközzel fenntartsa. Ezért mondtam azt, hogy a politikai felelősség e tekintetben az MSZP-t és az SZDSZ-t terheli, hiszen ők adtak mandátumot arra, hogy a hazugságon alapuló rendszert minden eszközzel fenntartsák. Ez az eredője minden további kérdésnek.

Arra már válaszoltam, hogy a Fidesz-rendezvénynek volt-e felelőse. Nos a Fidesz-ünnepség rendezői betartották a törvényes szabályokat, és azt szerették volna, hogy az ünnepségen részt vevők békésen térjenek haza. Emlékezetem szerint valóban az hangzott el, hogy a Kálvin tér felé lehet elhagyni az Astoriát, de erre nem volt mód, mert a támadás szinte azonnal megindult, és a gumilövedéktől a lovasrohamig volt ott minden. Abban bízom, hogy közösen megtaláljuk a választ. A kérdés az, hogy ki irányította, ki instruálta, ki utasította a rendőrséget. Erre az alapvető kérdésre kell megtalálnunk a választ, és ha megtaláljuk, akkor minden további kérdésre is választ tudunk adni. Mert ha megtudjuk, hogy ki adott utasítást a rendőrségnek, akkor megtudjuk azt is, hogy ezek az utasítások hogy mentek át a rendőrség szervezetén, ki követett el jogsértést és annak mi a következménye. Ha közös a szándék arra, hogy ezt a munkát eredményesen elvégezzük, akkor erre a kérdésre kell megtalálni a választ.

Úgy gondolom, hogy Nyakó István képviselő úr kérdéseire már válaszoltam.

Amit költői kérdésnek szánt, hogy mi lenne akkor, ha a WikiLeaks miatt rendbontások lennének. Én azt gondolom, és ezt tapasztalhatja ön 2010. május 29-ét követően, hogy ez a kormány, ez a Belügyminisztérium, ez a rendőrség betartja a törvényeket. A törvény előtti egyenlőség talaján állunk, senki nem állhat a törvények fölött. A törvények mindenkire kötelezőek, fajra, felekezetre, nemre, származásra tekintet nélkül. Ezt tudom mondani. Remélem, hogy ön is ezt tapasztalja.

Köszönöm azoknak a képviselőknek a megnyilatkozásait, akik támogatásukról biztosították a jelentésben foglaltakat.

Visszatérve még Lendvai Ildikó képviselő asszony bíróságot érintő kérdéseire; három kérdést tett föl. Amit a másik alkotmánybíró működésével kapcsolatban tett föl, azt tudom mondani, hogy a kormány tiszteletben tartja a hatalmi ágak függetlenségét, és a bíróság ítéleteit, a bíróság döntéseit nem kommentáljuk.

Köszönöm a támogató nyilatkozatokat, köszönöm azokat a képviselői megnyilvánulásokat, amelyek arra irányultak, hogy valóban a jelentés járuljon hozzá ahhoz, hogy megtudjuk az igazságot, kiderüljön az igazság 2006 őszét illetően.

Szabó Timea képviselő asszony is több kérdést tett föl, hogy miért most kerül ide a jelentés, a záró sorfallyal kapcsolatban, és más kérdéseket is megfogalmazott. Szeretném elmondani, korábban az volt a kifogás, hogy nem kerül a parlament elé. Kérték ezt, Gaudi képviselő úr is azonnali kérdést intézett a parlamentben... *(Zagyva György Gyula közbeszólásaira:)* Végighallgattam Zagyva György képviselő urat, most én mondom el, ha megengedi. Tehát én azt gondolom, ez egy nagy terjedelmű, súlyos megállapításokat tartalmazó jelentés. Három bizottság tárgyalja, az alkotmányügyi, a Honvédelmi és rendészeti és az emberi jogi bizottság. Úgy gondolom, ezek a tárgyalások hozzájárulhatnak ahhoz, hogy ez a jelentés elérje a célját, és megtudjuk végre az igazságot, és a felelősség is megállapításra kerüljön a jelentésben megfogalmazott kérdésekkel kapcsolatban. Tehát, képviselő asszony, én nem mennék bele a sorfal, meg az oszlató parancsok, meg egyebek részleteibe. Még egyszer mondom: az a kérdés, hogy ki irányította akkor a rendőrséget, ki adott parancsot, ki hozta meg ezeket a döntéseket, és úgy gondolom, hogy ha ezeket megtudjuk, akkor ezekre a részletekre, amelyeket ön is fölvetett, meg tudjuk adni a választ.

Morvai Krisztina képviselő asszony kérdésére tájékoztatásul vagy arra válaszul szeretném elmondani, hogy 72 fővel szemben indult büntetőeljárás és 46 fegyelmi eljárás indult ezekkel a cselekményekkel kapcsolatban. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Rendőr?)* Igen. És azt is szeretném elmondani, hogy a rendőrség teljes mértékben együttműködik az ügyészséggel, hiszen azt tudni kell, hogy a hivatásos állományúak a Hszt., az 1996. évi XLIII.

törvény hatálya alá tartozó hivatásos állományúak által elkövetett cselekmények vonatkozásában az ügyészségnek van joga eljárni. De szeretném leszögezni azt, hogy egyrészt a rendőrség vezetése, a Belügyminisztérium vezetése szeretné, ha az igazság kiderülne, együttműködünk az ügyészséggel, együttműködünk annak érdekében, hogy minden kérdésre megkapjuk a választ. A bíróság ítéleteit pedig végre fogjuk hajtani.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Államtitkár úr, köszönjük szépen. Gulyás Gergely alelnök úr kér ügyrendben szót.

További hozzászólások

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Csak részben ügyrendi, részben lenne érdemi is, ha elnök úr megengedi.

ELNÖK: Igen, tessék!

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Az ügyrendi javaslatom az, hogy a bizottság ne csak a jelentés általános vitára alkalmasságáról határozzon, hanem az egész jelentést, illetve annak valamennyi mellékletét küldje meg haladéktalanul az ügyészségnek, hogy a büntetőjogi konzekvenciákat az ügyészség vonhassa le a jelentésből. Ez alatt értem mind a Debreceni Katonai Ügyészséget, ahol már folyik nyomozás korábbi feljelentés alapján, illetve a budapesti ügyészi szerveket. *(Szabó Timea közbeszólására:)* A bizottság szabadon tud dönteni – alelnök asszony észrevételére válaszolva, hogy ez a miniszterelnök feladata-e, én úgy gondolom, a bizottság egy olyan jelentéssel kapcsolatosan, amelyet megtárgyal, szabadon határozhat. Ezért ez a javaslat, és ebben kérem a támogatást.

Viszont érdemben annyit szeretnék azért hozzászólni, hogy két tekintetben is félreértés van a jelentéssel kapcsolatosan. Az ártatlanság véelme nem azt jelenti, hogy bűncselekmény alapos gyanúját ne lehetne fölvetni. *(Szabó Timea: Akkor feljelentési kötelezettsége van!)* Ennek fog a bizottság eleget tenni, a feljelentési kötelezettségének. Tehát mindaddig, amíg jogerős ítélet nem állapítja meg valakinek a bűnösségét, addig ártatlannak tekintendő, de ettől még vele szemben akár kényszerintézkedést is lehet foganatosítani.

Az igazságszolgáltatásnál én abszolút egyetértek államtitkár úr válaszával, hogy nem a kormány és még csak nem is a parlament feladata erről véleményt mondani, de hát van egy fővárosi bírósági belső jelentés az akkori kényszerintézkedésekről, amelyet Frech Ágnes kollégiumvezető asszony rendelt el, és ami teljesen egyértelműen megállapítja azt, hogy az elsőfokú bíróságok törvényes ok nélkül, sokszor kellő bizonyítékok hiányában, tehát még bizonyítékok sem álltak rendelkezésre, úgy rendeltek el előzetes letartóztatásokat ártatlan emberekkel szemben. Úgyhogy mi itt nem a bíróságok feje fölött döntünk valamiről vagy fogalmazunk meg véleményt, hanem a bíróság belső vizsgálati eredményét ismertetjük.

Végül alelnök asszony tett egy kedves megjegyzést a Balsai miniszterelnöki megbízott úr vizsgálata, illetve a korábbi albizottsági működés összefüggésével kapcsolatosan. Szeretném azért az időpontokra felhívni alelnök asszonynak is a figyelmét, hogy a Fidesz-frakció május 5-ei alakuló ülésén jelentette be a miniszterelnök, hogy Balsai Istvánt megbízza azzal, hogy miniszterelnöki megbízottként vizsgálja ki a 2006 őszén történeteket, majd ezt követően döntött az emberi jogi bizottság arról május 20-án, hogy albizottságot hoz létre. Akkor alelnök asszonyt olyannyira nem zavarta ez a párhuzamosság, hogy részt is vett a bizottság munkájában, amit nagyon megköszönünk neki utólag is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Először a frakciók, ha az ügyrendi javaslatához hozzá kívánnak szólni, akkor ahhoz szólhatnak, frakciónként egy képviselő. Lendvai Ildikó, majd Gaudi-Nagy Tamás; utána lehet majd érdemben is hozzászólni.

Lendvai Ildikó!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Egyelőre az ügyrendi javaslatához; később lesz mód a többire.

Szeretném kiegészíteni alelnök úr javaslatát. Amennyiben a bizottság azt fogadja el, hogy a jelentést az ügyészségnek továbbítja, akkor a kiegészítő javaslatom az, hogy a bizottság döntsön arról, hogy továbbítja az ügyészségnek mindazokat a parlamenti bizottsági nyilvános jegyzőkönyveket is, amelyek – mint ahogy itt Nyakó kollégám elmondta – kimaradtak a Balsai-féle jelentésből.

Köszönöm szépen, ez az ügyrendi javaslat.

ELNÖK: Bocsánatot kérek, képviselő asszony, tekintettel arra, hogy a jelenlegi ülésünk tárgya a Balsai-jelentés, arra nincs módom, hogy a bizottság által meg nem tárgyalt jelentésekről határozzon a bizottság. Ha ilyen napirend-kiegészítést majd legközelebb tesz, és megjelöli konkrétan azokat a jegyzőkönyveket – mert nem tudom, hogy mire gondol (*Lendvai Ildikó: Meg fogom jelölni.*) –, és a bizottság megvitatja, majd akkor a bizottság dönthet, hozhat ilyen határozatot. Tekintettel arra, hogy a tárgysorozatba-vételről határoztunk, most kizárólag a Balsai-jelentésről tudunk határozni, semmi másról. De lehetősége van önnek arra, hogy egy bizottsági kiegészítéssel a következőkben ezekről a jegyzőkönyvekről is tárgyaljunk, amennyiben a bizottság megszavazza. (*Lendvai Ildikó: Ügyrend!*) Parancsoljon, képviselő asszony!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr, valószínűleg félreértett. Parlamenti bizottsági jegyzőkönyvekről beszélek. Az egyik parlamenti bizottság nem tárgyalhatja meg és minősítheti a másik bizottság jegyzőkönyvét, ilyen napirendre tehát nemhogy szükség, hanem lehetőségünk sincs.

Két parlamenti bizottsági ülés jegyzőkönyvére gondolok, szó szerinti jegyzőkönyvek készültek, mind a kettő 2006 őszén, közös bizottsági ülésről; három, illetve két bizottság közös ülésére vonatkozik, itt többször idéztük. És még egyszer mondom, napirendre tűznünk azt nem is nagyon lehetséges.

Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: A Fidesz-frakció részéről Gulyás Gergely!

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Köszönöm szépen. Csak Lendvai képviselő asszony javaslatával kapcsolatosan szeretném jelezni, hogy miután nyilván ezt a határozatot, amelyet most a bizottság hoz, és ezt a jegyzőkönyvet fogjuk megküldeni, ezzel az ügyészség hivatalbóli eljárását indítványozzuk. A hivatalbóli eljárás keretében az ügyészség olyan dokumentumot szerez be, amit akar. Miután mi kértük a titkosítás feloldását, legalábbis én személyesen kértem a titkosítás feloldását az említett dokumentumoknál, ezért semmi akadálya nincs annak, hogy az ügyészség azokat beszerezze. Én egyébként nem látom a büntetőjogi relevanciát, de ezek már nyilvános dokumentumok és az ügyészség számára is elérhetők, tehát hivatalbóli eljárás esetén nyilván meg fogják tenni.

ELNÖK: Varga László képviselő úr!

VARGA LÁSZLÓ (KDNP): Többször elhangzott a vitában, hogy miért most és miért így került elénk ez a jelentés. Én úgy gondolom, hogy alelnök úr ügyrendi javaslata nagyon pontosan meghatározza – ami megadja a mai tárgyalásunk értelmét –, hogy ne csak parlamenti vitára bocsássuk ezt a jelentést, hanem küldjük meg az ügyészségnek is. Akkor van értelme a mai napnak és a Balsai-jelentés újbóli elővételének, ha az a bizottság határozata alapján az ügyészséghez kerül. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Szabó Timea óhajt-e az ügyrendi javaslathoz hozzászólni?

SZABÓ TIMEA (LMP): Gaudi képviselő úr már egy órája integet, hogy szót kér.

ELNÖK: Ha a vitát egymás közt nem döntötték el, akkor az udvariasság szabályai szerint Szabó Timea képviselő asszonynak adom meg a szót.

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm. Alelnök úr ügyrendi javaslatával kapcsolatban csak annyit mondanék, hogy persze, küldje el a bizottság az ügyészségnek a jelentést, ha ez szükséges. De ha már márciusban elkészült ez a jelentés és feljelentést kellett volna tenni ilyen gyanú felmerülése miatt, akkor miért vártak ezzel egy félévet? Miért nem továbbították ezt már félévvel ezelőtt az ügyészségnek és miért nem történtek meg a feljelentések? Kicsit szomorúnak tartom, hogy októberben kell ezt az emberi jogi bizottságnak megtenni, de ha eddig nem történt meg, akkor legyen most.

Más. Már megszoktam, hogy államtitkár úrtól nem kapok konkrét válaszokat, de ezt nyilván nem veszem személyeskedésnek. Viszont azt mondta, nem az a lényeg, hogy én milyen konkrét dolgokat mondtam például a sorfállal kapcsolatban, hanem az, hogy megállapítsuk, történt-e politikai irányítása a rendőrségnek. Akkor megkérdezem, ez felhatalmaz-e bárkit arra, hogy jogilag bele lehet hülyeségeket – bocsánat, butaságokat – írni egy jelentésbe. Szerintem nem.

Másrészt azt mondta, s ez nem szorosan a jelentéshez kapcsolódik...

ELNÖK: Ne haragudjon, de most csak az ügyrendi javaslathoz van lehetőség hozzászólni. Egyéb észrevételek megtételére később lesz lehetőség. Gaudi-Nagy Tamás képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Gulyás Gergely alelnök úr ügyrendi javaslatát teljes mértékben támogatjuk, már csak azért is, mert a szeptember 16-án benyújtott büntető feljelentésünkben – amit Morvai Krisztinával közösen tettünk a 2006 szeptemberi elévülés veszélyébe került rendőri bűncselekményekkel kapcsolatban – ugyanezt kértük a legfőbb ügyésztől, aztán ugyanezt kértem a júliusi nyílt levelemben Orbán Viktor miniszterelnök úrtól és ugyanezt kértem ezelőtt egy azonnali kérdésben, s államtitkár úr akkor arra biztatott, hogy én tegyek feljelentést és majd maguktól intéződnék a dolgok. Nagyon örülök ennek. Plusz azért is jó ez a javaslat, mert maga a jelentés is a 63. oldal (1) bekezdésében azt mondja, hogy „mindezek alapján a jelentésben ismertetett bűncselekmények miatt büntető feljelentés benyújtását tartom indokoltnak a Budapesti Katonai Ügyészségre”. Ekkor ér célt ez a jelentés, s mivel eddig is folyamatosan ezt mondtuk, most is támogatjuk.

ELNÖK: Az ügyrendi kör véget ért. Most pedig az államtitkári válasz után megnyitom az újabb felszólalási kört és megadom a szót Lendvai Ildikó képviselő asszonynak.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen. Sokkal rövidebb tudok lenni, mint az első alkalommal. Két dolgot szeretnék leszögezni most már tulajdonképpen a jegyzőkönyv

számára, és ezúton is köszönöm, hogy elnök úr, valamint a kollégák és kolléganők jóvoltából mindig megkapjuk a jegyzőkönyvet; ez ilyen kényes esetben különösen hasznos lesz.

Én is úgy érzem – mint ahogy az előző hozzászólásban elhangzott Szabó Timea képviselő asszony részéről –, nem tudom hova tenni államtitkár úrnak azt a mondatát, hogy nem az a kérdés, ki mikor, kivel beszél és mi történt, az se kérdés, hogy volt-e sorfal, nem volt-e sorfal, mi volt az oszlatással, hanem az a kérdés, hogy ki adta a parancsot a jogtalan eljárásra. Én eddig azt hittem – több, nálam a jogban járatosabb jogászember is ül itt –, ahhoz, hogy megállapítsuk, egy intézkedés mikor jogtalan, milyen mértékben és milyen jogszabályba ütközik, azt kell tisztázni, hogy mik a tények. Felteszem, Balsai képviselő úr is így gondolta, ezért írt 140 oldalt, különben csak azt az egy oldalt írta volna le, ameddig nem ment el, mint most államtitkár úr, hiszen még a Balsai-jelentés is csak felveti, hogy előre elhatározott szándék volt, de azt mondja, mások dolga ezt kijelenteni. Ehhez képest államtitkár úr most azt mondta, hogy a tények számítanak, előre eldöntött dolog volt az, ami történt. Ebben nemcsak túlmegegy a Balsai-jelentésen – személyes véleményként ehhez persze joga van –, de olykor tételesen ellentmond neki, hiszen például a Balsai-jelentés azt állítja, hogy az egyik oldalról jövő tömeg oda akart menni. Nehéz elképzelni, hogy a tömeg, amelyben többen is voltak, például Zagyva képviselő úr is, az akkori kormányzat, személyesen Gyurcsány Ferenc elhatározott szándékának megfelelően akart volna odamenni. Jogos vizsgálat tárgya, hogy miért nem tudták feltartóztatni őket. De az előre kimondott politikai ítélet, annak hozzátételével, hogy nem is kérdés, mik a tények, szerintem nagyon nincs rendben, s bízom benne, hogy államtitkár úr sem komolyan gondolta, hanem csak a vita hevében személyes véleményként hangzott el.

Annak viszont örülök, hogy államtitkár úr részéről elhangzott – mert itt meg a Balsai-jelentés mond valami tarthatatlant –, és bízom benne, hogy ezt komolyan is lehet venni: senki nem kíván a bíróságok dolgába beleszólni. Ez így helyes. Ehhez képest ezzel áll szemben a Balsai-jelentésnek az a mondata – amit Szabó Timea képviselő asszony már szintén idézett –, amelyben azt mondja, a népszuverenitás alapján a magyar parlamentnek joga van ahhoz, hogy az igazságszolgáltatás kérdéseiben ezt meg azt tegye. Szeretném leszögezni, hogy még az első állításokorban is megjelenő politikai szándékkal – miszerint nem a tények számítanak, hanem egy kiadott parancs, mert már előre tudjuk – nagyon nem értek egyet. A második állítással viszont, nevezetesen hogy a bíróság dolgába senki nem szólhat bele, egyetértek, szemben a Balsai-jelentés egészen elképesztő mondatával, amit értelmezni se nagyon lehet, de erről már kifejtették mások az álláspontjukat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea képviselő asszony!

SZABÓ TIMEA (LMP): Nekem már csak egy kérdésem maradt, ami nem közvetlenül kötődik a jelentéshez. Azt mondta államtitkár úr, hogy a kormányváltás óta már nem nagyon hibázik a rendőrség és sokkal jobban működik, mint régen. Én azonban ebben nem vagyok teljesen biztos. Vannak kételyeim, ezért is támogattam Gaudi képviselőtársam indítványát: hallgassuk meg az ORFK vezetőit, hogy a Rendészeti Panasztestület által vizsgált esetekben miért csak 3 százalékban ad helyt az ORFK a panaszoknak. Azt gondolom, hogy államtitkár úr egy kicsit túlterjeszkedett azon, ami itt a feladata lett volna, mert nem az volt a kérdés, hogy most minősítse a rendőrség munkáját, és ehelyett jobb lett volna, ha több kérdésre válaszolt volna.

Újra felteszem a kérdést: miért telt el hat hónap a jelentés elkészülte és nyilvánosságra hozatala között?

ELNÖK: Köszönöm. Wittner Mária képviselő asszony!

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszönöm a szót. Már többször elhangzott, többek között államtitkár úrtól is, hogy ki a felelős október 23-áért meg ezért az egész dologért. Van egy kormány, van egy miniszterelnök és a miniszterelnöknek vannak minisztériumai. Ki a felelős a minisztérium működéséért? 2006. október 24-én feltettem Gyurcsány Ferencnek a kérdést, hogy a rendőrség önjáró volt-e. A 2006. október 23-ai ünnepségek vérbefojtása egyértelműen felveti a miniszterelnök felelősségét. Ezt felelősséggel merem kijelenteni és tapasztalatból is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Nyakó István!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr, a szólás lehetőségét. Kedves Államtitkár Úr! Nem kérdezek, inkább összefoglalnám a jegyzőkönyv és az utókor számára.

Az első kérdésem az volt, hogy mutassa be államtitkár úr, melyik oldalon található az a jelentésben, ami konkrétan alátámasztja az akkori politikai vezetők, adott esetben Gyurcsány Ferenc Btk. elé küldését. Én nem találtam ilyet. Hozzáteszem rögtön, nemcsak én nem találtam ilyet, hanem a Balsai-bizottság egyik jelentéstevője sem talált ilyet – úgy hívják, hogy Völgyesi Miklós, aki büntetőjogász. (*Gulyás Gergely: Ő büntetőbíró!*) 2011. október 4-én azt nyilatkozta, hogy csak politikai felelősséget bírt megállapítani ez a bizottság.

A második kérdésem: mivel magyarázza államtitkár úr, hogy Pintér Sándor úr nem tartotta szükségesnek az akkori rendőri vezetők tevékenységének vizsgálatát, felelősségre vonását? Hogy hiteles orgánumot idézzek, a Magyar Hírlap 2010. május 5-ei számában a következő jelent meg: „Pintér Sándor, az új kormány belügyminiszter-jelöltje nem gondolja, hogy 2006. október 23-án Gergényi Péter budapesti rendőrfőkapitány törvénytelenül járt volna el.”

A továbbiakban megkérdeztem államtitkár urat, hogy a jelentés 116. oldalán szereplő, a Fideszre terhelő adatokat tartalmazó oldal miért nem került a konklúziók közé. Nem kaptam rá választ. Azt is megmondom, hogy miért nem. Azért, mert nincs 116. oldal, államtitkár úr, ebben a jelentésben. Viszont a 117. oldaltól folytatódik a 144. oldalig. Egy olyan jelentést tárgyalt az alkotmányügyi bizottság, a Honvédelmi és rendészeti bizottság, illetve most a mi bizottságunk, és majd küldjük ezt egyébként a legfőbb ügyész úrnak, amiből hiányzik egy oldal. (*Gulyás Gergely: Nem hiányzik, üres.*) Hopp, hát így, szó szerint üres, valaminek ott kéne lenni – na de hát hol van? Hol van, hova lett? Eltűnt. Lehet, hogy már a kormányban is valakinek ciki volt egy az egyben átküldeni azt, ami ebben a jelentésben benne van.

A négyes kérdésem: mivel magyarázza az előterjesztő, hogy az azóta titkosítás alól feloldott – ez 2010 novemberében lett feloldva – bizottsági ülések jegyzőkönyveinek tartalma, következtetései, adatai nem nagyon szerepelnek ebben a jelentésben?

Mivel nem kaptam választ, van egy-két felvetésem. A Honvédelmi és rendészeti bizottság, valamint a Nemzetbiztonsági bizottság – mind a két bizottságnak akkori ellenzéki, fideszes országgyűlési képviselő az elnöke – szeptember 19-én 10 óra 30 perckor már ülésezett. Nem olvasom fel természetesen az egészet... (*Dr. Kontrát Károly: Olvassa fel! Nyugodtan!*) Isten őrizzen! Nem rabolnám el a munkájától, kedves államtitkár úr! Azt mondja ez a jegyzőkönyv, hogy a Parlament előtti demonstráció – 13. oldal –, illetve a TV-székház előtti atrocitás egy időben összefolyt, éppen ezért... – sorol itt most egy névsort, kik vettek abban részt, mi volt ebben a színes kavalkádban. Nincsenek meglepetések: Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom, Toroczkai László, Zagyva György képviselő úr – gratulálok (*Derültség.*) –, illetve Wittner Mária képviselő asszony, aki sajnos kiment azóta a teremből; hát, már a TV-székház időszakában is kivette a részét, mondjuk, legalábbis egy tagján keresztül, akit mélyen tisztetek és becsülök, a Fidesz–Magyar Polgári Szövetség az akkori történésekből. Értem, hogy miért nem foglalkozott ezzel a Balsai-bizottság.

De nézzük, hogy egy másik bizottságnak, amelyik szintén ülésezett akkor, ugyan miért nem szerepelnek a megállapításai és nevei ebben az előttünk lévő Balsai-jelentésben! A 16. oldal rámutat a Magosz és Budai Gyula úr érintettségére a történésekkel kapcsolatban. Hozzáteszem rögtön: bíróság, ügyészség nem vizsgálta – biztosan jóhiszeműen jártak el. Rámutat arra, hogy Simicskó és Lázár fideszes képviselő uraknak, akik akkor bizottságokat vezettek, igenis a szolgálatok jelezték azt, hogy milyen problémákkal kell, lehet szembenézni, milyen problémák várhatók, pont az első oldal tanúsága miatt, adott esetben 23-án. Azután olvashatunk még Toroczkaikról, Budaházy úrról természetesen, Tomcatról, és még sok mindenki másról. Ne haragudjon, nem olvasom fel, de talán ez színesítette volna vagy árnyalta volna adott esetben... *(Dr. Kontrát Károly: Olvassa fel!)* Jó. *(Dr. Kontrát Károly: Persze!)* Akkor egy jegyzőkönyv, lehallgatási jegyzőkönyv, hozzáteszem rögtön, azóta már nem titkos. Ugye, Debil és Gyík nevű urak beszélgetnek egymással. *(Derűtség, közbeszólások.)* Ez lehet a mozgalmi fedőnevük egyébként. Nagyon érdekes, tényleg üde színfoltja egyébként a magyar szélsőjobb folklórijának, aminek hála istennek akkor sikerült istenigazából felnőnie. *(Zagyva György Gyula folyamatos közbeszólásaira:)* Semmi baj, akkor csak mondom, mert biztos, hogy türelem nincs ehhez. Konkrétan arról beszélnek, hogy egyébként azt a néhány száz, néhány ezer főt, akit a Kossuth térről kiszorítanak, hogyan lehet ráhúzni a Fidesz-rendezvényre, és akkor mégis egy kicsi kis ízelítő: „Nagyon jó, itt van félmillió ember, gyertek, ez kell nekünk, húzzuk rá őket.” „Na igen, de nem akarnak jönni.” „Hát, majd kapnak egy kis könnygázt, és akkor meglátjuk, hogy jönnek-e vagy nem.” *(Gulyás Gergely: Szilvássy György?)* Teljesen egyértelmű, hogy miért nem szerepel ebben a jelentésben. *(Közbeszólás a hallgatóság soraiból: És a könnygázt kitől lehet kapni?)*

De menjünk tovább akkor, hogy... Fel kell menni a parlament honlapjára, mert látom, hogy hátulról is kapok segítséget, de valószínűleg ez az ülést levezetőt nem zavarja.

ELNÖK: Kérem, hogy a hallgatók hallgassanak! *(Derűtség.)*

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Világos, értettem. Ha hasonló esemény történik egyébként a köztársaság területén, amikor randalírozó csoportok a törvényes rendet meg akarják bontani, a rendőrség fellép. Nemcsak a tibetiekkel szemben, nemcsak a sztrájk törvényt korlátozzák, bárkivel szemben, aki a törvényes rendet sérti, azokra lesújt a hatalom.

Köszönöm szépen, volt egy konkrét válasz. Politikai felelősség terheli csak az MSZP országgyűlési képviselőit. Ebben a pillanatban ezek szerint akkor Btk.-fenyegetettségűtől nem kell tartanunk. És akkor kezdjük a konklúziót!

Én maximálisan megértem önöket. Komolyan mondom! Értem azt, hogy szeretnék, hogyha a maguk igazsága, a maguk narratívája, a maguk által elképzelt történésfolyam lenne az, ami a magyar közvéleményben megmarad. Ennek szél 2006 óta tulajdonképpen minden. *(Gulyás Gergely: Ez a Gyurcsány véleménye!)* Én nagyon örülök annak, hogy már a kormány tagjának érzi magát Gulyás Gergely úr, mert egy tisztességes, becsületes kérdéssel oda nem fordult, viszont a kormány előterjesztését... lelkiismeretesen védi – fogalmazzunk így. *(Dr. Kontrát Károly felé:)* Én nagyon félténem a helyemet egyébként Gulyás úrral kapcsolatban, mert hát azért felkészültebb ebből a szempontból, de nem akarnék ilyenbe belemenni... *(Gulyás Gergely: Nem szeretnék belügyi államtitkár lenni! – Derűtség.)*

ELNÖK: Bocsánat, képviselő úr, a személyeskedést, ha lehet, mellőzzük! Alelnök úr úgyszintén. Tudom, hogy hosszú ez az ülés, de kérem szépen, mindenki próbálja összeszedni magát, és figyelni a másokra. Köszönöm.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Én megértem, hogy ezt a narratívát akarják eladni az embereknek, de ez nem Btk. kérdése, hanem ez politikai kérdés. Az, hogy egyébként Btk.-sítani akarják, ahhoz sok sikert kívánok. Őszintén meglep, hogy a Fidesz országgyűlési képviselőinek egy fiatal jogásznemzedéke ugyanígy gondolkodik – sok reménye nincs a köztársaságnak ezek szerint ebben a pillanatban. Azzal együtt, hogy szerintem az ügyészség előtt már régen ott van ez a jelentés, tehát nem tudom, postázzuk... Fent van a parlament honlapján, szerintem márciusban ezt már megkapták, sőt lehet, hogy írták is – nem kérdés. Elküldhetjük mi is, megelőzhetjük a parlament ülését. Bízom benne, hogy főműsoridőben lesz az egész cirkusz leadva. Mondom még egyszer: értem a szándékot. *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Fáj az igazság!)*

Azonban a kérdés az... – ó, hát persze! –, a kérdés valóban az, hogy hogyan kerül a csizma az asztalra *(Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Hogyan kerül a rendőrbakancs a magyar emberek nyakára?! Ez a kérdés!)*, ez már több helyről felvetődött. Hogyan kerül a csizma az asztalra? Március 15-e óta sok víz lefolyt a Dunán, és teljesen érthető az a kérdés, hogy mégis akkor miért most. *(Közbeszólások.)* Gondolom, most látják majd meg az önök által nemzeti együttműködés rendszeréből már egy kicsit kitaszított, vagy legalábbis csak négy évben egyszer felvett emberek, hogy mi lesz a 2012. évi költségvetésben. Értem. Értem, uraim! De akkor miért nem erről beszélünk? *(Közbeszólás: Mert ez nem az a bizottság.)* Értem a figyelemelterelés szándékát. Ugyanakkor engedjék meg, hogy tiltakozzam ellene, viszont ajánljak is valamit, akár Gulyás Gergely úrnak is. Szerintem ez a jelentés nem méltó egy alkotmánybíróhoz, Balsai úrhoz. Ezen a jelentésen segíteni kell, és gesztust is gyakorolok, hiszen ha egy picit még dolgoznának rajta, akkor tovább lehetne napirenden tartani, és akkor beleépülhetnének ezek a jegyzőkönyvek, beleépülhetne Pintér úr szakvéleménye, hogy miért nem akarja elítélni Gergényi urat, markánsabban belekerülhetne Völgyesi Miklós úr véleménye, aki büntetőjogász és a Btk.-hoz valószínűleg többet ért, mint mi itt valamennyien. Vigyék vissza és dolgozzanak még rajta egy kicsit, s akkor lehet, hogy ezzel kapcsolatban egy sokkal szebb és kerekébb történetet is ki tudnak találni.

Végül engedjék meg, hogy azt mondjam, tévedés azt hinni, hogy ebben az országban a békétlenkedés, illetve azok a történések, amelyek megkeserítették a köztársaság 2002-től 2010-ig tartó történetét, valamikor 2006-ban kezdődtek. Nem! Ezek 2002-ben kezdődtek. Amikor 2002-ben az új parlament megalakult, már akkor valamilyen szervezésben több tucat, néhány száz ember nyomdafestéket nem tűró hangon ordibált, majd folytatódott a hídfoglalással és azzal a mennybemenetellel, amit az akkori rendbontók megélhettek az akkori ellenzéki pártok részéről. *(Wittner Mária: Mind a választási csalás miatt volt! – Zaj.)* Megvonja tőlem a szót, elnök úr?

ELNÖK: Dehogy vonom. Mondja csak, hiszen egyrészt a jegyzőkönyv, másrészt az örökélet számára mondja.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Erre szántam, és itt egy politikai beszélgetés folyik.

ELNÖK: Nem politikai beszélgetés folyik itt, hanem egy politikai beszéd.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Akkor folytatom.

ELNÖK: Parancsoljon!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Mindez azzal tetőződött be, ami a Gárda-avatással végződött, ahol szintén fideszes országgyűlési képviselők vettek részt. Melegágya és inkubátora volt ez az időszak a hazai szélsőjobb előretörésének, amelyik az önök jóvoltából

sajnos a Magyar Köztársaság parlamentjébe is bekerült. Nagyon szépen köszönöm, elnök úr, hogy végighallgattak.

ELNÖK: Baracskai képviselő úr következik.

BARACSKAI JÓZSEF (MSZP): Először is kicsit értetlenkedem, hogy a jelentés védelmében államtitkár úr a jelentésre hivatkozik, de végül is nem erről akarok beszélni.

Köszönöm szépen államtitkár úr, hogy válaszolt az értetlenkedéseimre, hogy miért is van szükség az időpontokra, meg arra, hogy hány kordon volt. Azt mondta, itt egyetlen lényeges dolog van, az, hogy Gyurcsány Ferencet bűnösnek mondjuk ki. Ne csóválja a fejét, államtitkár úr, mert ezt mondta: nem lényeg az, hogy hány kordon volt, nem lényegesek az időpontok, csupán az a lényeg, hogy ki a felelős, és hogy Gyurcsány Ferenc politikai megrendelést adott a rendőrségnek. *(Zagyva György Gyula: És ez így is volt!)* Amikor az ülésre jöttem, azt hallottam a hírekben, hogy jeti-konferencia van Szibériában, amit minden országban bemondanak és mindenhol erről szólnak a híradások. Ott azt bizonygatják, hogy jetik márpedig léteznek, itt pedig önök azt mondják, hogy márpedig akkor is Gyurcsány Ferenc lesz a bűnös, ha törik, ha szakad. Csakhogy ezen a híren minden országban mosolyognak, államtitkár úr.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gaudi-Nagy Tamás következik.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Előttem szóló szocialista képviselőtársaim sérelmezték, hogy államtitkár úr nem válaszolt a kérdéseikre. Egyébként az én kérdéseimre sem válaszolt, például arra, hogy miért hiányoznak bizonyos tényállási elemek, illetve a meglévők miért tévesek és hogyan lehetne ezen korrigálni. A jelentés 117. oldala taglalja a terrorcselekménnyel kapcsolatos büntetőjogi fejtegetéseket. Ezt lehet szeretni vagy nem szeretni, de az biztos, hogy álláspontom szerint – és nagyon sok más büntetőjogász álláspontja szerint is – a Btk. 261. §-a szerinti terrorcselekmény kimerült, amikor 2006 véres őszén a lakosság megfélemlítése érdekében követtek el fegyverrel kapcsolatos bűncselekményeket. Ennek a büntetési tétele tíztől húsz évig terjedhet, de még életfogytig tartó szabadságvesztés is járhat ezért, s ezt a cselekményt felbujtóként is el lehet követni, amely kettőtől nyolc évig tartó szabadságvesztéssel fenyegetett.

Az önök időszakában egy olyan rendszer működött, ahol az a Szilvász György vázolta fel ezt a bizonyos összeesküvés-elméletet, amit most ön is idézett, aki jelenleg állam elleni bűncselekmény miatt gyanúsított. Ő valóban olyan összeesküvés-elméleteket hordott össze, amit tartalmaz az elmúlt nyolc év jogsértéseiről szóló jelentés, amit az emberi jogi bizottság elfogadott, és amelynek az a lényege, hogy mindenkit, aki valamilyen formában tiltakozott és változást akart az országban, önök egy összeesküvésben való részvevőként kezeltek, és teljesen nyilvánvaló volt, hogy a hatalom ebbe a csoportba sorolta a másképp gondolkodókat, legyen szó parlamenti ellenzékéről, parlamenten kívüli civil szervezetekről, úgymint Magosz, MIÉP, Jobbik, MVSZ, 64 Vármegye, Kuruc.info és ki tudja még, hogy ki mindenki szerepelt az összeesküvők között. Önök egy ilyen rendszert működtettek, de ez a rendszer megbukott, és reméljük, hogy teljes mértékben meg fog bukni akkor, amikor elnyerik a büntetésüket azok, akik ezért büntetőjogi értelemben is felelősek voltak.

Nagyon fontos felhívni a figyelmet a Kossuth tér lezárására, illetve műveleti területté nyilvánítására. Ez nagyon fájó hiány ebben a jelentésben. A jegyzőkönyv kedvéért azért mondjuk el, az albizottsági munkában derítettük fel, hogy Gergényi Péternek az a határozata, amellyel jogellenesen műveleti területté nyilvánította a Kossuth teret, október 23-án kelt, de ezt már hajnalban átadták a tüntetőknek, és az indoklásában az szerepelt, hogy azért kell lezárni a Kossuth teret, mert a Budapesten kialakult erőszakos cselekmények fenyegetik a

Kossuth térre érkező delegációk biztonságát. Az egész rendszer ilyen hazug, hamis, büntetőjogilag is keményen elmarasztalható lépéseken alapult.

Államtitkár úr utalt arra, hogy 72 büntetőeljárás indult rendőrökkel szemben. Valóban ennyi indult, de én – és jogvédőtársaim is – mindössze két jogerősen letöltendő börtönbüntetésről tudok, egyrészt Vágó László esetében, másrészt egy tüntető gerincének az eltörése miatt, de néhány felfüggesztett börtönbüntetésen kívül érdemi büntetést gyakorlatilag nem kaptak a rendőrök. Mi lehet ennek az oka? Tudom, az lesz a válasz, hogy az ügyészségre konkrét közvetlen ráhatás nincs és ez helyes is, akkor viszont a legfőbb ügyész úrnak kell megüzenni, hogy végre kezdje már el a tisztogatást az ügyészségen belül és mozdítsa el a helyükről azokat az ügyészeket, akik a Budapesti Katonai Ügyészség, a Katonai Főügyészség vagy a Budapesti Nyomozó Ügyészség élén folyamatosan szabotálták el a rendőrök felelősségre vonását, s folyamatosan indítottak eljárásokat és emeltek vádat fiatalokkal szemben, akiknek ezzel tönkretették az életét, és emiatt rengeteg kártérítést kellett a magyar államnak kifizetni. Ilyen emberekkel, ilyen ügyészekkel nem lehet az igazságtételt, az elszámoltatást megcsinálni, ezért első számú feladat, hogy a legfőbb ügyész úr ezt megtegye.

A Balsai-jelentés 73. oldalán az olvasható, hogy folyamatban van egy büntetőeljárás a büntetés-végrehajtási intézetekben tapasztalt tömeges erőszak miatt. Sajnos ez már megszűnt. Gulyás Gergely képviselőtársam tett feljelentést ez ügyben az albizottság munkájának befejezése után. Ez döbbenet! Ha valóban megúszhatják azok a BV-parancsnokok, akik elnézték, eltűrték, sőt biztatták az állományt arra, hogy térdepeltessék, rugdossák, kínozzák, verjék a fiatalokat, kivétel nélkül mindegyiket, az óriási botrány. Boglyasovszky Csabától kezdve a teljes akkori BV-vezetésig szinte mindenki kökeményen felelős, ezért mindenáron el kell érnünk, hogy ebben az ügyben újrainduljon az eljárás. Remélem, hogy ebben majd segíteni fog az a tanúságtétel, amit a jelen lévő börtönőr fog megtenni, amikor sajtótájékoztatót tartunk, de az is szerencsés lenne, ha elnök úr szót adna neki, hogy elmondhassa, mit tapasztalt akkor.

Végül szeretnék rátérni a semmisségi törvényre, annak megítélésére. A jelentés ezt úgy tárgyalja, mint jó megoldást. Szerintem viszont a semmisségi törvény szándékában ugyan jó volt, hogy mentesítsen koncepciókban eljárásban elítélteket – mert a rendőri vallomások és jelentések valóság tartalma annak idején tipikusan megkérdőjelezhető volt; ezt Falvai Zsolt, a Budapesti Nyomozó Ügyészség vezetője is elismeri, pedig ő sok minden másban nem ért egyet velünk –, de ez a törvény végül is elakadt, aminek a legfényesebb bizonyítéka az, hogy Dukán Dániel esetében, akire ezt a törvényt mintázták, nem született ilyen határozat. Ez a törvény jelenleg Alkotmánybíróság előtt van, és a mai napig is ül a TV-székház ostroma miatt egy olyan fiatalember, akire szintén alkalmazható lenne a semmisségi törvény, de ez mégsem történt meg.

Utolsó gondolatként pedig annyit szeretnék mondani, hogy teljesen egyetérték a jelentés 102. oldalán írt végkövetkeztetéssel, amely egy mondatban foglalható össze, és az egész üggyel kapcsolatos álláspontunkat nemzeti jogvédőként és a Jobbik Magyarországért Mozgalom tagjaként folyamatosan erre alapoztuk: bűn nem maradhat büntetlenül. Ennek szellemében követeljük az igazságtételt.

ELNÖK: Köszönöm. Harrach Péter képviselő úr!

HARRACH PÉTER (KDNP): Hadd kezdjem azzal, hogy én is jobban örültem volna annak, ha előbb kerül a bizottság elé ez a jelentés, de ezt a kérését jóvátehetjük azzal, hogy elfogadjuk alelnök úr javaslatát és minél előbb az ügyészséghez jut az anyag.

Nagy elismeréssel, már-már csodálattal hallgattam az MSZP-s képviselők védekezését. *(Derültség.)* A tényeket nehéz lett volna védeni, ehelyett, úgy érzem, a szavaik

mögött egy szemléletnek és egy magatartásnak a védelme húzódott meg. Annak a szemléletnek és magatartásnak, ami odavezetett, hogy ezek a tények megtörténhettek.

Nyakó úr beszédét is nagy élvezettel hallgattam, bár mintha cinizmusba hajlott volna ez a hangnem, de mindenesetre itt-ott szellemes volt. De az igyekezet mindenképpen tiszteletreméltó.

Azt viszont nem tudom megérteni, hogy miért próbálják relativizálni a felelősséget. Hiszen három csoport felelősségét azonos szintre próbálják helyezni: a rendőrségét, a rendőri vezetőket; a tüntetőket; és a fideszes szervezőket. Hát, a tüntetők felelőssége, amennyiben törvényteleniséget követtek el, a bíróságra tartozik, és ez nem a parlamenti bizottság elé való kérdés. A fideszes szervezőknek a felelőssége érvényesült akkor, amikor a provokátoroktól igyekeztek megvédeni az ünneplő tömeget, és ezt többször is megtették. De nem gondolhattak arra, hogy a rendőrség tudatosan össze fogja nyomni a két tömeget. Ezt nemcsak hogy nem tudhatták, de talán nem is feltételezték. Úgyhogy a felelősség egyértelmű, és államtitkár úrnak az a mondata, hogy a legfontosabb feladata ennek a jelentésnek és a bizottságnak, hogy a fő felelősöket megtalálja, akik az utasításokat kiadták, az teljesen helytálló. Én úgy gondolom, hogy a jelentés tényei, legalább indirekt módon, bizonyítják a felelősöket; és az is nyilvánvaló számomra, hogy ma Magyarországon kevés olyan naiv ember van, aki úgy gondolja, Gyurcsány Ferenc személyiségét ismerve, hogy ellen tudott volna állni annak a kísértésnek, hogy beleszóljon az ügyek intézésébe és az utasítások kiadásába. A mi dolgunk persze az, nem a mienk, az ügyészségé, hogy ezt a tények alapján bizonyítsa is.

Úgy érzem, egyértelmű, nemcsak hogy alkalmas a jelentés a tárgyalásra, hanem nem is tehet mást a bizottság, hiszen alapvető kötelessége, hogy útjára indítsa nemcsak a parlament előtt, hanem az ügyészség előtt is ezt az anyagot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(A hallgatósághoz fordulva:)* Elnézést kérek, amennyiben nem bír magával három óra elteltével, akkor kérem, távozzon a teremből. A magánbeszélgetéseket csak a folyosón engedhetem meg.

Három órája itt ülünk. Szeretném megkérdezni, hogy a határozathozatal előtt kíván-e még valaki hozzászólni. Demeter képviselő úr; államtitkár úr reagálni kíván; Morvai Krisztina, Kővári János.

Parancsoljon, Demeter képviselő úr!

DEMETER ZOLTÁN (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Frakcióvezető úr gondolatmenetét szeretném tényleg nagyon röviden kiegészíteni vagy folytatni azt a gondolatsort, mert előrehaladott az idő.

Először is itt van előttünk egy jelentés, amely a 2006. évi őszi eseményekről tényeket és adatokat közöl, véleményt formál meg. Én azt látom, amikor az ellenzéki képviselők hozzászóltak ehhez a Balsai-jelentéshez, mintha azt sugallták volna mindannyiunknak, hogy a felelősséget át lehet ruházni valamilyen módon, és ezért tettek fel, komolyan mondom, nem is tudom másképp megfogalmazni, bagatell kérdéseket. Ilyet, hogy minek tartott a Fidesz ünnepséget október 23-án, vagy miért hiányzik egy oldal ebből a jelentésből, vagy miért nem később került sor erre a beszélgetésre. Hát, ünnepséget azért tartott a Fidesz, mert ötven év eltelt 1956. október 23-a óta, és a nemzeti ünnepet minden magyar ember meg szokta tartani.

Ugyanakkor viszont szeretném megkérdezni azt, hogy e jelentéktelen kérdés mellett nem hallottam a képviselő hölgy vagy úr szájából azt, hogy miért nem használtak azonosítót a rendőrök, ami nagyon fontos kérdés. A lövészek kontroll nélkül adták le az életveszélyt és maradandó fogyatékoságot okozó lövéseiket, ezt miért tették? És megbilincseltek és magatehetetlen embereket miért vertek a rendőrök? Én azt gondolom, ezek a fontos kérdések, és önöknek is sokkal inkább ezeket kellett volna feltenni. Sőt, megmondom őszintén, hogy jó néven vettem volna, ha önök először is itt a bizottság előtt elnézést vagy bocsánatot kérnek,

mégpedig azért, mert önök kormányoztak 2006-ban (*Zagyva György Gyula: Az már nem elég, a bocsánatkérés!*), és talán azt mondják, hogy elnézést kérünk ezekért az eseményekért, és a mi érdekünk is természetesen azt sugallja, hogy mindenképpen derüljön fény ezekre az eseményekre és ezekre az esetekre.

Azt gondolom, ez a Balsai-jelentés mindenképpen alkalmas arra, hogy általános vitára lehessen bocsátani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kővári János, utána Morvai Krisztina következik, végül pedig államtitkár úr fog válaszolni. Képviselő úr!

KŐVÁRI JÁNOS (Fidesz): Köszönöm, igyekszem nagyon rövid lenni. Azt gondolom, a vita megérett a lezárására. Annál is inkább, mert az MSZP bizonyítja, hogy 2006 októberében is, most is a machiavellisztikus eszmét rendkívül jól alkalmazza: nem csinál mást, mint megpróbál jelentékteleníteni és relativizálni egy nyilvánvalóan elítélhető, morálisan és jogilag elítélhető folyamatot. Ez a jelentés ezt világosan tartalmazza.

Én úgy gondolom, az ügyészség számára azok a jelentések, nemcsak ez, hanem amelyek korábban is készültek, azok a hanganyagok és dokumentációk, amelyeket a bizottság meghallgatott és megnézett, bőségesen elegendőek ahhoz, hogy a feljelentésüket megtegyék.

Azt gondolom – és ezzel fejezem be –, hogy a tett halála az okoskodás. Ha ezt politikai vita medrébe engedjük terelni az MSZP-nek a parlamentben és itt is, nem fog más történni ezzel az ügygel, mint hogy relativizálódik, hogy kinek mi a felelőssége. Szerintem ezt látniuk kell azoknak, akik azért jöttek ide, hogy valóban, a felelősség állapíttasson meg.

Alelnök úr javaslatát mindenképpen szeretném, ha támogatnánk, és azt gondolom, a vita megérett a lezárására, mert mindent hallottunk már és mindenkit megismertünk ebben az ügyben.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Morvai Krisztina államtitkár asszony következik, utána pedig államtitkár úré a szó.

DR. MORVAI KRISZTINA európai parlamenti képviselő: Köszönöm szépen. Azt hiszem, hogy Gyurcsány Ferencnek a büntetőjogi felelőssége egy központi kérdése ennek az egész vitának és problematikának. Ahhoz, hogy büntetőjogi felelősséget állapítsunk meg, először is tényeket kell tisztázni, megállapítani, mik azok a tények, amelyek alátámasztják az esetleges büntetőjogi felelősséget, és utána pedig megnézni, hogy a büntetőjog hatályos szabályai szerint, illetőleg az elkövetéskor hatályban volt szabályai szerint beszélhetünk-e az ő esetében felelősségről. Én mind a kettőre igenlő választ adnék. Ugyanis ahogy a jelentésben benne vannak bizonyos tények, először ezeket szedném csokorba.

Az első, hogy 19-én délelőtt ez az ember mint a Magyar Köztársaság akkori miniszterelnöke eligazítást tartott rendőrpáncsnokoknak. Ugye, kérdés, hogy ott pontosan mi hangzott el; nyilván ezt majd az igazságszolgáltatás fogja tisztázni. A rendőrpáncsnokoknak is valószínűleg jobban meg fog nyílni az emlékezetük is meg a szájuk is akkor, amikor ők maguk is büntetőjogi felelősség által lesznek fenyegetve, és nemcsak udvarias beszélgetések közepette kérdezzetik őket.

Teve utcai rendőrpáncsnok. Ott volt a miniszterelnök a sajtó akkori tájékoztatása szerint, és figyelte az eseményeket. Egy: hogyan kerül egy miniszterelnök a rendőrpáncsnokba, figyelvén az eseményeket? Kettő: pontosan mi hangzott ott el, hogyan kommentálta azokat az eseményeket, amelyekkel ezek szerint tisztában volt, hogy tudniillik brutálisan járnak el, minden vonatkozó jogszabály tömeges és durva megsértésével a rendőrök Budapest utcáin? Önmagában az a tény, hogy egy miniszterelnök ezt figyelni és semmit nem tesz, máris felvet felelősséget. De ő ennél jóval tovább ment: megdicsérte a rendőröket, azért, hogy ütötték,

verték, lötték az embereket. Igen, ilyen kifejezéseket használt, hogy „lenyűgözött” a rendőrség magatartása, „példásnak” tekintette szeptember 19-én éjszaka a rendőrség magatartását, ami nyilvánvalóan szándékerősítőleg hatott a következő napokra, illetőleg október 23-ára is.

Ennyit a megállapítható tényekről, amely tények egymásra épülve már egy érdekes, büntetőjogi felelősséget is megalapozható, úgynevezett történeti tényállássá állnak össze.

Na most akkor a büntetőjog általános részének a szabályai szerint az elkövetők, elsősorban a tettes, mondjuk, egy ilyen esetben – itt nem fontossági sorrendről beszélek, mert pont azt akarom mondani, hogy a felbújtó sokszor komolyabb felelősséggel rendelkezik, mint maga a tettes –, itt a tettesek, az elkövetők a lövöldöző vagy ütlegelő rendőrök voltak, illetőleg a parancsnokaik. Teljesen életszerűtlen, hogy ezek az emberek emberi mivoltukból kivetkőzve valamiféle teljesen életidegen dolgot csináltak, amikor magyar emberként, magyar rendőrként tömegesen bántalmaztak magyar állampolgárokat. Ehhez nekik olyan pszichés hatásra volt szükségük, amely kioltotta a természetes erkölcsi védekező rendszerüket és rábírta őket arra, hogy tömegesen ilyen brutálisan járjanak el. Az egyik ilyen tényező a névtelenség homályába burkolózás volt, hiszen elrendelték, hogy azonosító jel nélkül, símaszkban, személytelenül tehessék azt, amit tehetnek, a másik pedig az, hogy a feljebbvaló végignézte a brutális jogsértő magatartásokat anélkül, hogy beavatkozott volna – ez önmagában is egyfajta szándékerősítés –, majd a Magyar Köztársaság miniszterelnöke megdicsérte őket azért, amit tettek. Ez a szándékerősítő megerősítés a büntetőjog fogalmi szerint pszichikai bűnsegély. Felbujtónak azt nevezzük, aki más szándékos bűncselekmény elkövetésére bír rá. Ha pedig Gyurcsány Ferenc bírta rá a rendőröket e durva bűncselekmények elkövetésére, akkor felbujtóként felel, ha meg nem kifejezetten rábírta őket, csak szándékerősítőleg hatott mindazokkal a magatartáselemekkel, amiket itt felsoroltam, akkor bűnsegédje volt ezeknek a magatartásoknak. De az, hogy egy miniszterelnök ilyen körülmények között így jár el, holott kötelessége lett volna megakadályozni mindazt, ami történt, önmagában is már legalább bűnsegédjévé teszi ezeknek a cselekményeknek. Ez az én szerény szakmai álláspontom. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár úré a szó.

Dr. Kontrát Károly államtitkár (Belügyminisztérium) válaszai

DR. KONTRÁT KÁROLY államtitkár (Belügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Lendvai Ildikó képviselő asszony megpróbálta kiforgatni a szavaimat. Képviselő asszony, én nem azt mondtam, hogy csak az a fontos, hanem azt: elsődlegesen az a fontos, hogy megtudjuk, ki adott utasítást, és ezt követően választ kapunk a többi kérdésre is, amely a sorfalra és a beavatkozásokra vonatkozott. Tehát nem azt mondtam, hogy csak az a fontos, hanem azt, hogy elsődlegesen az a fontos, és akkor utána minden részletkérdésre, amelyek egyébként ugyanolyan fontosak, választ kaphatunk.

Nyakó István úr azt kérdezte, hol van utalás a jelentésben a politikai vezetők felelősségére. Nos a 114. oldalon van erre utalás.

Képviselő úr a következő kérdésében Pintér Sándor belügyminiszter úr álláspontját firtatta. A Honvédelmi és rendészeti bizottság ülésén miniszter úr azt mondta, hogy „ki kell vizsgálni és meg kell állapítani a szakszerűtlenséget, meg kell állapítani azt, hogy történt-e törvénysértés, és ha törvénysértés történt, ki annak a felelőse, ki az elkövetője és megfelelő jogi úton felelősségre kell vonni”. Ez Pintér Sándor véleménye, szemben azzal, amit ön állít.

Ami pedig Debil és Gyík párbeszédét illeti: tudomásom szerint tegnap a Honvédelmi és rendészeti bizottság ülésén – amelyen én nem voltam jelen – Juhász Ferenc képviselő úr részéről elhangzott ez az idézet. Ezzel kapcsolatban Demeter Ervin képviselőtársunk úgy

nyilatkozott, hogy ezek az állítások nem felelnek meg a valóságnak, magyarul az, hogy fideszes képviselők között zajlott ez a párbeszéd. bár megpróbálták így beállítani.

Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr ügyészséggel kapcsolatos kérdésére maga a képviselő úr adta meg a választ, amihez én nem tudok többet hozzátenni. Az első válaszkörben világosan elmondtam, hogy teljes mértékben tiszteletben tartjuk az alkotmányosságot. Ezzel kapcsolatban ismerjük az ügyészség jogi álláspontját, nyilván képviselő úr is ismeri, és e tekintetben megtette a nyilatkozatát.

Megköszönöm Szabó Tímea képviselő asszony kérdéseit és szeretném elmondani, én abban bízom, hogy a bizottságokban és a plenáris üléseken folyó vita, valamint a reményeink szerint induló hatósági eljárás során a kérdéseire megkapjuk a választ, azokra is, amelyekre most nem tudtam részletesen válaszolni. Én minden tekintetben felelősen nyilatkoztam, és bízom benne, ez a jelentés hozzásegít bennünket ahhoz, hogy az igazság kiderüljön. Ehhez kérem a tisztelt bizottság támogatását. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. A határozathozatal előtt mindenkinek megköszönöm a kérdését, észrevételét, hozzászólását és a körülményekhez képest a fegyelmezett munkát. Most szavazni fogunk.

Szavazás az általános vitára való alkalmasságról

Ki tartja általános vitára alkalmasnak a Balsai-jelentést? (15) Ki nem tartja általános vitára alkalmasnak? (4) Ki tartózkodott? (1) Megállapítom, hogy a bizottság 15 igen szavazattal, 4 nem ellenében, 1 tartózkodás mellett általános vitára alkalmasnak tartja a jelentést.

Ki támogatja azt az indítványt, hogy a bizottság küldje meg a Balsai-jelentést az illetékes ügyészség és a legfőbb ügyész részére az ügyészség hivatalbóli eljárását indítványozva? Gaudi-Nagy Tamás képviselő úr!

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Javaslom elnök úrnak, úgy tegye fel szavazásra a kérdést, hogy a mellékletekkel együtt.

ELNÖK: Ez természetesen beleértendő.

Szavazás dr. Gulyás Gergely ügyrendi javaslatáról

Tehát a kérdés úgy hangzik: ki támogatja azt az indítványt, hogy a bizottság küldje meg a Balsai-jelentést az illetékes ügyészség és a legfőbb ügyész részére az ügyészség hivatalbóli eljárását indítványozva? (17) Ki nem támogatja? (3) Ki tartózkodott? (0) Megállapítom, hogy a bizottság 17 igen szavazattal, 3 nem ellenében, tartózkodás nélkül támogatja Gulyás Gergely alelnök úr ügyrendi javaslatát.

Nem tudom megfogalmazni Lendvai Ildikó képviselő asszony indítványát, mert nem lett kiosztva a képviselőknek, hogy milyen jegyzőkönyvet kíván a jelentéshez csatolni. Ha meg tudja fogalmazni, akkor fel fogom tenni szavazásra.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Természetesen meg tudom fogalmazni. A szavazás végeredményét nyilván mind a ketten előre tudjuk, de azért a demokratikus játékszabályok érdekében megfogalmazom.

ELNÖK: Valakinek be kell tartani a demokratikus játékszabályokat is.

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Természetesen, s mivel én tettem a javaslatot, nekem kell azt megfogalmazni.

A javaslat úgy szól, hogy „a 2006 szeptemberében, illetve októberében tartott két bizottsági ülés – amelyeken összevont módon több bizottság vett részt – azóta titkosítás alól feloldott jegyzőkönyve kerüljön az anyag mellékleteként megküldésre”.

ELNÖK: A jegyzőkönyv számára a kérdés érthető, számomra viszont, aki a jegyzőkönyveket nem ismeri, kevésbé.

Szavazás Lendvai Ildikó ügyrendi javaslatáról

Ki ért egyet azzal, hogy ezek a jegyzőkönyvek a bizottság által hivatalból szintén megküldésre kerüljenek az ügyészségnek? (7) Ki nem ért vele egyet? (12) Ki tartózkodott? (1) Megállapítom, hogy a bizottság 7 igen szavazattal, 12 nem ellenében, 1 tartózkodás mellett nem támogatja Lendvai Ildikó ügyrendi javaslatát.

Előadót kell állítanunk a plenáris ülésen. Ki kívánja képviselni a bizottságot előadóként?

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): A kisebbségit vállalom.

ELNÖK: Hány kisebbségi vélemény lesz? Mert az itt elhangzottak alapján többféle is lehet. De rendben van, a kisebbségi vélemény tolmácsolásakor Nyakó István képviseli a Jobbikot is. Kiváló! A Házbizottság ajánlása szerint többféle kisebbségi vélemény is lehet, mégpedig megosztva. A többségi véleményt ki kívánja ismertetni? Wittner Mária képviselő asszony elvállalja?

WITTNER MÁRIA (Fidesz): El.

ELNÖK: Köszönöm. A kisebbségi véleményt tehát egyrészt Nyakó István ismerteti. Képviselő úr!

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Bántó elnök úr részéről az a feltételezés, hogy bárki, aki kisebbségi véleményt mond, saját pártjának a kisebbségi véleményét fogalmazza meg. Én bátran bizom adott esetben a Jobbikban is ebben az ügyben, adott esetben az LMP-ben is, hogy nem fognak olyat mondani és nem fognak olyat adni a Magyar Szocialista Párt frakciójának a szájába, ami itt ezen az ülésen nem hangzott el. Visszautasítom, elnök úr! Válasszon akkor a kettő közül bárkit!

ELNÖK: Akkor most Nyakó István elvállalta a kisebbségi véleményt. *(Közbeszólások.)* Igen?

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Bocsánat, csak egy mondatot ügyrendi észrevétel címen. A Jobbik-frakciónál Zagyva képviselő úr ellene szavazott *(Zagyva György Gyula: Tartózkodtam!)*, tartózkodott, bocsánat, Gaudi képviselő úr pedig megszavazta. Tehát ott nem lehet kisebbségi vélemény, úgyhogy félreértés a sértődöttség képviselő úr részéről. *(Nyakó István: A kérdésfeltevés ilyen módja volt sértő!)*

ELNÖK: Akkor a kisebbségi véleményt Nyakó István képviselő úr képviseli. Ezzel lezártuk ezt a napirendi pontot.

Köszönjük szépen, államtitkár úr, még egyszer.

DR. KONTRÁT KÁROLY államtitkár (Belügyminisztérium): Viszontlátásra! *(Munkatársaival távozik az ülésről.)*

ELNÖK: A következő napirendi pontunk előtt öt perc szünetet tartunk. De arra megkérek mindenkit, hogy öt perc múlva valóban itt legyen, mert a következő napirendi pont előadója már régen várakozik.

(Szünet: 13.11 – 13.20)

ELNÖK: Folytatjuk az ülést. Megállapítom, hogy továbbra is határozatképesek vagyunk. Demeter képviselő úr Gajda Róbertet helyettesíti, Kubatov Gábort Gulyás Gergely alelnök úr helyettesíti, Harrach Péter Farkas Flóriánt, Varga László Csöbör Katalint, én pedig Kővári Jánost; Zagyva György képviselő úr Gaudi-Nagy Tamást, Lendvai Ildikó pedig Baracska képviselő urat. Tehát határozatképesek vagyunk.

Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba-vételéről, általános vita: Tibet ügyében címmel benyújtott határozati javaslat (H/3682. szám)

A második napirendi pontunk: Tibet. A Külügyminisztérium részéről szeretettel köszöntöm. Kérem, a nevét mondja be a jegyzőkönyv számára.

TAKÁCS SZABOLCS FERENC (Külügyminisztérium): Takács Szabolcsnak hívnak.

ELNÖK: Az előterjesztő pedig Szabó Timea alelnök asszony. Tessék parancsolni!

Szabó Timea (LMP) szóbeli kiegészítése

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm szépen, igyekszem nagyon rövid lenni, hogy ne üljünk itt már nagyon sokat, miután három és fél órája tart ez az ülés.

Ez a Tibetet érintő országgyűlési határozati javaslatunk két dolgot fogalmaz meg. Szeretnénk, ha az Országgyűlés kimondaná azt, hogy Magyarország felszólítja a Kínai Népköztársaságot, hogy tartsa tiszteletben a nemzetközileg elismert emberi jogokat, és vessen véget az erőszak alkalmazásának. Illetve felhívja a Magyar Köztársaság kormányát, hogy az Európai Parlament 2000. évi július 6-án kelt határozata értelmében támogassa a nemzetközi fórumokon a tárgyalások megkezdését a Kínai Népköztársaság és a dalai láma között Tibet új státusának meghatározásáért. A lényeg az, hogy Tibetnek biztosítanunk kell a vallási, társadalmi, kulturális autonómiát.

Ezt nem kell külön mondanom, ez a határozati javaslat egyébként – az indoklásban szerepel is – az indoklás utolsó bekezdésétől eltekintve szó szerint ugyanaz, mint amit 2008-ban Semjén Zsolt, Balog Zoltán, Fodor Gábor és Herényi Károly képviselők betérjesztettek.

Úgy gondoljuk, hogy ismét aktuálissá vált ez a kérdés, mint oly sokszor az elmúlt húsz év folyamán, és itt az ideje, hogy a Magyar Országgyűlés végre kiálljon Tibet érdekében, és állást foglaljon ebben az ügyben. 1956-ban a szabadságáért küzdő magyar nép is várta a nemzetközi segítséget, szolidaritást, amely erőt adott volna ehhez a harchoz. LMP-s képviselők is csatlakoztak a három évvel ezelőtti Semjén Zsolt vezette kezdeményezéshez, hogy álljunk ki és tegyük nyilvánvalóvá együttérzésünket, támogatásunkat és biztosítsuk egy másik nép számára azt a gondolkodást, azt a fajta kiállást, amit egyszer már mi is megéltünk, hogy mit jelent az emberi jogok maradéktalan tiszteletben tartása, és mit gondolunk arról, ha egy politikai diktatúrában elnyomnak egy kisebbséget. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a Külügyminisztérium álláspontját.

A Külügyminisztérium álláspontjának ismertetése

TAKÁCS SZABOLCS FERENC főosztályvezető (Külügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Mindenekelőtt szeretném megköszönni a bizottság meghívását. A mai ülés 2. napirendi pontjához kapcsolódva – amelyik a „Tibet ügyében” címmel benyújtott határozati javaslat – szeretném ismertetni önökkel a Külügyminisztérium álláspontját ebben az ügyben, illetve konkrétan a határozati javaslattal összefüggésben.

Magyarország a demokratikus értékek, így az emberi jogok mellett elkötelezett országgént figyelemmel kíséri számos állam, így a Kínai Népköztársaság emberi jogi helyzetét. Ezt többek között az is alátámasztja, hogy Magyarország az egyetlen olyan ország a rendszert váltó országok közül, amely formális, strukturált, kétoldalú keretek között rendszeres emberi jogi párbeszédet folytat a Kínai Népköztársasággal. Ennek a párbeszédnek a napirendjén többek között olyan kérdések szerepelnek, mint a kínai jogrendszer reformja, a Kínai Népköztársaság együttműködése az ENSZ emberi jogi mechanizmusaival, például az ENSZ Emberi Jogok Bizottságával, továbbá a vallásszabadság és a kisebbségek jogainak a biztosítása.

Úgy ítéljük meg, hogy e párbeszéd eredményeként több vonalon is megindult az együttműködés Magyarország és Kína között. Példaként említeném az ombudsmani hivatalok és az ügyészségek közötti strukturált párbeszédet, és ha az információink jók, akkor az Országgyűlés ezen tisztelt bizottsága, az Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottság néhány héttel ezelőtt tárgyalta a Kínai Országos Népi Gyűlés nemzetiségügyi bizottságának a delegációjával, amely tárgyaláson ismereteink szerint mind az öt parlamenti párt képviselői részt vettek.

De Magyarország nemcsak bilaterális keretek között, hanem természetesen az Európai Unió tagjaként is aktív szereplője az EU és Kína közötti emberi jogi párbeszédnek, amely fórum lehetőséget ad arra, hogy elmondjuk a bilaterális keretek között szerzett tapasztalatainkat, illetve véleményünket. Ezzel összefüggésben azt is szeretném elmondani, hogy az Európai Unió és Kína viszonylagos rendszerességgel folytat emberi jogi párbeszédet egymással. Ennek értékeléséről és továbbviteléről 2010 elején indult egy uniós belső vita, illetve konzultáció. A tagállamok között egyetértés van abban, hogy a dialógust a szélesebb politikai és gazdasági kapcsolatokat is figyelembe véve kell folytatni, a részletekről azonban megoszlanak a tagállamok véleményei. Ez még egy lezáratlan vita.

Még egy nagyon fontos tényezőt megemlítenék a határozati javaslattal összefüggésben. Öszentsége XIV. dalai láma 2011 márciusában lemondott a tibeti emigráns kormány vezetéséről és teljesen visszavonult a politikai élettől, így tehát a jelen határozati javaslat tárgyi tévedést is tartalmaz. Ez egy deklaráció volt az ő részéről, hogy a jövőben nem kíván politikai szerepet vállalni.

Az elmondottakat figyelembe véve úgy gondoljuk, hogy a jelen helyzetben és időpontban időszerűtlen és kontraproduktív lenne, ha ezt a határozati javaslatot elfogadnák. A Külügyminisztérium ezt nem támogatja.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kinek van kérdése, észrevétele? Szabó Timea!

Hozzászólások

SZABÓ TIMEA (LMP): Annak, amit elmondott, nincs sok köze a határozati javaslathoz. Magyarország valóban sok mindent tesz azért, hogy Kínával a párbeszéd meglegyen, de itt van még egy határozati javaslat, ezt is meg lehet tenni, ezt semmi nem zárja ki. Az ön által elmondottakból egyáltalán nem következik az, hogy ezt a határozati javaslatot miért kellene elvetni.

ELNÖK: Mert rosszul írták le Balog Zoltán nevét.

SZABÓ TIMEA (LMP): Balog Zoltán neve valóban rosszul lett leírva, ezért elnézést kérünk. Úgy gondoljuk, Magyarország kezdeményezőleg azt is felvállalhatja, hogy meginduljon a Kínai Népköztársaság és Tibet között Tibet új státuszának a meghatározásáért, illetve a kulturális, vallási és társadalmi autonómia elismeréséért egy párbeszéd. Ennek ahhoz, hogy a dalai láma lemondott a tisztségéről vagy nem mondott le, semmi köze nincs.

Hadd emlékeztessenem azért önöket egy-két dologra. 1989 júniusában a Fidesz szervezett egy tüntetést, tiltakozásul a Tienanmen téri tüntetések leverése, a vérengzések ellen. 2008-ban a házelnök úr (*Gulyás Gergely: Asszony.*) megszólalását hadd idézzem a tibeti jogsértések kapcsán – asszony –: „Kínában a kommunizmus a mai napig állami ideológia, embereket lehet eltüntetni, koncentrációs táborba zárni, kivégezni.” Semjén miniszterelnök-helyettes úr szintén nagyon világosan fogalmazott ebben a tekintetben: „Az emberi jogok tekintetében nincs alku, mindenki erkölcsi kötelessége a kiállítás.” Én ezzel maximálisan egyetértek, mind a házelnök, mind Semjén miniszterelnök-helyettes úr kijelentésével kapcsolatban.

Azt gondolom, az, hogy Magyarország a párbeszédet választotta Kínával, az nagyon helyes és előremutató dolog. Akkor ez a párbeszéd terjedjen ki arra is, annak a kezdeményezésére, hogy akkor Kína és Tibet között újra meginduljanak a tárgyalások. Egyébként ezt nem Magyarország kezdeményezné vagy nem Magyarország támogatná egyedül, hanem az összes nyugat-európai ország, illetve az Egyesült Államok is. Megjegyzem, hogy igen, Magyarország is része egyébként a berni folyamatként indult párbeszédnek, ami most már human rights exchange-ként működik tovább. Magyarország részvételét Kína elég erőteljesen kritizálta ebben a folyamatban. Azt gondolom, hogy ha Magyarország már volt annyira karakán és kiállt ez ügyben, akkor ebben is folytassuk ezt a karakán kiállást és a véleményünk képviselését.

Vannak bizonyos gazdasági érdekek, amit én értek, és ami indokolhatja azt, hogy önök szerint miért nem aktuális ez a kérdés. Én úgy gondolom, hogy semmilyen gazdasági érdek soha nem írhat felül alapvető emberi jogokat. Ezzel biztosan egyetért velem ön is. Azt hiszem, jogosan feltételezhattük korábban, meg talán most is az önök kormányáról azt, hogy a világ nemcsak megvásárolható és elfogyasztható anyagi javakból áll, hanem ezen túlmenően is képviselnünk kell bizonyos dolgokat.

Én újra kérem a tisztelt bizottság tagjait, hogy támogassák ezt a határozati javaslatot. Emberi jogi bizottságként álljunk ki mások emberi jogai mellett is, és ne hagyjuk azt, hogy gazdasági érdekek felülírassák ezeket!

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Wittner Mária, utána Harrach Péter.

WITTNER MÁRIA (Fidesz): Köszönöm a szót. Megpróbálom Iustitia mérlegére tenni ezt a két gondolatot: a tibeti megszállás vagy a gazdasági érdek? Az ember vagy a pénz? Rövid leszek: az ember. És ez nagyon fontos, mert '56-os feláldozták Szuezi oltárán.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Harrach Péter!

HARRACH PÉTER (KDNP): Nagyon bonyolult kérdéstről van szó. Nyilvánvaló, hogy ennek a bizottságnak és azoknak, akik általában elkötelezettek az emberi jogok iránt, elsődleges feladatuk, hogy azt védjék.

A helyzet az alelnök asszony által említett eredeti előterjesztés és a mai között különbözik, megváltozott a történelmi szituáció. Nem csupán gazdasági érdekek jelentik ezt, hanem inkább az a szempont, hogy el kell döntenünk, mi a leghatékonyabb eszköz az emberi jogok képviseletére: vagy egy drasztikus és gyakorlatilag eredményt elérni nem képes eszköz, ami kiélez feszültségeket, vagy pedig a diplomáciának, a tárgyalásoknak és az együttműködésnek azok az eszközei, amelyek végül is inkább eredményt hoznak? Ezért mi – gondolom, hogy KDNP-s képviselőtársaimmal együtt – tartózkodni fogunk. Talán ez fejezi ki leginkább azt a szempontot, azt a többszempontúságot, amit képviselünk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egyetlen felvetésre szeretnék reagálni. Akik részt vettek az emberi jogi bizottság tárgyalódelegációjában – és ez minden pártot illette –, azok a kínai delegációnak kifejtették, hogy Magyarország mindazokat a kritikákat, amelyeket elvi alapon megfogalmazott a korábbi években, fenntartja. Ugyanakkor elköteleztük magunkat a mellett is, hogy emberi jogi kérdésekben különösképpen nem az egyoldalú kinyilatkoztatások pártján vagyunk, hanem azon országok közé tartozunk, akik folyamatos párbeszédet kívánnak az emberi jogi kérdésekről. Mert kinyilatkoztatni emberi jogok ügyében könnyű, csak nem biztos, hogy eredményes. A párbeszéd útja mindig eredményesebb lehet.

Tehát a Külügyminisztérium képviselőjének azon felvetésére, hogy mi fogadtuk akkor, a teljes képhez ez is hozzátartozik, hogy akik jelen voltunk, ezt az elvi álláspontunkat változatlanul fenntartottuk, amit korábban megfogalmaztunk.

Nyakó István kíván még szólni.

NYAKÓ ISTVÁN (MSZP): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr. Nincs már sajtó, nincs már sokaság, elzúgtak forradalmi... (*Wittner Mária: Nem biztos!*) De azért, ha már itt maradtunk ennyien, talán a saját magunk számára illenék megjegyezni és emlékeztetni mindannyiunkat a 2008-as közös javaslatára a Fidesz–KDNP-nek. Érdemes arra felhívni a figyelmet – talán már csak a jegyzőkönyv számára, mert ugye mindenki érti pontosan, hogy mi fog itt most történni –, hogy egyébként egy párt mit mond, amikor ellenzékben van, hogyan kommunistáz egy másik pártot, hogyan von párhuzamot '56 és az akkori történések között, hogyan von párhuzamot a kínai rendszer és a Magyar Szocialista Párt működése között, hogyan von le ebből következtetéseket; majd nem sokkal később hogyan köt testvéri párti megállapodást egyébként a Kínai Kommunista Párttal.

Szerintünk helyes az az út, amely azt veszi figyelembe, hogy ma Magyarországon egyébként tíz és félmillió embernek, tágabban a határon túli magyaroknak is, mi az előnyös, mi a jó. Elvi álláspontot, amit tartunk azóta is, ebben mi fogalmaztunk meg – önök ezzel szembefordultak.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Lendvai Ildikó!

LENDVAI ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Az valóban föltűnő, de nem akarom tovább kommentálni, hogy ez a határozati javaslat jórésztében szó szerint azonos azzal, amit önök aláírtak, beterjesztettek és megszavaztak annak idején. Nem nekünk kell itt magyarázkodni, mert mi éppen a különböző külpolitikai szempontok miatt akkor, és most is azt fogjuk mondani, hogy nem támogatjuk ennek a szövegnek a napirendre tűzését; a mi magatartásunk tehát ebben a tekintetben nem változott, értvén a probléma ambivalenciáját.

Egy dolgot azonban fölvetnék. Utal is a határozati javaslat indoklása azokra az elmúlt eseményekre, amelyek aktuálissá teszik ennek a korábban önök által beterjesztett és elfogadott szövegnek az újbóli beterjesztését. Én azt mondom – nyilván később szabályszerű formában is lehet kezdeményezni –, hogy akkor foglalkozzunk az aktualitással. Mert míg

ugyan értem, hogy elég bonyolult helyzet, hogy milyen módon fejezzük ki Tibettel és Kínával kapcsolatos véleményünket – még egyszer mondom, én három éve is értettem –, azt azonban mindenképpen megtárgyalhatónak és megtárgyalandónak tartom, hogy igaz-e az – ez a bizonyos aktuális ok –, hogy idegenrendészeti beavatkozásokkal sikerült megakadályozni a hazánkban élő tibetiek demonstrációját. Mert legyen bármi a véleményem egy ilyen határozati javaslat időszerűségéről, ilyen és olyan elvek ütköztetéséről, amelyek valóban olykor ütköznek, de hogy nem lehet egyfajta demonstrációt idegenrendészeti eszközökkel megakadályozni, abban itt, gondolom, mindnyájan egyetértünk.

A tiszteletteljes javaslatom tehát az, miközben ennek a szövegnek a napirendre tűzését nem fogom megszavazni – pontosabban tartózkodom, éppúgy, mint három éve tettük –, hogy nyilván megfelelő formában kezdeményezzük majd annak napirendre tűzését, hogy mi történt itt ezzel a tervezett demonstrációval. Ez tudniillik valóban aktuális, ez nem a kínai–magyar kapcsolatokat zavarja; ez kizárólag a magyar hatóságok eljárásáról adhat tiszta képet, amit természetesen nem akarok prejudikálni.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Timea képviselő asszony!

SZABÓ TIMEA (LMP): Köszönöm szépen a szót. Párbeszédet olyan országgal lehet és kell folytatni, amelyik aláír bizonyos nemzetközi, többek között emberi jogi egyezményeket és azokat be is tartja. Innentől kezdve a párbeszéd nemcsak indokolt, hanem szükséges is.

Harrach Péter képviselőtársam szembeállította a diplomáciai folyamatokat a drasztikus, ahogy fogalmazott, eredményt elérni nem képes eszközökkel. Nos, ezeket a drasztikus eszközöket alkalmazza a nyugat-európai országok 95 százaléka, de az Egyesült Államok is, tehát olyan országok, amelyek egyrészt aláírói a nemzetközi emberi jogi egyezményeknek, másrészt betartói is azoknak.

Ismételten hangsúlyozom, mi is abszolút a párbeszéd hívei vagyunk, de a párbeszédnek véleményünk szerint része kell legyen, hogy emlékeztetünk egy másik országot bizonyos jogok betartására. Ahogy Wittner Mária képviselő asszony is mondta, az ember fontosabb, mint a pénz. Nem tudom, hogy amikor önök a párbeszédéről beszélnek, tisztában vannak-e azzal, hogy Kínában több tízmillió ember van rabszolgaságban, hogy gyerekek millióit dolgoztatják tíz-tizenöt órán keresztül, hogy hitüket gyakorló keresztényeket üldöznek tömegével, s hogy tömegesen végeznek erőszakkal abortuszokat. Kérdés, hogy ezek után is szemet hunyunk és hallgatunk-e ezekről a dolgokról, vagy azt mondjuk, hogy legyen párbeszéd, de a párbeszéd részeként – mint más nyugat-európai országok is – megfogalmazzuk az aggályainkat.

Lendvai Ildikó képviselőtársam felvetését támogatom. Ez egyébként megtörtént már, Pintér Sándor belügyminiszter úr meghallgatásakor Végh Zsuzsa, a BÁH vezérigazgatója is meghívást kapott a bizottság elé, aminek azonban nem tett eleget. Én ezt az ügyet napirenden tartom, és szeretném, ha ő a tibeti tüntetőkkel kapcsolatos egy-két kérdésünkre válaszolna. Ez ugyan nem tartozik szorosan ehhez az előterjesztéshez, csak jelezni szerettem volna, hogy azért napirenden van.

ELNÖK: Üdvözlöm Gaudi-Nagy Tamást, aki visszatért azért, hogy hozzászóljon.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm szépen. Emberi jogvédőként azt mondom, hogy semmilyen jogsértést nem lehet szó nélkül hagyni, különösen ha a jogsértés egy közösséget – vallási vagy etnikai közösséget – érint. Annyiban árnyalnám a képet, hogy nemcsak a tibeti közösség tekinthető hátrányos helyzetűnek Kínában, hanem a velünk rokon

ujgur nép is. Múltkor az emberi jogi bizottság ülésén fogadtuk a kínai nemzetiségügyi bizottság képviselőit és a bizottságban részt vettek tibeti és ujjur delegáltak is. Ettől persze még nem kell azt gondolnunk, hogy ott minden rendben van, de azt meg kell fontolni, hogy ilyen típusú határozati javaslatok elfogadásával segítjük-e azoknak az embereknek az életét vagy nem. Ez látszólag egy hősi cselekedet és elvi szinten még támogatható is, hogy követeljük a nagy Kínai Népköztársaságtól, hogy mit tegyenek és mit ne. Érdekes okfejtések vannak a Külügyminisztérium előkészítő anyagában arról, hogy Magyarország szinte az egyetlen európai ország, amely egyfajta kommunikációs viszonyban van Kínával és nem vesz részt abban az elhatároló szerepben, amit az Amerikai Egyesült Államok vezetésével a többi állam csinál. Én ezt jó iránynak tartom, mert Keleten egy meghatározó birodalom Kína, ezért nem hagyhatók figyelmen kívül azok a szempontok, amiket ők képviselnek. Bevallom őszintén, még ingadozom a határozati javaslattal kapcsolatban, de mire kell, kialakítom az állásponomat.

ELNÖK: Ha Nyakó képviselő úrnak nincs ellene kifogása, három mondatban kifejténém a véleményem. *(Nyakó István: Parancsoljon, elnök úr!)* Köszönöm szépen. Egyetértek Szabó Timea képviselő asszonnyal abban, hogy elvi álláspontot soha nem lehet feladni. De egyet kell értenem Gaudi-Nagy Tamás képviselő úrral is – most ilyen egyetértési időszak van –, mert az ember a nyilvánosság előtt, a politikában pedig különösképpen felelősséggel tartozik azok iránt, akik elnyomtatásban élnek. Ha egy nyilvánosság – amely a külpolitikai szempontokat figyelembe véve Magyarország részéről aránytalan Kínával kapcsolatban – azt eredményezheti, hogy az ott élő embereknek rosszabb lesz a sorsuk és a diktatúra erőteljesebben fog rájuk hatni, akkor ennek a felelősségét azoknak kell vállalni, akik ezt az eszközt választották. Azonban meg kell jegyezni, hogy nemcsak Magyarország, hanem hét másik európai ország is ugyanazt az utat járja, mint mi, azaz a párbeszéd útját. Nekünk is rosszul esik, ha kellő megalapozottság nélkül kioktatnak bennünket emberi jogi kérdésekben nagy emberi jogi harcosok, akiket viszont nem zavart az, hogy a guantanamói támaszpontból Európába hoztak át embereket megkínózni. *(Szabó Timea: Dehogynem!)* Én meg úgy láttam, hogy nem zavarta, mert az Egyesült Államokat senki nem akarta nyíltan felszólítani, hogy tartsa be a nemzetközi egyezményeket. Ilyen indítvány akkor nem volt. *(Szabó Timea: Mert akkor még nem voltam képviselő.)* Valóban így van. Tehát az a véleményem, hogy nekünk nem a kioktatás, hanem a párbeszéd útját kell járnunk.

Ezek után szavazni fogunk.

Szavazás a tárgysorozatba-vételről

Ki támogatja a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét? (2) Ki nem támogatja? (5) Ki tartózkodott? (8) Megállapítom, hogy a bizottság 2 igen szavazattal, 5 nem ellenében, 8 tartózkodás mellett nem támogatja a határozati javaslat tárgysorozatba-vételét.

Mivel nem támogattuk a tárgysorozatba-vételt, nem kell döntenünk az általános vitára való alkalmasságról.

A bizottság az emberi jogi vonatkozású kérdésekben továbbra is kapcsolatban marad a Külügyminisztériummal és szeretnénk tájékoztatást kapni a párbeszéd további menetéről.

TAKÁCS SZABOLCS FERENC főosztályvezető (Külügyminisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Még egyszer köszönöm a meghívást. A tárca részéről természetesen készek vagyunk a folyamatos együttműködésre.

**Az Alkotmánybíróságról szóló törvényjavaslat (T/4424. szám)
(Az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság önálló indítványa)
(Általános vita)**

ELNÖK: 3. napirendi pontunk az Alkotmánybíróságról szóló T/4424. számú törvényjavaslat, melynek az általános vitára való alkalmasságát kell megállapítanunk. Tisztelettel köszöntöm Salamon László elnök urat és Gáva Krisztián helyettes államtitkár urat a KIM részéről. Megadom a szót elnök úrnak. S bár tudom, hogy elnök úr az ülés kezdete óta várakozik, hogy megszólalhasson, mégis arra kérem, szorítkozzon a tartalmi kérdésekre.

Dr. Salamon László szóbeli kiegészítése

DR. SALAMON LÁSZLÓ, az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság elnöke, a törvényjavaslat előterjesztője: Ígérem, elnök úr, hogy egy órán belül marad a törvényjavaslat bemutatása.

ELNÖK: A vita vagy pedig az előterjesztés?

DR. SALAMON LÁSZLÓ, az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság elnöke, a törvényjavaslat előterjesztője: Egy órán belül marad, de azt nem mondtam, hogy valójában mennyi lesz.

Tisztelt Bizottság! Abból kiindulva, hogy valamennyien a törvényhozás tagjai vagyunk, a törvényjavaslat háttéréül szolgáló alkotmányos változást nem akarom részletezni, csupán utalok arra, amit valamennyien tudunk, hogy az ez év tavaszán elfogadott húsvéti alkotmány, Magyarország alaptörvénye az Alkotmánybíróságnak módosított szerepkört ír elő. Ennek elemei közül a két leglényegesebbet itt külön is megemlíteném: az egyik az alapjogi bíraskodás, a német modell felé történő elmozdulás; a másik pedig az actio popularis megszüntetése az utólagos normakontrollnál. De természetesen még egyéb alkotmányos változtatások is történtek. Mindezek múlhatatlanul szükségessé tették és teszik, hogy az Országgyűlés egy új törvényt alkosson az alkotmánybíraskodásról, illetve az Alkotmánybíróságról. E feladatra az Országgyűlés Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottsága vállalkozott, kiindulva abból, hogy a hatalommegosztás elvének a szellemében az a szerencsés, ha egy ilyen javaslatnak nem a kormány az előterjesztője, hanem maga a parlament, illetőleg a parlament bizottsága.

Nagyon röviden arról, hogy tulajdonképpen az alkotmányügyi bizottság két általános elvi szemponthoz volt kötve vagy ezt tartotta szem előtt. Az egyik az, hogy az új törvény kereteit az új alkotmány adja meg. Ebből adódóan természetes volt, hogy a bizottság a törvényjavaslatot az új alkotmánnyal összhangban terjeszti elő. Ezt azért tartom fontosnak megemlíteni, mert az alkotmányügyi bizottságban a törvényjavaslat vitája kapcsán fölmerült alkotmányt bíráló megjegyzés is, amire a bizottság alapvetően úgy reagált, hogy nincs módunk az alkotmányt felülvizsgálni, nem az a feladatunk, hanem az új alkotmánnyal harmonikus törvény megalkotása.

A másik szempont, amihez igyekezett a bizottság maximálisan tartani magát, hogy az Alkotmánybíróság észrevételeit maximálisan törekedett figyelembe venni. Az Alkotmánybíróság huszonegy évnyi működésének gyakorlati tapasztalatai olyan természetűek és olyan mélységűek, hogy úgy gondoltuk, az ezekre épülő jelzések feltétlenül megfontolandók és megszívlelendők. Ebből adódóan az Alkotmánybíróság, illetve az Alkotmánybíróság elnökének szinte valamennyi észrevételét megszívleltük, megfontoltuk és a törvényjavaslatba valamilyen formában beépítettük. Egyébként ismeretes a törvényalkotásnak az a menete, hogy Lázár János frakcióvezető úr egy Fidesz-tervezetet küldött meg a bizottságnak, a frakcióvezetőknek, az Alkotmánybíróság elnökének is, erre tettek javaslatot a pártok képviselői az MSZP és a Jobbik részéről, illetőleg az Alkotmánybíróság elnöke, akit

személyesen is meghallgatott a bizottság. Majd ennek az ülésnek az eredményeként és azt követően nagyon intenzív, háromnapos szakértői munkában készítettük el a törvényjavaslatot. Csak a számok kedvéért, hogy mennyire közös volt ez a munka, jelzem, hogy az Alkotmánybíróság észrevételei közül, amelyek akár írásban, akár a szakértői egyeztetés során fölmerültek, 71-et; a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium észrevételei közül 53-at; az MSZP észrevételei közül 7-et; a Jobbik észrevételei közül 8-at építettünk be; és a saját szakértői körünknek is volt 8 észrevétele. Tehát tényleg azt mondhatom, hogy egy abszolút professzionista módon vezérelt előkészítés után áll itt a törvényjavaslat önök előtt.

Én a törvényjavaslat részletes ismertetésébe nem bocsátkozom. Amennyiben kérdésük van, arra igyekszem magam megválaszolni, illetőleg nyilván segítségemre tud sietni a helyettes államtitkár úr, illetve a helyettes államtitkár úr mellett még megjelent kollegina is.

Köszönöm a figyelmet. Várom kérdéseiket, észrevételeiket.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A helyettes államtitkár urat kérdezem a kormány álláspontjáról.

A kormány álláspontjának ismertetése

DR. GÁVA KRISZTIÁN helyettes államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Tekintve, hogy a törvényjavaslat hétfőn lett benyújtva az Országgyűléshez, a kormány még azt nem tudta tárgyalni, úgyhogy a tárca álláspontját tudom tolmácsolni. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium támogathatónak és általános vitára alkalmasnak tartja a javaslatot.

ELNÖK: Kérdezem a képviselő urakat. Gaudi-Nagy Tamás!

Hozzászólások

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm Salamon elnök urat, az alkotmányügyi bizottság vezetőjét, illetve helyettes államtitkár urat.

Az előttünk fekvő törvényjavaslattal kapcsolatban mi egy részletes írásbeli álláspontot előterjesztettünk, amelyet elnök úr is megdicsért, meg az Alkotmánybíróság elnöke is. Láttuk, hogy ebből azért egypár elem belekerült a bizottsági javaslatba, viszont nem teljes körűen, ezért jelenleg a frakció álláspontja az, hogy nem tudja ebben a formában támogatni. Főleg az elbírálás alatt levő 1600 kérelemnek a jogi sorsa izgat minket – az is izgat minket. A jelenlegi megoldás ezeket alkotmányjogi panasszá kívánja átminősíttetni, három hónapot adva erre az előterjesztőnek. Mi szeretnénk volna, ha ez a mintegy utólagos normakontrollszerű státust megtarthatja, tehát három hónap alatt az új alaptörvényre való átkonvertálás megtörténhetne. Így viszont, ebben a formában reméljük, hogy valahogy mégiscsak eljutunk oda, hogy belekerül ez a javaslat is, és sok más, amit még előterjesztettünk.

Most pedig elnézést kérek, de sajnos nemzetközi szervezetben való kötelezettségvállalásom miatt az Európai Tanácsba most kell elindulnom; kifejezetten a Balsai-jelentés vitájára jöttem ma haza, holnap pedig ott föl kell szólalnom, és már indul vissza a repülőm. Úgyhogy el kell sajnos búcsúznom, és további sikeres munkát kívánok. Köszönöm.

ELNÖK: Ha más észrevétel nincs, az előterjesztő nem kíván reagálni a felvetett kérdésre, akkor szavazunk...

DR. SALAMON LÁSZLÓ, az Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottság elnöke: Egy mondatot engedjen meg, elnök úr. Amit Gaudi-Nagy Tamás fölvetett, azzal

Paczolay elnök úr foglalkozott a bizottsági ülésen, és a törvényjavaslatban foglalt megoldást megfelelőnek találta. Tehát mi alapvetően az Alkotmánybíróság elképzeléséhez igazodtunk.

Kérem, hogy a bizottság támogassa az általános vitára bocsátását a javaslatnak.

Szavazás az általános vitára alkalmasságról

ELNÖK: Tisztelettel kérdezem, ki az, aki általános vitára alkalmasnak találja. *(Szavazás.)* 10 igen. Nem találja annak? *(Szavazás.)* 2 nem. Tartózkodott? *(Szavazás. – Nincs ilyen.)* 10 igennel, 2 ellenszavazat mellett a bizottság általános vitára alkalmasnak találta. Köszönöm szépen.

Alelnök úr előadóként részt vesz a vitában?

GULYÁS GERGELY (Fidesz): Részt veszek.

ELNÖK: Köszönöm szépen; kisebbségi előadó nem lesz.

„Egyebek” nincsenek. A bizottsági ülést bezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra 58 perc)

Dr. Lukács Tamás
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Soós Ferenc és Prin Andrea